19 серпня 2003 року. № 154 (3154)

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Мед на Спаса — святе діло

Із задоволенням куштую духмяний солодкий нектар. Крапелька сонця, від якої іде мій улюблений аромат акації, повільно розпливається на краєчку кисті руки.

Так своєрідно дають скуштувати мед на виставці-продажу, присвяченій великим православним святам —Медовому Спасу та Яблучному. Організована вона Українською Православною Церквою та Свято-Успенською Києво-Печерською лаврою і триватиме до 20 серпня. Несподівано жвава обстановка. Багатолюдно. На початку галереї вишивки відповідної тематики. Далі — ікони, книжки. В одному місці на продаж виставлено просто неймовірну кількість «вугілля для кадила». І мед, мед, мед... До того ж з усієї України. І з Гайсина Вінницької області, і з Криму, і з Хмельниччини.

(Закінчення на 24-й стор.)

ДО ДНЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Свято в кожного в душі...

Столичною програмою святкування Дня незалежності України передбачено різноманітну і різножанрову палітру культурно-мистецьких, спортивних і розважальних заходів. Про це йшлося на апаратній нараді в київського міського голови Олександра Омельченка.

(Закінчення на 2-й стор.).

РИНОК ПРАЦІ

Безробітних стане менше

3200 вакантних місць запропонували протягом липня роботодавці Вінниччини обласному центру зайнятості населення. Директор центру Володимир Басюк стверджує, що можливість влаштувати таку велику кількість безробітних вони мають уперше за багато років.

Це свідчить про позитивні зміни на ринку праці, спричинені насамперед відновленням роботи деяких великих і малих підприємств.

(Закінчення на 4-й стор.)

ВИСТАВКИ

У «Чорної акули» запорізьке серце

Сьогодні в підмосковному аеропорту Раменське, більш відомому як іспитовий полігон льотно-дослідного інституту в Жуковському, відкривається VI Міжнародний авіакосмічний салон (МАКС-2003). Протягом п'яти днів свої новинки покажуть сотні авіафірм із 34 країн світу. Для аматорів авіашоу льотну майстерність продемонструють пілотажні групи із Франції, Італії, США і Росії.

(Закінчення на 2-й стор.).

СКІЛЬКИ ТРЕБА ШКОЛЯРЕВІ ДЛЯ ПОВНОГО ЩАСТЯ

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

— Умовте, будь ласка, мого татка он на той портфель, — хлопчик років десяти показує продавщиці на один із найдорожчих, — він завжди каже, що жінці неможливо відмовити.

Цієї неділі весь столичний Хрещатик — від Майдану Незалежності до Бессарабки — гугонів голосами дітлахів та їхніх батьків. Ще б пак, адже тут проходив шкільний ярмарок. На ньому представляли товари багато районів Києва, підприємства з усієї України.

(Закінчення на 24-й стор.)

Готуються до новосілля

Дві нові загальноосвітні школи відкриваються наступного навчального року на Одещині. Одну з них — на 500 учнів — споруджено в селі Лиманське Ренійського району, другу — в селищі Розівка Саратського району, вона на 200 школярів. Будівництво здійснено коштом і місцевих, і обласного бюджетів. Завершується оснащення нових шкіл усім необхідним. Загалом в регіоні понад 900 шкіл. Кожні дев'ять із десяти повністю підготовлені до нового навчального року. Подекуди залишилося закінчити ремонт опалювальних систем. У більшості випадків ще слід попіклуватися про придбання вугілля для сільських шкіл, адже поки що його заготовлено лише третину від потреби, **повідомляє наш власний кореспондент Георгій ВОРОТНЮК**.

Наші вузи виставляються в Пекіні

У рамках святкування 12-ї річниці незалежності України позавчора в Пекіні відкрилася тижнева виставка-ярмарок українських вузів, яку підготували Посольство України в КНР та одна з найбільших китайських компаній з набору студентів для навчання за кордоном — «Цзинцзиле». Учасниками ярмарку стали понад 10 наших університетів та інститутів.

(Закінчення на 5-й стор.)

У НОМЕР

На «круглі столи» подадуть перспективи, проблеми, розвиток та...

Учора в київському Будинку вчителя розпочався 8-й з'їзд Світового конгресу українців. СКУ об'єднує понад 100 діаспорних організацій у 25 країнах, але в Україні свій з'їзд проводить уперше. За словами президента конгресу Аскольда Лозинського, це зроблено з метою якнайбільшого залучення до роботи представників східних діаспор. До Києва з'їхалося близько півтисячі учасників і гостей з'їзду. Однією з акцій форуму стане завтра вшанування пам'яті жертв голодомору 1932-1933 років. Учасники з'їзду мають здійснити похід до пам'ятника на Михайлівській площі, після чого в Михайлівському Золотоверхому соборі відбудеться панахида.

(Закінчення на 5-й стор).

Блокуючий держпакет Нікопольського феросплавного заводу продано за 205 мільйонів гривень

Свято в кожного в душі...

ДО ДНЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

(Початок на 1-й стор.).

Це, зокрема, урочисте покладання квітів до пам'ятників Т. Шевченку та М. Грушевському, фотовиставка, військовий парад, відкриття 48-ї міської виставки квітів на території Печерського ландшафтного парку, святкові концертні програми на центральних площах міста, свято хорового співу за участю клубу шанувальників української народної пісні «Гомін», святкова програма «Київський вальс» тощо.

Для киян та гостей міста яскравим видовищем стануть музична акція «Незалежність. Європа. Майбутнє» на Європейській площі та майдані Незалежності, свято «З Днем народження, Україно!» за участю кращих виконавців на співочому полі Печерського ландшафтного парку, народні гуляння на Хрещатику.

У Києві відбудуться «Кубок незалежності» з напівмарафону і міжнародний турнір з шахів, міський турнір з пляжного волейболу, відкрита першість міста з баскетболу «Кубок Гідропарку» тощо.

Різноманітні святкові заходи, присвячені Дню незалежності України, планують в усіх районах міста, парках культури і відпочинку, закладах культури.

На проведення свята з міського бюджету виділено 531 тисячу гривень.

ФОТОФАКТ

З нагоди 2500-річчя Євпаторії Президент України Леонід Кучма вручив ордери на нові квартири 50 сім'ям військовослужбовців.

Фото Валерія СОЛОВЙОВА (Укрінформ).

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про звільнення в запас військовослужбовців та черговий призов громадян України на строкову військову службу у жовтні—листопаді 2003 року

ОФІЦІЙНО

Відповідно до Закону України «Про загальний військовий обов'язок і військову службу» **постановляю**:

1. Звільнити у жовтні—листопаді 2003 року в запас із Збройних Сил України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань військовослужбовців, які вислужили встановлені строки строкової військової служби.

2. Призвати у жовтні—листопаді 2003 року на строкову військову службу громадян України чоловічої статі, які до дня відправки у військові частини досягли 18 років і не мають права на відстрочку, та громадян старшого призовного віку, що втратили право на відстрочку від призову на строкову військову службу, загальною кількістю 41290 чоловік, у тому числі до лав:

Збройних Сил України	-	30000	чоловік
Служби безпеки України	-	590	-»-
Державної прикордонної служби України	-	3700	-»-
Внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України	-	5500	-»-
Військ Цивільної оборони України	-	1500	-»-.

3. Кабінету Міністрів України, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям забезпечити виконання заходів, пов'язаних з підготовкою та проведенням призову громадян України на строкову військову службу.

4. Міністерству транспорту України забезпечити за заявками військового командування перевезення осіб, зазначених у статтях 1 і 2 цього Указу, з додержанням вимог безпеки та проведення розрахунків за ці перевезення згідно з діючими тарифами.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 15 серпня 2003 року.
№ 838/2003.

Керівники ЄЕСУ залишаються за гратами

Учора Шевченківський місцевий суд Києва відмовив у відправленні на додаткове розслідування кримінальної справи колишніх керівників корпорації «Єдині енергетичні системи України» Геннадія Тимошенка і Антоніни Болюри та звільненні їх з-під варти на підписку про невиїзд.

Під час розгляду кримінальної справи адвокат колишніх керівників корпорації Наталя Пуденко подала до суду поручительство від народних депутатів. Парламентарії Юлія Тимошенко, Степан Хмара, Олександр Турчинов і Михайло Павловський просять змінити міру запобіжного заходу для Г. Тимошенка та А. Болюри на підписку про невиїзд. Крім того, народні обранці поручилися, що особисто сприятимуть з'явленню зазначених осіб у суді, якщо виникне потреба, **повідомляє УНІАН.**

ГОТУЄТЬСЯ ЗАКОНОПРОЕКТ

Замість паспорта — картка?

Народні депутати Василь Хара, Людмила Кириченко і Василь Онопенко розробили законопроект «Про Єдиний реєстр персональних даних», що встановлює принципи створення єдиної системи обліку й ідентифікації фізичних осіб, які перебувають на законних підставах на території України. Нині документ розглядають у Комітеті ВР з питань правової політики.

Як вважають депутати, запровадження єдиного реєстру забезпечить відстеження динаміки міграційних, еволюційних, соціальних та інших процесів у суспільстві, прогнозування населеності. Реєстр дасть можливість забезпечити автоматизацію проведення масових заходів — виборів, референдумів тощо.

Відповідно до законопроекту власником єдиного реєстру буде Міністерство юстиції України, а систему органів, що його вестимуть, складуть чинні органи реєстрації актів громадянського стану.

Крім того, законопроектом передбачений документ єдиного зразка для населення — картка. Вона міститиме інформацію про фізичну особу, а також дасть змогу власникові цього документа одержати доступ до інформації про себе в єдиному реєстрі.

Парламентарії вважають, що поступове формування єдиного реєстру не спричинить значних витрат, **повідомляється на веб-сайті Верховної Ради.**

ФОТОФАКТ

На сьомому засіданні групи високого рівня з питань формування Єдиного економічного простору Білорусі, Казахстану, Росії та України, яке відбулося в Астані, українську та російську делегації очолювали перші віце-прем'єр-міністри Микола Азаров та Віктор Христенко.

Фото Сергія КУЗНЕЦОВА (Укрінформ).

У «Чорної акули» запорізьке «серце»

ВИСТАВКИ

(Початок на 1-й стор.).

Звичайно, МАКС-2003 відвідають не тільки глядачі, а й фахівці авіабізнесу. На українських стендах вони зможуть предметно ознайомитися із кращими зразками продукції нашої авіапромисловості, яку представлять АНТК імені Антонова, Харківський і Київський авіазаводи, ЗМКБ «Прогрес», ВАТ «Мотор Січ», а також інші вітчизняні підприємства галузі. Їм є що запропонувати авіасвіту.

Давні партнери — ВАТ «Мотор Січ» і ЗМКБ «Прогрес» не поскупилися, щоб показати свій товар, як то кажуть, лицем. Відвідувачі великої експозиції «Запорізький авіамоторний комплекс» побачать не макети, а натуральні авіадвигуни, серійне виготовлення яких освоєно за останні роки чи освоюють тепер в Україні: Д-436Т1 для літаків Ан-148 і Ту-334, АИ-22, що незабаром підніме в небо Ту-324, АИ-222 у складі Як-130, двигун АИ-450, що забезпечує конкурентоспроможність гвинтокрила Ка-226.

Поряд із цими силовими установками запорізькі моторобудівники продемонструють також свої останні результати співробітництва з КБ імені Володимира Климова (Санкт-Петербург). Зусиллями ЗАТ «Володимир Климов» — «Мотор Січ» нещодавно створено два нових двигуни — форсований турбовальний ВК-2500, що його встановлюють на бойові російські гвинтокрили Ка-50 «Чорна акула» і Ка-52 «Алігатор», суто мирні Мі-24М і Мі-17, а також турбогвинтовий двигун ВК-1500, призначений для літаків місцевих авіаліній.

Для тих, кого небо завжди впізнавало по крилах, МАКС-2003 обіцяє стати справжнім святом з нагоди 100-річчя авіації.

Олександр АБЛІЦОВ.

Нам нав'язують чиюсь волю

З учорашнього дня більшість жителів і гостей столиці позбавлені можливості дивитися міжнародну версію першого російського каналу та «НТВ-світ». Що ж сталося?

Офіційне пояснення керівництва телерадіокомпанії «Воля-кабель», яка досі фактично монопольно транслювала в Києві ці два канали, така. По-перше, необхідно звільнити місце для українських каналів «ТРК Україна», «Експрес-Інформ» і поділити трансляцію «ТЕТ» і «Київ». По-друге, телекомпанії «Воля-кабель» потрібні додаткові фінансові ресурси для сплати російським каналам величезних сум за право їхнього транслювання у київській телемережі.

Все начебто має красивий вигляд: і про національні канали подбали, і не беремо з наших громадян додаткові гроші за трансляцію російських каналів, а хто хоче дивитися передачі північного сусіда, хай стає абонентом цифрового пакета мережі «Воля Преміум ТВ», в який переміщено «Перший канал «Всесвітня мережа» та «НТВ-світ». Щоправда, платити за задоволення дивитися ці російські канали доведеться не 4 грн. щомісяця, як було, а 38—88 грн. (залежно від набору каналів), до того ж ще й докупити за 565 грн. спеціальний прилад (декодер), а також за його підключення треба заплатити ще 96 грн.

Звичайно, про смаки не сперечаються, але про ціни і наші права все-таки можна. Невже з 17 каналів, що транслює «Воля-кабель», не знайшлося менш популярних у киян, які можна було б замінити на нові? Та й чи була така гостра потреба «вирубати» московські канали саме в «Рік Росії в Україні»? Як сказали б у недавні «партійно-застійні» часи, політична близькозорість керівників «Воля-кабель» у наявності.

Залишимо політику політикам. І подивимося на економіку. Скільки ж «гребуть» російські канали за право транслювати їх в Україні? І чи справді причиною відключення є низький тариф на послуги «Воля-кабель», зафіксований київською владою?

Після вивчення деяких документальних джерел і звернення до фахівців одного з опальних каналів з'ясувалося, що за право трансляції в Україні «Перший канал «Всесвітня мережа» вимагає від «Воля-кабель» аж одну тисячу гривень з усіх абонентів (а їх понад півмільйона). А «НТВ-світ» здирає... 4 копійки з кожного абонента щомісяця. То чи багато вимагали капіталістичні акули російського телебізнесу за право трансляції? Вирішуйте самі. За право транслювати всі канали (не тільки російські), за оцінками деяких фахівців, «Воля-кабель» платить близько 80 коп. щомісяця. Хоча, за твердженнями керівництва «Воля-кабель», для того, щоб зберегти наявний перелік каналів, сукупні щомісячні відрахування їхнім правовласникам повинні становити майже 75 тис. доларів США. Зверніть увагу — повинні. Але чи становлять?

На мою думку, не приховує «Воля-кабель» і того, що відключення популярних каналів є методом тиску на київську владу, яка зволікає із «встановленням справедливого тарифу на послуги кабельного телебачення». Очевидно, гроші, як кажуть окремі гостролови, — наймогутніший засіб масової комунікації. На думку компанії, справедливий тариф, який ми, споживачі, маємо платити, становить 8 грн. (за вузькосмуговий пакет) і 14 грн. (за широкосмуговий).

Як пояснили керівники «Воля-кабель» на прес-конференції, що відбулася напередодні відключення каналів, компанія забезпечить трансляцію основних каналів, треба гадати, тих, які були ще за радянських часів, а також іноземних, які не вимагають за право показу оплати.

Враховуючи, що припинення трансляції сталося в середині місяця (та й до того ж компанія бере гроші зі споживачів за попередньою оплатою), невідомо, чи зменшить «Воля-кабель» платню своїм абонентам за відсутні канали. Мабуть, навряд. Нам, споживачам послуг компанії, запропонували заміну, до того ж навіть не спитавши, чи згодні ми. Інакше кажучи: беріть те, що дають. І це правильно... з позиції монополіста. Альтернативи, на жаль, немає.

Сергій ДЕМСЬКИЙ.

АНОМАЛІЇ

Справа Руста живе! І перемагає?

У серці вітчизняного ракетобудування незаконно приземлився німецький літак.

Як повідомили «ГУ» в прес-службі СБУ, 17 серпня цього року троє громадян Німеччини на легкомоторному приватному літаку прибули в Україну з порушенням правил міжнародних польотів.

Послідовники Матіаса Руста, чия посадка на Красній площі в Москві 28 травня 1987 року коштувала посади міністру оборони СРСР, посадили свій апарат в аеропорту Дніпропетровська.

Як з'ясовано, літак не отримував дозвіл на перетин повітряного простору України. Обставини справи вивчаються, літак перебуває в аеропорту. Слідчий відділ управління СБУ в Дніпропетровській області порушив кримінальну справу за статтею 334 Кримінального кодексу України («порушення правил міжнародних польотів»). Ведеться слідство.

Власна інформація «ГУ».

КАДРИ

У компанії новий голова

Віце-прем'єр-міністр України Іван Кириленко представив колективу НАК «Укргролізинг» нового голову правління Національної акціонерної компанії Євгена Томіна, призначеного Кабінетом Міністрів України.

Колишнього голову правління НАК «Украгролізинг» призначено начальником Державного департаменту сільськогосподарського машинобудування Мінпромполітики.

ФОТОФАКТ

В операційному залі Київського поштамту, де проходила виставка російських та українських марок, випущених у 1992—2003 роках, відбулося їх урочисте спецпогашення штемпелем «Рік Російської Федерації в Україні».

На фото: процедура спецпогашення за участю (зліва направо) першого заступника гендиректора «Укрпошти» Володимира Мороза, заступника голови Держкомзв'язку Володимира Коляденка, радника-посланника Посольства Російської Федерації в Україні Всеволода Лоскутова, заступника держсекретаря МЗС Наталі Зарудної, директора дирекції видавництва «Марка України» Валентини Худолій.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Справу про запровадження посад державних секретарів закрито

КОНСТИТУЦІЙНЕ СУДОЧИНСТВО

Із Ухвали Конституційного Суду України від 9 липня 2003 року № 2-уп/2003 про припинення конституційного провадження у справі за конституційним поданням 70 народних депутатів України про відповідність Конституції України (конституційність) положень Указу Президента України «Про чергові заходи щодо дальшого здійснення адміністративної реформи в Україні» стосовно запровадження посад державних секретарів (справа про запровадження посад державних секретарів).

Конституційний Суд України розглянув на пленарному засіданні справу за конституційним поданням 70 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень Указу Президента України «Про чергові заходи щодо дальшого здійснення адміністративної реформи в Україні» від 29 травня 2001 року № 345 стосовно запровадження посад державних секретарів.

Заслухавши суддю-доповідача Німченка В. І., пояснення представників сторін та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України установив:

У конституційному поданні народні депутати України порушують питання про невідповідність Конституції України Указу Президента України «Про чергові заходи щодо дальшого здійснення адміністративної реформи в Україні» (далі — Указ), яким запроваджено посади Державного секретаря Кабінету Міністрів України та державних секретарів міністерств, їх перших заступників та заступників, які мають забезпечити організаційну, експертно-аналітичну, правову, інформаційну, матеріально-технічну, іншу діяльність Кабінету Міністрів України та міністерств.

Суб'єкт права на конституційне подання вважає, що основна частина положень Указу (статті 1, 2, 3, 4, 5, 6) стосується питань організації та діяльності органів виконавчої влади, основ державної служби тощо, тобто Президент України, на порушення статей 5, 6, 19, 92, 106, 120 Конституції України, вирішив питання, які відповідно до Конституції України мають визначатися виключно законами України.

Ухвалою колегії суддів Конституційного Суду України з конституційних подань 18 грудня 2001 року було відкрито конституційне провадження у справі щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень Указу стосовно запровадження посад Державного секретаря Кабінету Міністрів України, його першого заступника та заступників, державних секретарів міністерств, їх перших заступників та заступників.

У листі до Конституційного Суду України Президент України зазначив, що оспорюваний Указ видано на реалізацію положень Концепції адміністративної реформи в Україні. Запровадження посад Державного секретаря Кабінету Міністрів України та державних секретарів міністерств є складовою процесу утворення та реорганізації центральних органів виконавчої влади і відповідно до пункту 15 частини першої статті 106 Конституції України — прерогативою Президента України.

Представники суб'єкта права на конституційне подання на відкритому пленарному засіданні пояснили, що положення Указу, які стосуються питань організації та діяльності Кабінету Міністрів України, інших центральних органів виконавчої влади, є неконституційними, оскільки вони мають бути врегульовані законом. Представник Президента України на пленарному засіданні стверджував, що оспорюваний Указ виданий Президентом України в межах його повноважень і є конституційним.

Під час розгляду справи Конституційним Судом України на закритій частині пленарного засідання Президентом України було видано Указ «Про деякі заходи щодо оптимізації керівництва в системі центральних органів виконавчої влади» від 26 травня 2003 року № 434, яким посади державних секретарів міністерств, їх перших заступників та заступників ліквідовано і введено посади перших заступників та заступників міністрів (стаття 1); визнано таким, що втратив чинність, Указ Президента України від 29 травня 2001 року № 345 «Про чергові заходи щодо дальшого здійснення адміністративної реформи в Україні» у частині, що стосується посад державних секретарів міністерств, їх перших заступників та заступників (стаття 4).

Указом Президента України «Про Міністра Кабінету Міністрів України» від 3 червня 2003 року № 464 ліквідовано посади Державного секретаря Кабінету Міністрів України, його першого заступника та заступників (стаття 2) і визнано такими, що втратили чинність, «статті 1—8 Указу Президента України від 29 травня 2001 року № 345 «Про чергові заходи щодо дальшого здійснення адміністративної реформи в Україні»; пункт 2 статті 1 Указу Президента України від 15 січня 2002 року № 22 «Про внесення змін до деяких указів Президента України» (стаття 4).

За змістом статті 150 Конституції України до повноважень Конституційного Суду України належить вирішення питань щодо конституційності лише чинних актів Президента України. Оскільки оспорювані положення Указу Президента України щодо запровадження посад державних секретарів втратили чинність, провадження у справі підлягає припиненню на підставі пункту 3 статті 45 Закону України «Про Конституційний Суд України» (непідвідомчість питання Конституційному Суду України).

На основі викладеного та керуючись статтями 147, 150 Конституції України, статтею 39, пунктом 3 статті 45, статтею 51 Закону України «Про Конституційний Суд України», § 51 Регламенту Конституційного Суду України, Конституційний Суд України ухвалив:

1. Припинити конституційне провадження у справі за конституційним поданням 70 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень Указу Президента України «Про чергові заходи щодо дальшого здійснення адміністративної реформи в Україні» від 29 травня 2001 року № 345 стосовно запровадження посад державних секретарів.

2. Ухвала Конституційного Суду України є остаточною і не може бути оскаржена.

БАЛАНС ТИЖНЯ

З плюсом і флюсом

Як повідомили минулого тижня органи статистики, обсяги промислового виробництва за сім місяців нинішнього року зросли на 13,8 відсотка, а в липні ще більше — на 21,1. У багатьох мало скластися враження, що країну оминув відпускний період, з яким резонно пов'язують в Європі падіння ділової активності.

А чим наша промисловість гірша за європейську? Спробуймо розібратися. Декілька років монетарної стабільності забезпечили підгрунтя відносно тривалому економічному зростанню — це по-перше. Наша доблесна статистика співвідносить результати роботи з базовими показниками попереднього року, а торік на січень—липень ми мали більш як удвічі поміркніший темп зростання (6,2 відсотка) — це по-друге. Особливості обліку готової продукції на виробництві також дають змогу створювати перехідні запаси — це по-третє. Високі темпи економічного зростання легко можуть спростувати і податківці, підрахувавши сплачені підприємствами податки, — це по-четверте. Через це розумніше більше покладатися на об'єктивні критерії економічного розвитку, скажімо, зовнішню кон'юнктуру. А вона, починаючи з третього кварталу минулого року, для України є вельми сприятливою.

Особливо стосовно металопродукції. Відверто кажучи, я був дуже здивований, не помітивши металургів «у передовиках» виробництва доданої вартості поряд з машинобудівниками, деревообробниками, представниками легкої та переробної промисловості. Хто не знає, що саме їхня звитяжна праця на зовнішній ринок останніми роками коригувала макроекономічну погоду країни, визначала пропозицію грошей і товарів на внутрішньому ринку. У Держкомстаті заспокоїли, що не помітив випадково, мовляв, і металурги з плюсом. Але з'ясувалося, що з плюсом і борговим флюсом. На балансовій комісії підприємств гірничо-металургійного комплексу, яка відбулася на минулому тижні у Дніпропетровську, зазначалося, що за сім місяців металургійні комбінати перерахували до державного бюджету лише 80 відсотків запланованих податкових надходжень. Найсвідоміші — «Криворіжсталь», Маріупольський металургійний комбінат імені Ілліча, «Запоріжсталь». 7 із 16 металургійних комбінатів закінчили перше півріччя зі збитками, що спантеличило керівника департаменту металургійної промисловості Мінпромполітики Володимира Грановського: виявляється, і на кон'юнктуру нічого покластися?

Але Володимир Грановський народився не вчора. І він чудово розуміє: якщо сьогодні металургійні комбінати показують збитки, то не інакше як з метою ухилитися від сплати податків.

Це ми вже проходили. Даруйте, нудно. І щоразу як минало сім місяців щорік запитували у Кабінету Міністрів: «А скажіть, панове, чи не виявиться бюджет на наступний рік ще більш куций, ніж маємо нині?» Можна запитати і тепер. Але не чекайте на швидку відповідь, оскільки досі невідомо, який — песимістичний чи оптимістичний — прогноз здійсниться. Зрештою, чий — Кабінету Міністрів чи Європейського банку реконструкції та розвитку —макроекономічний сценарій справдиться.

На тому тижні пощастило познайомитися з дуже цікавою людиною —директором Інституту еволюційної економіки (є і такий!) Ігорем Макаренком. Він розповів про роль макроекономіки у розвитку грошово-кредитного ринку країни, як мені здалося, правильні речі: асоціював внутрішній валовий продукт зі споживанням, а не продукуванням товарів і послуг, інфляційні процеси — з динамікою зростання грошових агрегатів і шкодував, що потрапив у газету, а не в науковий журнал з економічною тематикою. Важливо те, що у нього також є сценарій соціально-економічного розвитку країни. Але хоч скільки їх було б, усі вони будуть з фіскальним флюсом. Неприйняття на минулій сесії так званого закону про єдиний соціальний податок, що зберегло накручування усіляких зборів на фонд заробітної плати на рівні 37,8—50 відсотків, ветований Президентом України закон, яким знижувалася ставка ПДВ, існуюча ймовірність того, що восени уряд намагатиметься зберегти чинну ставку ПДВ на прибуток підприємств, змушують підприємства тікати в тінь, ухиляючись від оподаткування. А з цього й починаються неприємності. Для всіх, а насамперед для держави. У липні вперше цього року ВВП скоротився на 5,6 відсотка.

Сергій ВЛАД.

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

І коли віддадуть — невідомо

ГРОШІ

Більш як два роки минуло від дня підписання відомого президентського указу про ліквідацію боргів із зарплати, але до цілковитої перемоги над ними у Севастополі ще далеко. Усього на 13,4 відсотка зменшилися борги із січня минулого року. Їхня загальна сума в регіоні становить майже 12 млн. грн.

Особливо непокоять міську державну адміністрацію борги радянських велетів ВПК і рибної галузі. Лише Севастопольському управлінню океанічного лову вдалося частково розрахуватися з рибалками. Тут борг зменшено аж на мільйон з лишком. А от у «Атлантики» навіть збільшився. Не допомогла і відчайдушна спроба народних депутатів Івана Вернидубова та Віктора Заїчка позбавити своїх посад керівників Департаменту рибного господарства України. Із більш як сотні підприємств-боржників усіх форм власності 56 відповідатимуть перед прокуратурою, куди МДА передала відповідні матеріали. Нині районні адміністрації спільно з податківцями розробляють механізм стягнення боргів, «хоч би якої шкоди під час цього було завдано підприємству». Боржників уже попередили, що 70 відсотків усіх щоденних фінансових надходжень мають іти на погашення боргів працівникам підприємства. Кілька років тому саме таким чином було погашено борги бюджетникам. Учителі, лікарі, творча інтелігенція Севастопольського регіону свої кревні одержують без затримок.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.
Севастополь.

ФОТОФАКТ

Один з найстаріших одеських фотомайстрів, володар численних нагород за майстерність Вадим Шулеко в Музеї західного та східного мистецтва, де відкрився Другий одеський міжнародний фотосалон.

Додолу ЛЕПи гне високі...

У ніч з 15 на 16 серпня внаслідок несприятливих погодних умов (гроза, злива, шквалисті пориви вітру) через спрацювання систем автоматичного захисту електромереж сталося від'єднання від електропостачання 104 населених пунктів. Про це повідомили у пресслужбі Міністерства з надзвичайних ситуацій.

Зокрема, без електропостачання залишилися 30 населених пунктів у Черкаській, 15 — у Полтавській, 28 — у Вінницькій, 8 —у Житомирській і 23 населені пункти в Одеській області.

Відновлювати електропостачання узялися аварійні бригади обленерго.

За станом на ранок 18 серпня повністю відновлено електропостачання 104 населених пунктів України, що були знеструмлені.

Безробітних стане менше

РИНОК ПРАЦІ

(Початок на 1-й стор.).

Одразу зменшилася кількість претендентів на одне вакантне місце: 10 безробітних за певних умов готові зайняти його. Став нижчий рівень безробіття — 3,3% (у середньому в Україні — 4,5%). На жаль, серед тих, хто поки що не знайшов роботу, найбільше жінок. Вони становлять майже половину від загальної кількості безробітних. Роботодавці — така реальність — віддають перевагу сильній статі.

У переважній більшості колективів на роботу беруть за конкурсом або на умовах випробувального терміну. Тому жінки змушені перенавчатися. З суміжною спеціальністю легше знайти роботу. Бо на грошову допомогу з фонду загальнообов'язкового страхування не проживеш: у липні, наприклад, середній розмір виплат становив 115,47 гривні. Загальна сума таких виплат протягом названого місяця — 2,9 мільйона гривень.

Віктор СКРИПНИК.
Вінниця.

Відпочинок під завісу літа

ТУРБОТА

Наметовий табір для 180 дітей із малозабезпечених сімей кам'янчан відкрився у мальовничій місцевості біля села Суржинці Кам'янець-Подільського району. Його вже не вперше організовує міське управління у справах сім'ї та молоді. Але цього літа вперше вдалося залучити кошти Держкомітету України у справах сім'ї та молоді. А намети, спальники, пересувні кухні тощо надав військово-інженерний інститут Подільської державної аграрно-технічної академії. Під завісу літа буде гарний відпочинок!

Віра ШПИЛЬОВА.
Хмельницька область.

Слово — не зброя

СИТУАЦІЯ

Три випадки побиття журналістів за три дні — такий «кримінальний» підсумок минулого тижня в Донецьку.

Про кореспондента інтернет-видання «Острів» і «Громадського радіо» Едуарда Малиновського, який потрапив до нейрохірургічного відділення обласної лікарні, наша газета вже писала. Другою жертвою став Сергій Кузін, кореспондент обласної газети «Акцент». Як розповіли кореспондентові «Голосу України» в редакції газети, Сергій проводив журналістське розслідування обставин побиття Едуарда Малиновського. І з цією метою разом із колегою навідався до кафе «Бункер» — того самого, де на кореспондента інтернет-видання було скоєно напад. Після перегляду футбольного матчу і розмови із барменом Кузін попрямував додому. Неподалік обласної держадміністрації журналіста зупинила якась дівчина і попросила запалити сигарету. Колега простягнув запальничку, і тут відчув удари по голові й ногах — били кийком. Зловмисники (за попередніми даними, двоє) забрали портфель із документами та мобільний телефон. Нині кореспондент «Акценту» проходить обстеження у травматологічній лікарні.

І ще одного колегу — заступника головного редактора журналу «Золотий скіф» Василя Васютіна із травмою голови та підозрою на струс мозку доставлено до нейрохірургічного відділення. Напад було скоєно увечері: коли журналіст повертався додому, його побили невідомі, забрали гроші і мобільний телефон. До речі, того вечора заступник редактора відзначав день народження на роботі.

Журналісти області стурбовані тим, що одразу троє колег стали жертвами злочину. Дехто висловлює припущення, що це — не випадковий збіг обставин і що побиття може бути пов'язане із професійною діяльністю журналістів. Однак міліція заперечує такий зв'язок. За фактом побиття Едуарда Малиновського порушено кримінальну справу за статтею 296 Кримінального кодексу — «Хуліганство», а справи про напади на Сергія Кузіна та Василя Васютіна порушено за статтею 186 — «Пограбування».

Ліна КУЩ.

АКЦІЇ

«Зелена академія» в Острі

В одному з наймальовничіших міст України — в Острі відбулася Всеукраїнська дитячо-юнацька мистецька акція «Зелена академія».

Це перша спроба поєднати відпочинок і навчання обдарованих дітей.

Понад 60 учнів з Києва, Чернігова, Остра та інших міст України удосконалювали свою творчу майстерність під керівництвом видатних майстрів мистецтв України. Майстер-класи провели народні артисти України Ада Роговцева, Тамара Яценко, Лариса Кадирова, Микола Кунцевич, а також режисер Євген Курман, актори Анатолій Суханов, Ігор Щербак, Борис Георгієвський.

Юні художники створювали пейзажі за допомогою заслуженого художника України професора Віктора Клименка.

Новостворене Київське театральне училище проводило в Острі набір учнів, відбулися майстер-класи з авторської пісні, конкурси співаків.

«Зелена академія» — це якісно нова форма дитячого відпочинку, під час якого вихованці мали можливість підвищити майстерність.

Проект «Зелена академія» здобув грант Державного комітету України у справах сім'ї та молоді. Хочеться подякувати керівнику проекту Ганні Клименко, організаціям, які визнали і підтримали акцію, — Київське театральне училище, Київську дитячу академію мистецтв, театральну школу-студію Голосіївського району Києва.

Треба віддати належне і керівникам міста Остер, які не тільки дбають про збереження історичних об'єктів, а й сприяють розквіту дитячих талантів. До речі, в Острі, якому вже 900 років, жили і вершили державотворчицькі справи київські князі Володимир Мономах і Юрій Довгорукий. Тут народився і виріс славний син українського народу гетьман запорізький Яків Остряниця. Це батьківщина Героїв Радянського Союзу Д. Коваля, В. Колесника, О. Овчарова і багатьох знаменитих людей.

На закритті творчої акції глядачі стали свідками справжнього свята, яке розпочалося з демонстрації моделей, а завершилося концертом учнів-переможців і майстрів мистецтв України. А ще гості і учасники поздоровили невтомного менеджера «Зеленої академії» Тетяну Чистякову, в якої саме цього дня був день народження.

Можна з упевненістю сказати, що народилася прекрасна справа, якої чекали діти України, багатої на таланти.

Сергій ПАНКРАТЬЄВ.
Чернігівська область.

Луцьк має свій атлас

НОВИНКИ

Побачити рідне місто з 450-кілометрової висоти відтепер зможуть мешканці обласного центру Волині завдяки фрагментам космічного знімка Луцька, зробленого з супутника «Quick Bird-2» британської компанії «Digital Globe». Прекрасна оптика дає змогу побачити на ньому не лише кожен міський будинок, транспорт на вулицях, а й дрібні цяточки — тобто нас, перехожих. Знімок, що за радянських часів був би суперсекретний, опубліковано в щойно виданому «Атласі Луцька». Вже заради цього фото варто придбати унікальну книжку. Але в ній є набагато більше. Тримаючи атлас у руках, можна порахувати всі 11565 будинків Луцька і знайти серед них свій. У цьому його головна відмінність від численних карт міста, на яких ми звикли бачити лише вулиці і квартали.

А побачив світ «Атлас Луцька» завдяки старанням науково-виробничого підприємства «Технічне бюро кадастру», одного з найперспективніших підприємств у галузі картографії. Готуючи атлас, його працівники систематизували всі дані про об'єкти міського середовища, створили електронно-графічну базу міста. Нещодавно громадськості було презентовано нову розробку.

«Атлас Луцька» — це погляд на наше місто з різних ракурсів. І незалежно від того, дивишся на нього озброєним оком фотографа, геодезиста або оком художника, під час прогулянки проспектами чи з висоти літака або навіть супутника, воно нікого не може залишити байдужим», — переконаний директор «Технічного бюро кадастру» Олександр Холодков.

Луцьк — п'яте місто України, яке має свій атлас. Уже з перших днів після виходу в світ він став настільною книжкою працівників комунальних служб, транспортних організацій, підприємств побутового обслуговування.

Микола ЯКИМЕНКО.
Волинська область.

На знімку: фрагмент фотографії центральної частини Луцька, зробленої з 450-кілометрової висоти.

Наші вузи виставляються в Пекіні

(Початок на 1-й стор.).

Яскраві експозиції розповідають про умови навчання в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, Харківському національному університеті імені В. Каразіна, Дніпропетровській державній медичній академії, Міжрегіональній академії управління персоналом (МАУП), Київському україно-американському гуманітарному інституті «Вісконсинський міжнародний університет (США) в Україні» та інших закладах освіти.

Система освіти в Україні традиційно приваблює китайських студентів та аспірантів. З міжурядового обміну щороку в КНР та Україні навчається по 25 осіб. Водночас за власний рахунок у нас отримують вищу освіту майже 7,5 тисячі китайських студентів (для порівняння: найбільше китайців навчається у США та Росії — майже 100 і 15 тисяч відповідно). Приваблює молодь не тільки висока, світового рівня якість підготовки кадрів, а й порівняно дешеве здобуття знань. Для навчання в західних країнах їм доводиться витрачати в три—чотири рази більше.

Наші вузи, в свою чергу, також вкрай зацікавлені в наборі іноземних студентів, бо це допомагає вирішити багато фінансових проблем і платити зарплату висококваліфікованим викладачам. Нині потенціал з прийому зарубіжних студентів багато в чому реалізується не до кінця. Українські вузи можуть навчати майже 50 тисяч студентів із КНР. Багато китайських керівників навчалися в Україні, серед них — кілька колишніх міністрів і заступників міністрів. Лише в Пекіні членами Товариства випускників українських вузів є понад 300 осіб. Вони активно сприяють Посольству України в КНР у налагодженні всебічної співпраці між двома державами.

Компанія «Цзинцзиле» щороку проводить виставки-ярмарки за участю українських закладів освіти, результатом роботи яких є направлення до України від 500 до 1000 студентів щороку. Крім Пекіна, компанія також налагодила співпрацю з партнерами, котрі трудяться в усіх 25 китайських провінціях.

До речі, навчання в китайських університетах та інститутах платне. Наприклад, у разі успішного складання вступних іспитів до одного з найпрестижніших пекінських університетів Цінхуа, випускником якого є нинішній голова КНР Ху Цзиньтао, новоспечений студент має викласти за навчання і проживання в гуртожитку від 12 до 15 тисяч юанів щороку (від 1,5 до 2 тисяч доларів США). Щоправда, малозабезпеченим допомагає держава: частково сплачує навчання, виділяє пільгові кредити. Іноді за навчання студента платять великі фірми, зацікавлені в майбутньому спеціалісті.

Ольга ТАНАСІЙЧУК,
власкор Укрінформу в Пекіні, спеціально для «ГУ».

На «круглі столи» подадуть перспективи, проблеми, розвиток та...

(Початок на 1-й стор.).

Крім власних організаційних та робочих питань, на VIII з'їзді СКУ заплановано низку «круглих столів». На них обговорюватимуть нагальні для світового українства питання. Зокрема, перспективи східних українських діаспор, проблеми сучасної еміграції з України та розвитку мови в закордонних українських громадах, роль молоді в їх житті. З'їзд триватиме включно по четвер і завершиться прес-конференцією новообраного керівництва СКУ.

Попри святковий настрій, що панував учора в переповненому Будинку вчителя, між учасниками з'їзду активно обговорювалося дивне непорозуміння, яке виникло на організаційному етапі. За словами голови оргкомітету Марії Шкамбари, спочатку планувалося провести зібрання в Українському домі, з яким уже уклали були договір і навіть заплатили завдаток. Проте за кілька днів після цього з Українського дому надійшов лист, де зазначалося, що в них запланований ремонт і тому всі досягнуті домовленості скасовано. Під час зустрічі з терміново прибулою з Канади пані Шкамбарою керівництво дому порадило їй звернутися до... адміністрації Президента. Однак усі звернення організаторів туди й намагання прояснити дивну ситуацію з терміновим ремонтом залишилися марними.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Постріл, що знеструмив Грузію

Учора через аварійне від'єднання енергосистеми Грузії було припинено подавання електроенергії по всій республіці. Більшості міст країни не подавалася вода, бо електроенергія не надходила на водонапірні станції. Офіційні особи про причини аварії в енергосистемі поки що мовчать. Проте побутують версії, що НП сталася внаслідок пострілу з вогнепальної зброї, який спричинив від'єднання 500-вольтної лінії електропередачі «Імереті», що зв'язує Західну Грузію зі Східною.

Коли верстався номер, електроенергії в посольстві України в Грузії не було. Воно працювало на дизельному генераторі. Про це «ГУ» повідомив тимчасовий повірений України в Грузії Василь Івашко. Він також заявив, що подання електроенергії в Тбілісі повільно поновлюється. Зокрема, почав роботу метрополітен.

Тетяна ПАСОВА.

Фото АП.

Причину встановлено. Запитання залишилися

Експертам вдалося знайти причину найбільшої в історії США та Канади аварії в системі енергозабезпечення. До відключення призвела несправність трьох високовольтних ліній електропередач в американському штаті Огайо. Тепер експерти з'ясовують, чому збій в енергосистемі поширився так швидко і на таку велику територію. Тим часом ситуація поступово нормалізувалася. В усіх великих містах відновлено електропостачання. Однак на північному сході США та південному сході Канади ще багато господарств залишаються без струму. Надходять повідомлення про складнощі з постачанням питної води. Нагадаємо, що внаслідок аварії в енергетичній системі США та Канади у четвер без електроенергії залишилося понад 50 мільйонів мешканців цих країн.

Прощавайте, старі добрі часи?

Німецький уряд запропонував три проекти реформ, які в разі ухвалення їх Бундестагом, очевидно, змусять багатьох бюргерів пожалкувати за старими добрими часами, коли життя було не лише простішим, а й набагато дешевшим. Адже досі батьківщина розв'язувала чимало їхніх фінансових проблем. Приміром, вони могли брати дешеві кредити на спорудження приватних будинків, їм відшкодовувалися витрати на проїзд на роботу й надавалася така фінансова допомога з безробіття, що багато хто вважав за краще одержувати її, ніж працювати. Навіть коли економіка трохи шкутильгала, система соціального захисту населення здавалася такою само непохитною, як і могутність держави.

Упродовж останнього десятиліття уряд дедалі частіше почав закликати народ заощаджувати, розв'язуючи проблеми, які з'являлися, підвищенням податків на товари, які для цього найбільше підходили: тютюнові вироби, бензин, предмети розкошів. Але спад кон'юнктури на світових ринках змусив і Німеччину вдатися до радикальних змін, здійснювати які випало правлячій коаліції.

Поштовх має дати запровадженням реформ, які передбачають зменшення податкових ставок, пожвавлення на ринку праці, а також зміни в системі фінансової допомоги з безробіття. Щоправда, запровадження податкових змін, які планувалося було внести трохи пізніше, уряд вирішив розпочати вже наступного року, що коштуватиме державі 15 млрд. євро. Для цього він пропонує скасувати деякі пільги: фінансову допомогу, яка надавалася для індивідуального житлового будівництва, на 50 відсотків зменшити відшкодування за проїзд на роботу, суму відпускних і так званих різдвяних грошей.

Плановано підвищити податки для виробників сільськогосподарської продукції і запровадити їх для представників так званих вільних професій: лікарів, адвокатів, радників з питань сплати податків —загалом для 780 тисяч осіб. Слід очікувати злиття державної фінансової допомоги з безробіття і соціальної. Вона становитиме на заході країни 345 євро, на сході — 331 євро. Водночас передбачається послабити податковий тягар для комун: наступного року приблизно на 4,5 млрд. євро, а з 2005-го — приблизно на 5 млрд. євро. Однак комуни вважають такі плани неприйнятними й у разі ухвалення їх Бундестагом профспілки, об'єднання і громадські організації обіцяють страйкувати.

Канцлер Герхард Шрьодер запевнив, що запровадження рішень уряду допоможе підтримати позитивні тенденції розвитку економіки. Її зростанню нічого більше не заважатиме, якщо, звичайно, плани кабінету в Бундесраті підтримають опозиційні партії. Канцлер запропонував їм сісти за стіл переговорів, однак зауважив, що в них немає щодо цього навіть єдиної концепції. Щоправда, чимало політиків сумніваються і у здатності самого уряду самим лише наказом оживити кон'юнктуру.

Валентина ПИСАНСЬКА.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ Баку

До виборів — два місяці

Дано старт агітаційній кампанії з виборів президента Азербайджану. У передвиборних перегонах братимуть участь 12 кандидатів у президенти Азербайджану. Від правлячої партії «Єні Азербайджан» балотуватиметься нинішній президент Азербайджану Гейдар Алієв. А його син, прем'єр Ільхам Алієв — від ініціативної групи з міста Нахічевань. Вибори відбудуться 15 жовтня 2003 року.

■ Лондон

Розміялися

Королева Великої Британії Єлизавета II відповіла відмовою на безпрецедентне прохання США про переміщення американського посольства до Кенсінгтонського палацу, що раніше був домівкою Діани, принцеси Уельської. На думку американських дипломатів, приміщення посольства на майдані Гросвенор надто уразливе для терористичної погрози. А Кенсінгтонський палац, єдиний під'їзд до якого добре охороняється, здався дипломатам ідеальною заміною.

■ Париж

Дочекалися похолодання

Похолодання в Іспанії та у Франції призвело до потужних буревіїв. На південному сході Франції сильні вітри повалили дерева на лінії електропередачі, що спричинило часткову зупинку залізничного сполучення і від'єднання електроенергії в деяких районах. Метеослужба країни оголосила третю (за чотирибальною шкалою) ступінь небезпеки в 33 департаментах Франції.

■ Кабул

Список жертв поповнюється

На південному сході Афганістану таліби вбили трьох солдатів урядової армії, ще чотирьох було взято в заручники. Нині місцезнаходження солдатів, викрадених у провінції Пактика, невідоме. Глава поліції провінції Давлат Хан повідомив, що напад було скоєно бандою з 200 талібів.

■ Тель-Авів

Розбірки

Вчора в будинку, розташованому в південній частині Тель-Авіва, пролунало два вибухи. В результаті постраждало чотири особи. Одна померла. Представники поліції заявляють, що вибухи стали результатом конфлікту між двома місцевими кримінальними угрупованнями.

■ Пхеньян

Напередодні саміту

КНДР загрожує продовжувати розробку ядерної зброї, якщо США не змінять своєї позиції стосовно Пхеньяна. Нагадаємо, що 27—29 серпня в Пекіні відбудуться переговори з проблеми КНДР, в яких братимуть участь США, Китай, Росія, Японія та Південна Корея.

■ Багдад

Знову загинув журналіст

У ніч на понеділок в Іраку загинув телеоператор агентства «Рейтер». 43-річного палестинця Мазен Дана застрелили американці, коли він знімав в'язницю Абу-Гариб на околиці Багдада, де напередодні загинуло шість ув'язнених. Мазен Дан — другий загиблий в Іраку журналіст «Рейтер». Раніше в результаті залпу американського танка по готелю «Палестина» загинув оператор агентства, українець Тарас Процюк. Загалом з початку війни в Іраку загинуло 17 працівників ЗМІ.

Фото АП.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Урожай спалила не спека,

НОТАТКИ З ПРИВОДУ

У нинішні жнива важко знайти господарство, де не поскаржилися б на спекотне літо. Всюди підраховують, скільки і чого ми зберемо менше, ніж торік.

У Сирватинцях, що у Городоцькому районі на Хмельниччині, перший дощ пішов аж у липні. Але директор місцевого СТОВ ім. Чкалова Євген Підлісний переконаний, що саме цього року господарство матиме більші прибутки, ніж торік. Не хоче забігати наперед та називати точну цифру, але каже, що торішні 600 тисяч гривень — це один із найнижчих результатів для господарства.

Таких грошей у більшості господарств не бачили роками. Коли хтось спрацює без збитків — це вже перемога. А в Сирватинцях хочуть дохід мільйонами рахувати. Та ще й такого важкого року. Чи не занадто? Але не довіряти Євгену Івановичу нема підстав. П'ятдесят сім літ трудового стажу, із яких тридцять шість — на посаді голови колгоспу, про щось та й свідчать. Але не роки тут є основним багатством, а господарство. Переконаний, що воно вижило і втрималося тільки тому, що зберегли все найголовніше, що мали десять і двадцять років тому. Ні, директор не стоїть стіною за старі порядки. Навпаки, доводить усім, що працювати нині стало набагато легше, ніж за колишніх часів. А от жити — важче.

Хочеш землю — забирай з боргами

Товариство має 2,2 тисячі гектарів землі. В обробітку — 1,8 тисячі. Відчувають, що для роботи цього вже замало — перерости свої поля. І це за того, що і в ближчих, і в далеких сусідів паруе не одна тисяча гектарів, котрі нема сил ні зорати, ні засіяти.

У Підлісного трудиться три з половиною сотні людей. Для господарства цих робочих рук теж малувато. Безробіття тут не знають, а до роботи часто змушені запрошувати приїжджих заробітчан. І все одно навіть за цих обставин надумали взяти трохи землі із сусіднього господарства. Там їй ради не дають, і люди згодні були перейти до доброго господаря. Але делікатно порадили: забираєте землі, то беріть і майно, і борги, котрі ця земля породила.

Навіть для такого сильного господарства, як сирватинське, такий додаток ні до чого. Та й чому платити за чужу безгосподарність?

Вихід із ситуації Підлісний знайде. Адже можна просто взяти земельні паї в оренду та й працювати на них. Але дивує ситуація. Чому, тільки-но хтось хоче докласти рук до землі, стати на ній не тимчасовим орендарем, а власником, котрий не тільки нинішнім днем живе, а й про завтрашній потурбується, одразу безліч нерозв'язних проблем виникає.

— Село не може не розвиватися, без сильного багатопрофільного господарства воно просто не виживе, — стверджує директор. — Немає в ньому невигідних культур чи галузей, кожна може і повинна давати прибуток. Але вся біда в тім, що працювати може тільки той, хто зберіг, не розбазарив учорашнє багатство. А не втримався на плаву — бідність затягне у трясовину, з якої не вибратися. Коли дивлюся на колос, який ледь від землі піднявся, знаю, не погода винна, а бідність. Хіба вся вина в тому, що не було дощів? Звичайно, це селянинові не на руку. Але якби з осені зорали та ранньою весною посіяли, та підживили, та доглянули, то можна було б і вологи чекати. А то в багатьох господарствах з осені грошей не було, а навесні поки розрахувалися, поки насіння шукали, пальне та кредити брали — все висохло. І прибутки також.

Усі в один голос твердять, що торік селяни зазнали збитків на зернових. А Підлісний і тут свою копійку не упустив. Зібрали 34 тисячі тонн хліба, але продавати одразу після жнив не поспішали. Навесні взяли за нього подвійну ціну — десь по 650—700 гривень за тонну. Євген Іванович ще й досі жалкує, що ще пару місяців не протримали: тепер можна було по тисячі й більше на тонні мати.

— То як говорити, що зернові селянинові невигідні, — не перестає дивуватися. — Ще й як вигідні, але не всім доступні. Дрібному, поділеному на клаптики городів господарству нема де взяти капіталу, котрий треба вкласти в землю. От і доводиться відмовлятися то від однієї, то від іншої культури. А в результаті на полі один бур'ян залишається.

В Сирватинцях усе прибуткове. І цього року під кукурудзу, пшеницю, ячмінь відвели понад півтори тисячі гектарів. Якщо і не буде такої урожайності, як торік, все одно у збитках господарство не залишиться.

Авторитет сили. Господарської

То чому так виходить, що одні працюють із прибутками, а більшість не вилазить із боргів? І це за однієї і тієї самої погоди, за тих самих цін, банківських кредитів, на одних і тих самих землях і з одними й тими ж людьми. Чому область лише за рік скоротила вдвічі посіви буряків, у багатьох господарствах від них взагалі відмовилися, а у Сирватинцях — як сіяли, так і сіють. І непогані гроші на цукрі мають.

— А тваринництво? — перепитую. — Не платять людям за молоко. З кормами цьогоріч сутужно. Не можуть і не хочуть у господарствах тримати ферми...

Євген Іванович тільки руками розводить, мовляв, немає у них такого. Он гінці із молочного заводу прибули, дають по 85 копійок за літр молока. Якщо ж господарство здаватиме за день більш як десять тонн, то й по гривні буде. І це при тому, що в інших селах і за половину такої ціни селяни не можуть збути молоко.

І тут би такі гроші не ходили, якби кожен свій глечик намагався сам продати. Аби трохи підсобити односельцям, Підлісний просив у переробників хоча б по 65 копійок, але не за колективне молоко, а за зібране в особистих господарствах. Не дають, бо не довіряють. Зате СТОВ усілякі пільги го-

Було майно, та загуло...

ЗЕМЕЛЬНА АРИФМЕТИКА

Спочатку мені довелося побувати на колишній свинофермі №2. На її місці — високі бур'яни.

— Ще рік тому тут стояли добротні приміщення,—казали селяни. — Але їх навіть не включили у списки майна. Стіни розібрали, металеві конструкції здали на металобрухт...

На МТФ №2 так само вчинили з двома корівниками. В одному, ще не поруйнованому, під час мого візиту кілька селян розбирали ясла, вибирали цеглу. Люди трохиналякалися:

— Та ми своє майно забираємо. Бо скоро й цегли не перепаде.

Пенсіонерка Ганна Петрівна Ярмоленко не приховувала сліз:

— Скільки ми робили, щоб ферми постали в селі! А тепер усе руйнують. Я не можу на це дивитися... Скільки тут нашої праці!

... У Безуглівці цього року з'явилася ініціативна група людей, яка вирішила створити сільгоспобслуговуючий кооператив. Їх покликали до рішучих дій головним чином невизначена ситуація з селянським майном та фактично безгосподарне його використання без укладання договору оренди СТОВ «Мрія». Пенсіонер Іван Лукич Роман, який працював у колгоспі бригадиром рільничої бригади, ознайомив мене з «Актом передачі справ господарської діяльності КСП «Правда» новообраному голові КСП» від 23 березня 2000 року. Згідно з ним залишкова сума основних засобів у господарстві становила 7 мільйонів 761 тисячу гривень, у ньому налічувалося 32 трактори (з них 14 справних), 4 зернозбиральні комбайни, 29 автомашин (13 справних), 600 голів великої рогатої худоби, 122 свині.

— Мене і багатьох односельців турбує питання, — каже він,— де усе це поділося? Корів і телят здали, уже сотні тонн металу вивезли... Виходить, це якесь сільгосптовариство не з вирощування продукції, а із знищення господарства під корінь.

Правонаступник КСП «Правда» СТОВ «Мрія», на яке покладали надії селяни, користуючись майном більш як 1000 безузглівців, за останні чотири роки зменшило кількість земельних паїв, взятих в оренду, до 189.

— Ми не беремо більше,— виправдовується директор СТОВ «Мрія» Лариса Негода,— бо у нас немає можливості доглядати за всією землею, яка була у «Правді».

— А вам передали стільки техніки!

— Та вона стовідсотково відпрацювала свій ресурс. Крім того, «Мрія» як правонаступниця «Правди» прийняла 1337 тисяч гривень боргу кредиторам, 175 тисяч гривень заборгованості із зарплати. Гасили їх продажем худоби, техніки. На жаль, ці заходи не додали нам сили. Ще майже 800 тисяч гривень боргу на нас висить. Ось жнива, а комбайни наші стоять невідремонтовані.

— А як ви будете збирати зернові?

— Та тепер це, чесно кажучи, не проблема. Наймемо якийсь мехзагін.

Оскільки «Мрія» порає лише 520 гектарів землі (плюс має ще 85 свиней, 6 коней), то іншу селянську землю взяли в оренду немісцеві зацікавлені виробники —ТОВ «Злагода», інші сільгоспструктури. Проте чимало площ навіть після такого розподілу виявились «нічийними». Зрозуміло, селяни, які пам'ятають часи процвітання свого колгоспу-мільйонера, лише гірко зітхають (навіть соломи нема де виписати!), а дехто пробує усьому тому покласти хоча б якийсь край. Один з головних опозиціонерів Л. Негоди — інженер-енергетик Віктор Стеценко. Його підписи стоять поряд з іншими у листах, зверненнях до прокуратури, облдержадміністрації і т. ін. Головний зміст цих послань — прохання припинити беззаконня у Безуглівці, допомогти вийти з кризової ситуації.

— Якщо сидіти і чекати,— каже він, — то ми усі залишимося без майна. Його просто не буде!

Він розповів, що у їхній команді небайдужих не виникло проблем зі створенням кооперативу — альтернативи «Мрії».

■ ■ ■

Майже 100 колишніх членів КСП «Правда» не включили у списки громадян, які мають право на майновий пай. Люди працювали, а майна не заслужили.

■

Фото автора.

Віктор Стеценко демонструє на МТФ №2 те, що залишилося від корівника.

— Багато людей хоч зараз віддадуть у нього свій земельний пай, — каже В. Стеценко. — Але що ми робитимемо на землі без трактора, плугів, сівалок? Адже «Мрія» все це «прихватизувала». Що вона нам віддасть? Руїни, металобрухт, силосні траншеї? До того ж якось дивно вийшло, що майже 100 колишніх членів КСП «Правда» не включили у списки громадян, які мають право на майновий пай. Люди працювали, а майна не заслужили. Ми хочемо нині передусім провести інвентаризацію усього, що залишилося, дізнатися, де поділося стільки техніки, хто на цьому нажився тощо. І зрештою, забрати належне нам.

Схоже, нічого, крім загострення напруження в селі, це не дасть. Пишу так не для того, щоб опозиція опустила руки. На жаль, нинішні ініціатори, за всіма ознаками, добряче запізнилися. СТОВ «Мрія», як мені розповіли, фактично уже «здалася» інвестору — ТОВ «Злагода». З декількома тракторами на ходу, ангарами для механізмів, працюючими людьми. Практично нічого вартісного з техніки у «Мрії» забрати для початку нової справи немає як. (У цьому переконався, побувавши на тракторному стані.) СТОВ може лише наділити податковими заставами, майновою неприбавливою плутаниною, «важкими», нікому не потрібними об'єктами, конторою з відрізаним телефоном.

Справді, постає багато запитань: куди поділося, продалося-віддалося стільки майна за ці чотири роки? Перед нами — красномовне свідчення роботи на себе керівництва товариства? Чи його цілковитої нездатності протистояти трудощам? У Ніжинській прокуратурі найближчим часом, як повідомив прокурор П. Харлан, ретельніше займуться вивченням цього питання. Можливо, й знайдуть винного. Але ним селянського поля не виореш. Як і байдужістю, яка довела до цього.

Сергій ПАВЛЕНКО.
Ніжинський район Чернігівської області.

а бідність

тові надати, бо знають, що тут діє налагоджена роками чітка система, котра не допускає браку і обману. Нинішній ринок такого виробника не лише поважає, а й цінує. Переробники знають, що тут візьмуть недешеву, але якісну продукцію. Завдяки цьому не було потреби збувати пшеницю за копійчаними цінами, бо знали, що продадуть її за стільки, скільки вона насправді коштує.

Директор переконаний: виживати і працювати їм дали можливість не реформи, а та монолітність, котру зуміли зберегти з минулого, єдність, яка гуртує хлібороба на землі. І саме це надає господарству фінансової сили і ділового авторитету.

Та якби ж то тільки на авторитеті можна було втриматися. Хоч і рахують у Сирватинцях прибутки сотнями тисяч, але й тут говорять про те, що нинішні порядки прирікають село на вимирання.

Допікають ціни

Ця тема для господарства не тільки болюча, а й безпросвітна. Свою продукцію ще якось примудряються продати так, щоб не збанкрутіти. А от спробуй щось купити.

Ми говоримо з Євгеном Підлісним про майнові паї, про те, що належить людям. Хвалитися тут нема чим. Не те що техніка, навіть будівлі застаріли, розвалюються на очах. Перші два роки після створення товариства ще пробували платити за майнові паї пристойний відсоток. Але потім на загальних зборах вирішили, що платитимуть тільки за землю. Бо майно, хоча й оцінено належно і потребує серйозної орендної плати, проте насправді коштує копійки. А спробуй його поновити — мільйонів для цього бракуватиме.

Стара техніка не тільки зносилася, вона пережила свій час, бо змінилися і село, і структура господарства, і його завдання. «Колись накупили бурякозбиральних комплексів, без них було не обійтися, — розмірковує Євген Іванович. — Техніка дуже дорога, але тепер вона стала не помічником, а тягарем для господарства. Буряків уже давно ніхто стільки не сіє і не збирає, як колись, а комбайни все на балансі стоять. Якщо ж десь і збудеш їх за безцінь, то нових нізащо не купиш».

Фото Михайла ВАСИЛАШКА.

Розмова про те, що ліпше: зменшити ціну на пальне, сільськогосподарську техніку, інші промислові товари чи підняти її на сільгосппродукцію, так і залишається незавершеною. Здається, сама постановка такого питання помилкова, тому і розв'язати її неможливо. Все перевернулося з ніг на голову: ціну на свій товар диктує не сільгоспвиробник, як мало б логічно бути, а посередник. Ось чому усі несподівані стрибки цін та хлібоборошняний дефіцит інакше як спекулянтськими витівками посередника не назвеш.

Якби так само міг маніпулювати цінами на свій же товар селянин, то село не страждало б так тяжко. Але, на жаль, такого права йому поки що ніхто не дає. Та й навряд чи здатен на таке хлібороб.

— Коли виробник не може впливати на ринок цін, то він повинен заручитися державною допомогою у вигляді дотацій, — вважає Підлісний. — Тоді і село втрималося б, і кілограм борошна не був би на вагу золота. А інакше ми не виживемо. І ніякі паї та сертифікати не допоможуть. Бідність, як найлютіша спека, з'їсть усі запаси. І навіть мільйонери тут не встоять.

Ірина КОЗАК.
Хмельницька область.

УРОЖАЙ-2003

Щедрі жнива Волині

Відсвяткували обжинки в сільськогосподарському товаристві з обмеженою відповідальністю «Городище» Луцького району. Кожен із 700 гектарів ранніх зернових тут видав по 60 центнерів добірного збіжжя. Такого високого врожаю господарство, яке очолює Анатолій Никонюк, ще не мало ніколи.

Пішли вже комбайни і з полів приватного орендного підприємства «Дружба» цього ж району. Погектарна врожайність тут — 56 центнерів. У комору засипано 5,5 тисячі тонн зерна. Радіє щедрій віддачі хлібної ниви колишній директор місцевої середньої школи, а нині керівник «Дружби» Валентина Здрилюк. Вона гідно продовжила справу свого чоловіка Богдана Здрилюка, який декілька років тому трагічно загинув.

У сусідньому з «Дружбою» приватному сільгосппідприємстві «Рать» з кожного гектара намолотили по 52 центнери зерна, а валовий його збір становить 3,5 тисячі тонн. А найбільше хліба на Волині — майже 11,5 тисячі тонн — зібрала спілка селянських господарств "П'ятидні" Володимир-Волинського району, де головою екс-депутат Верховної Ради України попереднього скликання Валерій Діброва.

Серед районів лідирує Горохівський — де погектарна врожайність становить 35 центнерів, у Луцькому —33,5, Іваничівському і Володимир-Волинському — по 32,5 центнера.

Станом на 14 серпня хліб в області зібрано на 93 відсотках площ. Намолочено 617,3 тисячі тонн зерна. Кожен гектар видає в середньому по 24,5 центнера, або на три центнери більше, ніж торік. За прогнозами, Волинь намолотить 645 тисяч тонн ранніх зернових, а разом з кукурудзою — 687 тисяч тонн. Цього досить, щоб забезпечити себе хлібом і зернофуражем, а також продати частину насіннєвого зерна в інші регіони, які постраждали від посухи, **повідомляє наш власний кореспондент Микола ЯКИМЕНКО.**

Не вродило зерно — їстимемо яблука!

Гарним урожаєм пшениці нинішній рік Луганщину не порадував, а ось яблук буде з лишком.

П'ять років садівничі господарства області з сумом позирали на свої «яблучні» гектари. Але, нарешті, природа помилувала сільгоспвиробників і нагородила їх за нелегку працю. Врожай яблук нині небувалий, і тепер на порядку денному селян стоїть питання, як розумно ним розпорядитися.

Правду кажучи, від таких урожаїв встигли відвикнути. Крім того, можливості зберегти і переробити дари садів і полів геть не ті, що були років десять тому. Споживча кооперація області, наприклад, із п'яти виробництв з переробки плодів та овочів зберегла у своїй структурі лише одне.

Найбільше плодів планує зібрати корпорація «Луганськсадвинпром», до якої входять 14 садівничих господарств. Вона сподівається отримати понад 5,5 тисячі тонн зимових яблук, а поки що розпоряджається тим, що вже зібрала. Здебільшого фрукти переробляють на сік і пюре. Підприємство планує законсервувати майже 10 тонн соку та близько 1 300 тонн яблучного пюре. До того ж, як запевняє генеральний директор корпорації Олексій Гнилицький, покупець на продукцію вже є, тож проблем з її реалізацією не буде.

Яблучне пюре надходить до Києва для кондитерських цілей, а частину свіжих фруктів відправлять до Москви. Фахівці кажуть, що фрукти, вирощені на донбаській землі, мають особливі поживні та смакові якості. І пояснюють це умовами, в яких дозріває рослина: сонце, спека та щонайменше дощів навесні й улітку.

А ось вина з яблук корпорація не вироблятиме. Хоча в її назві і є корінь «вин», походить він не від назви алкогольного напою, а від слова «виноград». Виноград на Луганщині на великих площах поки що не вирощують, але це тимчасове явище. 8 гектарів виноградного розсадника з крапельним зрошенням корпорація вже заклала. Отож свою назву підприємство невдовзі виправдає.

Розв'язуючи свої проблеми з переробкою врожаю яблук, «Луганськсадвинпром» допоможе з реалізацією продукції саду і приватникам. Адже приватні сади мають солідну частку в "яблучному" врожаї області. І це відрадно, бо за десять років площі під садки сільськогосподарські підприємства скоротили вдвічі, **повідомляє наш власний кореспондент Алла АНТИПОВА.**

ФОТОФАКТ

Спеціальна городня бригада сільськогосподарського кооперативу «Дружба» Котелевського району на Полтавщині збирає по 115 центнерів огірків з гектара. Їм допомагають медики, робітники та школярі районного центру.

На знімку: ветеран праці ланкова Марія Литвиненко з дочкою Ольгою.

Фото Павла ЗДОРОВИЛА (Укрінформ).

Кому землю та «хатинку» біля моря?

У Криму зростає ціна на нерухомість. Хто продав квартиру рік-два тому — нині лікті кусає, бо сьогодні за неї отримав би вдвічі більше. За прогнозами, житло дорожчатиме й надалі.

Якщо торік звичайну однокімнатну квартиру в Сімферополі можна було купити за 3 тисячі умовних одиниць, то нині треба викласти у півтора разу більше. Подорожчали на 30—45 відсотків двокімнатні квартири, на чверть і третину — три-чотирикімнатні.

Сплеску цін на нерухомість, який вважають штучним, сприяє і неухильне подорожчання кримської землі. Її «чорний» ринок склався уже давно, а офіційний лише починає формуватися. Нині тут хитро переплелися безоплатна передача ділянок громадянам для особистого користування та продаж земель місцевою владою фізичним і юридичним особам для підприємницької діяльності.

Процес цей активізувався разом зі зростанням вартості кримської землі, квадратний метр якої на початку реформування земельних відносин коштував 1,4 грн., а сьогодні — понад 30. Цього року Крим, щоб виконати закон України про держбюджет, має продати її на 4,2 млн. грн. Уже реалізовано ділянок майже на 4 мільйони гривень — мало не 90 відсотків від плану. Перевиконали його першими не лише ялтинська, євпаторійська, сакська курортні зони, а й степові білогірська та красногвардійська. Із запізненням вирішують ці питання в Бахчисарайському, Красноперекопському, Ленінському, Первомайському, Роздольненському, Чорноморському районах, містах Армянську, Джанкої, Красноперекопську і Сімферополі, де земля могла б іти нарозхват, але про неї місцева влада не дає республіканській достовірних даних. Це при тому, що кримський уряд зобов`язав райони надати йому інформацію про вільні ділянки, які можуть бути привабливими для продажу на конкурсній основі. Алуштинський і ще кілька регіонів навіть відповіли, що такої землі в них немає зовсім, водночас значно активізувавши продаж «непрестижних» ділянок підприємцям. Схоже, дехто поспішає відхопити ласі шматки до того, як набере чинності стаття Земельного кодексу про продаж землі.

Щоб якось відстежувати ситуацію, в уряді автономії створили міжвідомчу комісію. Проте вона ще й досі не збиралася. А тим часом далеко не скрізь місцева влада продає вільні землі несільськогосподарського призначення через аукціон. Надто часто, особливо на Південнобережжі, землю передають для здійснення підприємницької діяльності на основі домовленостей «тет-а-тет». Враження таке, що місцеві чиновники не рахуються ні з думкою профільного комітету, ні з рекомендаціями двох земельних комісій, створених при ВР та уряді автономії, і займаються не так самоврядуванням, як самоуправством.

«Єдиної політики в питанні виділення землі немає і сьогодні. А вона вкрай потрібна, адже понад 90 відсотків коштів від продажу земель несільськогосподарського призначення має надходити до місцевого бюджету», — заявив кримський прем`єр Сергій Куніцин. Він висловив сумнів стосовно того, що у найактивніших продавців землі тут усе гаразд. Виявлено безліч зловживань, та лише понад 3,5 тисячі порушників вдалося притягти до адміністративної відповідальності. Найцікавіше те, що жодний факт з багатьох зловживань особливо не зацікавив суди і прокуратуру, зауважили депутати. Якщо і трапляються штрафи, то сміховинно мізерні, які порушників скоріше розвеселять, аніж зупинять.

Постає питання: чому й досі продаж і виділення земельних ділянок ведуться неринковими методами? Чому потенційному покупцеві кримської ділянки сьогодні ніде отримати повну інформацію про наявність земель і їхню вартість? Отже, комусь вигідно тримати це в таємниці.

А ті з наших земляків, хто все-таки не відмовився від мрії придбати ділянку чи «хатинку» біля моря, мусять знати, що вітчизняному покупцеві на кримському ринку нерухомості велику конкуренцію складають росіяни. Для наших північних сусідів Крим усе ще вважається втраченим земним раєм, тож, не змирившись із географічним переділом, вони почали нове, фінансове завоювання благословенної Тавриди. Нині на півострові розташовано 90 санаторіїв, пансіонатів і будинків відпочинку російської власності. Крім того, останнім часом сюди активно надходять інвестиції, бурхливо зростає кількість російських фінансово-промислових структур, які приєднуються до вже «акліматизованих» у Криму «Лукойла», «Альянсу», Тюменської нафтової компанії, Національного резервного банку... Всі вони активно ведуть будівництво саме на Південнобережжі. Лише торік в Алушті освоєно 40 мільйонів інвестиційних доларів, понад 80 — в Ялті. Майже 90 відсотків з них —російські.

Один за одним з`являються російські супермаркети, зіркові готелі, курортні, санаторні, спортивно-оздоровчі та водно-розважальні комплекси, пансіонати, церкви. Російське ТОВ «ПолікомВест» недавно стало повним власником Ялтинської кіностудії, викупивши всі її акції у кримського Фонду майна за 134 тисячі доларів. Така само тенденція навального скуповування Криму спостерігається і в Севастополі, Євпаторії, інших містах і привабливих місцинах півострова.

Усе це вже відомо. Та ніхто вам не назве навіть приблизної кількості росіян, які придбали біля моря дачі, квартири, елінги, будинки, вілли, невеличкі власні пансіонати... На думку фахівців, сьогодні щонайменше кожний третій покупець кримської нерухомості має російський паспорт.

Черга охочих придбати нерухомість на півострові зростає. Велелюднішою стає і присутність «нових росіян», які невпинно піднімають ціни і на відкритому, і на «чорному» кримських ринках нерухомості. Якщо ще якихось п'ять років тому одна сотка ялтинської землі неофіційно, але реально коштувала до 250 доларів, то нині дешевше як за тришість тисяч доларів її не придбаєш. Навіть у не найпрестижніших місцях «літньої політичної столиці» України. А за сто квадратних метрів землі у районі ялтинської набережної маклери вимагають 20 тисяч «зелених» і більше. Отож перерозподіл нерухомості на кримському Південнобережжі триває.

Віктор ХОМЕНКО.
Крим.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про недержавне пенсійне забезпечення

Цей Закон визначає правові, економічні та організаційні засади недержавного пенсійного забезпечення в Україні та регулює правовідносини, пов'язані з цим видом діяльності.

Розділ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення понять

У цьому Законі поняття вживаються в такому значенні:

адміністратор недержавного пенсійного фонду (далі — адміністратор) — юридична особа, що здійснює адміністрування недержавних пенсійних фондів на умовах цього Закону;

ануїтет — періодичні пенсійні виплати, які здійснюються з установленими інтервалами часу до того моменту, поки не настане певна подія, визначена у відповідному договорі;

відкритий пенсійний фонд — недержавний пенсійний фонд, учасниками якого можуть бути будь-які фізичні особи незалежно від місця та характеру їх роботи;

вкладник недержавного пенсійного фонду (далі — вкладник фонду) — особа, яка сплачує пенсійні внески на користь учасника шляхом перерахування грошових коштів до недержавного пенсійного фонду відповідно до умов пенсійного контракту;

власний капітал — різниця між сукупною вартістю активів юридичної особи та вартістю її зобов'язань перед третіми особами;

діяльність з недержавного пенсійного забезпечення — сукупність організаційних, юридичних та інших передбачених законодавством дій, спрямованих на здійснення недержавного пенсійного забезпечення фізичних осіб;

діяльність з управління активами — професійна діяльність, визначена законодавством про цінні папери та фондовий ринок;

довічна пенсія (довічний ануїтет) — пенсійні виплати, які здійснюються страховою організацією на підставі договору страхування довічної пенсії протягом життя фізичної особи періодично після досягнення нею пенсійного віку відповідно до законодавства про страхування;

зберігач пенсійного фонду (далі — зберігач) — банк, який провадить депозитарну діяльність зберігача цінних паперів та відповідає вимогам цього Закону;

інвестиційна декларація — документ, який визначає інвестиційну політику недержавного пенсійного фонду, основні напрями та обмеження інвестування активів недержавних пенсійних фондів відповідно до цього Закону;

індивідуальний пенсійний рахунок — персоніфікований рахунок учасника пенсійного фонду, який ведеться в системі персоніфікованого обліку у визначеному цим Законом порядку з метою обліку накопичених на користь учасника пенсійних коштів;

компанія з управління активами — юридична особа, яка провадить професійну діяльність з управління активами на підставі відповідної ліцензії на провадження такої діяльності;

корпоративний пенсійний фонд — недержавний пенсійний фонд, засновником якого є юридична особа-роботодавець або декілька юридичних осіб-роботодавців та до якого можуть приєднуватися роботодавці-платники. Учасниками цього фонду можуть бути виключно фізичні особи, які перебувають (перебували) у трудових відносинах з роботодавцями-засновниками та роботодавцями-платниками цього фонду;

недержавний пенсійний фонд (далі — пенсійний фонд) — юридична особа, створена відповідно до цього Закону, яка має статус неприбуткової організації (непідприємницького товариства), функціонує та провадить діяльність виключно з метою накопичення пенсійних внесків на користь учасників пенсійного фонду з подальшим управлінням пенсійними активами, а також здійснює пенсійні виплати учасникам зазначеного фонду у визначеному цим Законом порядку;

одноразова пенсійна виплата — пенсійна виплата, що здійснюється одноразово у порядку та у випадках, визначених цим Законом;

пенсійна виплата — грошова виплата учасникові недержавного пенсійного забезпечення або його спадкоємцям, що здійснюється за рахунок накопичених у недержавному пенсійному фонді та облікованих на індивідуальному пенсійному рахунку грошових коштів у випадках, передбачених цим Законом;

пенсійна схема — документ, який визначає умови та порядок недержавного пенсійного забезпечення учасників фонду;

пенсійний контракт — договір між пенсійним фондом та його вкладником, згідно з яким здійснюється недержавне пенсійне забезпечення учасника (учасників) фонду за визначеною пенсійною схемою;

пенсійні активи — активи пенсійного фонду, страхової організації, банківської установи, сформовані відповідно до цього Закону, за рахунок яких здійснюються пенсійні виплати;

пенсійні депозитні рахунки — вкладні (депозитні) рахунки фізичних осіб, що відкриваються банківськими установами з урахуванням умов, установлених законодавством, для накопичення заощаджень на виплату пенсії;

пенсійні кошти — сума зобов'язань у грошовому виразі пенсійного фонду перед його учасниками, страхової організації перед застрахованими особами згідно з договорами страхування довічної пенсії або банківської установи перед вкладниками, які відкрили пенсійні депозитні рахунки;

пенсія на визначений строк — пенсійні виплати, що здійснюються періодично протягом визначеного строку у порядку та у випадках, визначених цим Законом;

персоніфікований облік — збирання, оброблення, систематизація та зберігання передбаченої законодавством про пенсійне забезпечення і цим Законом інформації про учасників недержавного пенсійного забезпечення, відомостей про визначення їх прав на пенсійні виплати за рахунок коштів, накопичених на їх користь, а також для обчислення розміру цих виплат;

пов'язана особа юридичної особи (далі — пов'язана особа):

юридична особа, що здійснює контроль за відповідною юридичною особою або контролюється відповідною юридичною особою, чи перебуває під спільним контролем з такою юридичною особою;

фізична особа або члени її сім'ї, які здійснюють контроль за відповідною юридичною особою (членами сім'ї фізичної особи вважаються її чоловік (дружина), діти або батьки як фізичної особи, так і її чоловіка (дружини), а також чоловіка (дружини) будь-кого з дітей або батьків фізичної особи);

посадова особа відповідної юридичної особи, яка уповноважена виконувати від імені такої юридичної особи юридичні дії, спрямовані на встановлення, зміну або припинення правових відносин, а також члени сім'ї такої посадової особи.

Під здійсненням контролю в цьому Законі слід розуміти володіння безпосередньо або через пов'язаних фізичних чи юридичних осіб найбільшою часткою (паєм, пакетом акцій), що становить не менш як 20 відсотків статутного капіталу юридичної особи, або управління найбільшою кількістю голосів у органі управління юридичної особи. Для фізичної особи загальна сума володіння часткою статутного капіталу юридичної особи (голосів у органі управління) визначається як загальний обсяг корпоративних прав, що належать такій фізичній особі, членам її сім'ї та юридичним особам, які контролюються такою фізичною особою або членами її сім'ї;

професійний пенсійний фонд — недержавний пенсійний фонд, засновником (засновниками) якого можуть бути об'єднання юридичних осіб-роботодавців, об'єднання фізичних осіб, включаючи професійні спілки (об'єднання професійних спілок), або фізичні особи, пов'язані за родом їх професійної діяльності (занять). Учасниками такого фонду можуть бути виключно фізичні особи, пов'язані за родом їх професійної діяльності (занять), визначеної у статуті фонду;

резервний фонд — фонд грошових коштів, створений відповідно до цього Закону та законів України, що регулюють діяльність господарських товариств, адміністратором, компанією з управління активами з метою відшкодування можливих збитків учасників пенсійних фондів унаслідок неналежного виконання зобов'язань перед ними або порушення законодавства відповідними суб'єктами недержавного пенсійного забезпечення;

роботодавець — власник підприємства, установи, організації незалежно від форми власності, виду діяльності або уповноважений ним орган чи фізична особа, яка відповідно до законодавства використовує найману працю;

роботодавець — платник корпоративного пенсійного фонду (далі — роботодавець-платник) — роботодавець, який визнає статут уже створеного корпоративного пенсійного фонду, виявив бажання перераховувати грошові кошти на користь своїх працівників до такого фонду на підставі договору, укладеного ним з радою цього пенсійного фонду;

саморегулівна організація адміністраторів недержавних пенсійних фондів — неприбуткова організація (непідприємницьке товариство), що створюється з метою встановлення професійних стандартів діяльності з адміністрування недержавних пенсійних фондів, захисту та представлення інтересів своїх членів, а також учасників недержавних пенсійних фондів;

страхова організація — страховик, який отримав ліцензію на страхування життя;

учасник недержавного пенсійного забезпечення — фізична особа, на користь якої сплачуються пенсійні внески до пенсійного фонду, страхової організації або на пенсійний депозитний рахунок до банківської установи і яка має право на недержавне пенсійне забезпечення на умовах і в порядку, визначених пенсійним контрактом, договором страхування або договором про відкриття пенсійного депозитного рахунку та цим Законом;

учасник недержавного пенсійного фонду (далі — учасник фонду) — фізична особа, на користь якої сплачуються пенсійні внески до недержавного пенсійного фонду;

чиста вартість одиниці пенсійних внесків — розрахункова вартість одиниці пенсійних внесків, що визначається шляхом ділення чистої вартості активів пенсійного фонду на загальну кількість одиниць пенсійних внесків на день підрахунку. Чиста вартість одиниці пенсійних внесків на день надходження першого пенсійного внеску до пенсійного фонду встановлюється у розмірі 1 гривня;

чиста вартість активів пенсійного фонду — різниця між вартістю активів пенсійного фонду на день проведення підрахунку та загальною сумою зобов'язань пенсійного фонду, що підлягають виконанню на день проведення підрахунку.

Стаття 2. Система недержавного пенсійного забезпечення

1. Система недержавного пенсійного забезпечення — це складова частина системи накопичувального пенсійного забезпечення, яка ґрунтується на засадах добровільної участі фізичних та юридичних осіб, крім випадків, передбачених законами, у формуванні пенсійних накопичень з метою отримання учасниками недержавного пенсійного забезпечення додаткових до загальнообов'язкового державного пенсійного страхування пенсійних виплат.

2. Суб'єктами недержавного пенсійного забезпечення є:

недержавні пенсійні фонди;

страхові організації, які уклали договори страхування довічної пенсії, страхування ризику настання інвалідності або смерті;

банківські установи, які уклали договори про відкриття пенсійних депозитних рахунків;

вкладники та учасники пенсійних фондів;

вкладники пенсійних депозитних рахунків;

фізичні та юридичні особи, які уклали договори страхування довічної пенсії, страхування ризику настання інвалідності або смерті;

засновники пенсійних фондів;

роботодавці — платники корпоративних пенсійних фондів;

саморегулівні організації суб'єктів, які надають послуги у сфері недержавного пенсійного забезпечення;

органи державного нагляду і контролю у сфері недержавного пенсійного забезпечення;

адміністратори пенсійних фондів;

компанії з управління активами;

зберігачі;

аудитори;

особи, які надають консультаційні та агентські послуги відповідно до цього Закону.

3. Недержавне пенсійне забезпечення здійснюється:

пенсійними фондами шляхом укладення пенсійних контрактів між адміністраторами пенсійних фондів та вкладниками таких фондів відповідно до цього Закону;

страховими організаціями шляхом укладення договорів страхування довічної пенсії, страхування ризику настання інвалідності або смерті учасника фонду відповідно до цього Закону та законодавства про страхування;

банківськими установами відповідно до цього Закону та законодавства про банківську діяльність шляхом укладення договорів про відкриття пенсійних депозитних рахунків для накопичення пенсійних заощаджень у межах суми, визначеної для відшкодування вкладів Фондом гарантування вкладів фізичних осіб, що встановлюється згідно із законом.

Стаття 3. Законодавство про недержавне пенсійне забезпечення

Законодавство про недержавне пенсійне забезпечення складається з цього Закону, законодавства про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, законів України «Про страхування», «Про банки і банківську діяльність», «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)», «Про цінні папери і фондову біржу», «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні», «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» та інших нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до цього Закону.

Стаття 4. Принципи недержавного пенсійного забезпечення

1. Недержавне пенсійне забезпечення здійснюється на принципах:

законодавчого визначення умов недержавного пенсійного забезпечення;

заінтересованості фізичних осіб у недержавному пенсійному забезпеченні;

добровільності створення пенсійних фондів юридичними та фізичними особами, об'єднаннями фізичних осіб та об'єднаннями юридичних осіб;

добровільної участі фізичних осіб у системі недержавного пенсійного забезпечення та вибору виду пенсійної виплати, крім випадків, передбачених цим Законом;

добровільності прийняття роботодавцем рішення про здійснення пенсійних внесків на користь своїх працівників до системи недержавного пенсійного забезпечення;

економічної заінтересованості роботодавця у здійсненні пенсійних внесків на користь своїх працівників до системи недержавного пенсійного забезпечення;

неможливості необґрунтованої відмови роботодавця від здійснення пенсійних внесків до системи недержавного пенсійного забезпечення на користь своїх працівників, якщо роботодавець розпочав здійснення таких пенсійних внесків;

рівноправності всіх учасників пенсійного фонду, які беруть участь в одній пенсійній схемі;

розмежування та відокремлення активів пенсійного фонду від активів його засновників і роботодавців — платників пенсійного фонду, адміністратора, компаній з управління активами, страхових організацій з метою унеможливлення банкрутства пенсійного фонду;

визначення розміру пенсійної виплати залежно від суми пенсійних коштів, облікованих на індивідуальному пенсійному рахунку учасника фонду або застрахованої особи;

гарантування фізичним особам реалізації прав, наданих їм цим Законом;

цільового та ефективного використання пенсійних коштів;

державного регулювання розміру тарифів на послуги, що надаються у системі недержавного пенсійного забезпечення;

відповідальності суб'єктів системи недержавного пенсійного забезпечення за порушення норм, передбачених цим Законом та іншими нормативно-правовими актами;

державного регулювання діяльності з недержавного пенсійного забезпечення та нагляду за його здійсненням.

Стаття 5. Аудиторські перевірки у сфері недержавного пенсійного забезпечення

1. Планові аудиторські перевірки діяльності пенсійних фондів, адміністраторів, компаній з управління активами, зберігачів, страхових організацій та банків, що надають послуги у сфері недержавного пенсійного забезпечення, проводяться не рідше ніж один раз на рік за рахунок юридичних осіб, що перевіряються. Результати аудиторських перевірок підлягають опублікуванню в порядку, визначеному цим Законом.

2. Аудиторська перевірка проводиться аудитором, який має право на провадження аудиторської діяльності і займається виключно наданням аудиторських послуг згідно із законодавством.

Аудиторська перевірка проводиться згідно із законодавством на підставі договору, який укладається між аудитором та юридичною особою, що перевіряється.

Один і той же аудитор не може провадити перевірку двох і більше юридичних осіб, що надають послуги одному й тому ж пенсійному фонду. Аудитор не може проводити перевірку суб'єктів недержавного пенсійного забезпечення та вищезазначених юридичних осіб, якщо він або його засновник (засновники) володіють часткою (паєм, акціями) у статутному капіталі цих суб'єктів (юридичних осіб) або їх засновника (засновників).

Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України встановлює вимоги до аудиторів, які здійснюють аудит юридичних осіб — суб'єктів недержавного пенсійного забезпечення.

3. При поданні річної звітності Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України і Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку адміністратор і компанія з управління активами обов'язково додають до зазначеної звітності копію аудиторського висновку встановленого зразка.

Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України, Національний банк України і Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку в межах своєї компетенції мають право організувати перевірку діяльності пенсійного фонду, адміністратора, компанії з управління активами, зберігача, страхової організації та банківської установи, що надають послуги у сфері недержавного пенсійного забезпечення, самостійно або із залученням аудитора. Оплата таких перевірок не може здійснюватися за рахунок особи, що перевіряється.

(Закінчення на 8—16-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про недержавне пенсійне забезпечення

(Початок на 7-й стор.).

Розділ II. НЕДЕРЖАВНЕ ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ПЕНСІЙНИМИ ФОНДАМИ

Стаття 6. Недержавні пенсійні фонди та їх види

1. Недержавні пенсійні фонди створюються на підставі рішення засновників та не мають на меті одержання прибутку для його подальшого розподілу між засновниками.

2. Недержавне пенсійне забезпечення є для пенсійних фондів виключним видом діяльності. Провадження пенсійними фондами іншої діяльності, не передбаченої цим Законом, забороняється.

3. Активи пенсійного фонду (пенсійні активи) формуються за рахунок внесків до пенсійного фонду (пенсійних внесків) та прибутку (збитку) від інвестування пенсійних внесків.

4. За видами пенсійні фонди можуть утворюватися як відкриті пенсійні фонди, корпоративні пенсійні фонди та професійні пенсійні фонди.

Пенсійним фондам забороняється змінювати їх вид та найменування, зазначені у статуті пенсійного фонду, після реєстрації Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

5. Дозволяється приєднання та злиття декількох пенсійних фондів однакового виду. Забороняється проводити реорганізацію будь-яких пенсійних фондів шляхом поділу чи виділення, а також приєднання, злиття пенсійних фондів різних видів.

6. Пенсійний фонд має власне найменування, в якому повинні бути зазначені вид фонду, слова «недержавний пенсійний фонд» або «пенсійний фонд» та яке відрізняється від найменувань будь-яких інших пенсійних фондів, створених на території України.

Слова «недержавний пенсійний фонд» та «пенсійний фонд» не можуть використовуватися у назвах юридичних осіб, що створюються не за цим Законом, за винятком використання слів «пенсійний фонд» Пенсійним фондом України та його органами, а також підприємствами, установами й організаціями, що перебувають в управлінні Пенсійного фонду України.

7. Єдиним органом управління пенсійного фонду є рада пенсійного фонду (рада фонду).

8. Пенсійний фонд для забезпечення своєї діяльності користується послугами осіб, визначених цим Законом, на підставі відповідних договорів, які укладаються з цими особами радою фонду.

9. Пенсійний фонд не може брати на себе зобов'язання, не пов'язані з діяльністю з недержавного пенсійного забезпечення. Пенсійний фонд не несе відповідальності за зобов'язаннями третіх осіб і не має права передавати свої зобов'язання перед учасниками та вкладниками фонду третім особам, крім випадків, передбачених цим Законом.

10. Пенсійний фонд не несе відповідальності за зобов'язаннями держави, а держава не несе відповідальності за зобов'язаннями пенсійного фонду, що зазначається у кожному пенсійному контракті.

11. Юридична особа, діяльність якої фінансується за рахунок Державного бюджету України або місцевих бюджетів, має право бути засновником корпоративного пенсійного фонду або здійснювати пенсійні внески до вже створених пенсійних фондів лише у випадках, коли створення таких фондів або здійснення пенсійних внесків передбачено законами України або рішенням відповідних місцевих рад. Заснування такими юридичними особами відкритих пенсійних фондів забороняється. Кошти, перераховані до будь-якого пенсійного фонду будь-яким вкладником, не є власністю держави або органів місцевого самоврядування.

12. Пенсійний фонд не може бути проголошений банкрутом та ліквідований за законодавством про банкрутство. Створення, функціонування та ліквідація недержавних пенсійних фондів здійснюється за цим Законом.

Стаття 7. Учасники та вкладники недержавних пенсійних фондів

1. Фізична особа, на користь якої сплачуються пенсійні внески до недержавного пенсійного фонду і яка має право або набуде право на одержання пенсійних виплат з такого фонду, є учасником фонду.

Учасниками фонду можуть бути громадяни України, іноземці та особи без громадянства. Участь фізичних осіб у будь-якому недержавному пенсійному фонді є добровільною. Фізична особа може бути учасником кількох пенсійних фондів за власним вибором.

Пенсійні виплати можуть здійснюватися учаснику фонду або його спадкоємцю.

2. Особа, яка сплачує пенсійні внески на користь учасника фонду шляхом перерахування коштів до недержавного пенсійного фонду відповідно до умов пенсійного контракту, є вкладником фонду.

Вкладником фонду може бути сам учасник фонду, подружжя, діти, батьки, роботодавець учасника фонду або професійне об'єднання, членом якого є учасник фонду.

У будь-якому пенсійному фонді його учасники можуть бути одночасно і вкладниками такого фонду.

Учасники відкритого пенсійного фонду мають право залишатися його учасниками у разі припинення здійснення пенсійних внесків на їх користь.

3. Накопичені пенсійні кошти в сумі розміру пенсійних внесків, що сплачені на користь учасника фонду, та розподіленого на його користь прибутку (збитку) пенсійного фонду, є власністю такого учасника, якою він розпоряджається згідно з цим Законом.

Інформація про суму накопичених пенсійних коштів, належних кожному учаснику фонду, відображається на індивідуальному пенсійному рахунку учасника фонду, який ведеться в системі персоніфікованого обліку.

4. Умови та порядок недержавного пенсійного забезпечення учасників фонду установлюються у вигляді пенсійних схем, які є невід'ємним додатком до статуту недержавного пенсійного фонду.

Стаття 8. Засновники недержавних пенсійних фондів

1. Засновником відкритого пенсійного фонду можуть бути будь-які одна чи декілька юридичних осіб з урахуванням обмежень, встановлених частиною одинадцятою статті 6 цього Закону.

Засновником корпоративного пенсійного фонду може бути юридична особа-роботодавець або декілька юридичних осіб-роботодавців, до яких можуть приєднуватися роботодавці-платники.

Засновником (засновниками) професійного пенсійного фонду можуть бути об'єднання юридичних осіб-роботодавців, об'єднання фізичних осіб, включаючи професійні спілки (об'єднання професійних спілок), або фізичні особи, пов'язані за родом їх професійної діяльності (занять).

2. Роботодавець може стати платником уже створеного корпоративного пенсійного фонду на підставі договору про участь у корпоративному пенсійному фонді за умови визнання статуту такого фонду, внесення відповідних змін до колективного договору (за умови його наявності) та обов'язкового повідомлення Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України про свою участь у пенсійному фонді.

3. Засновниками або роботодавцями — платниками корпоративного пенсійного фонду можуть бути роботодавці — юридичні особи, що провадять свою діяльність беззбитково не менш ніж протягом одного фінансового року, крім випадків реорганізації юридичної особи.

4. Роботодавець, який виявив бажання стати платником уже створеного корпоративного пенсійного фонду, укладає з радою цього пенсійного фонду договір про участь у корпоративному пенсійному фонді, істотними умовами якого є:

повна назва та місцезнаходження (юридична адреса) органів управління договірних сторін;

предмет договору;

права і обов'язки сторін;

підтвердження відповідності роботодавця вимогам, передбаченим цим Законом для засновників корпоративних пенсійних фондів;

порядок зміни умов договору;

умови дострокового розірвання договору.

5. Засновники відкритого пенсійного фонду не можуть бути зберігачем цього фонду та його аудитором. Засновники корпоративного або професійного фонду та роботодавці — платники корпоративного пенсійного фонду не можуть бути зберігачем, аудитором і компанією з управління активами цього фонду, а також його адміністратором, крім випадків, передбачених цим Законом.

У разі створення свого корпоративного пенсійного фонду компанія з управління активами або банківська установа має право здійснювати управління активами такого фонду та адміністрування фондом за умови отримання відповідних ліцензій у порядку, встановленому законодавством.

6. Засновники будь-якого пенсійного фонду та роботодавці — платники корпоративного пенсійного фонду можуть бути засновниками компанії з управління активами та професійного адміністратора, з якими цей фонд уклав відповідні договори.

7. Юридична особа може бути одночасно засновником не більш як одного корпоративного чи одного професійного пенсійного фонду. Така юридична особа може бути засновником одного або більше відкритих пенсійних фондів.

8. У разі створення пенсійного фонду кількома засновниками один із засновників має право вийти з їх складу в порядку, передбаченому статутом пенсійного фонду, попередивши про це інших засновників та учасників фонду, на користь яких він сплачував пенсійні внески за власні кошти, не пізніш ніж за шість місяців до виходу з числа засновників пенсійного фонду.

Роботодавець — платник корпоративного пенсійного фонду може припинити сплату пенсійних внесків до такого пенсійного фонду шляхом розірвання договору про участь у пенсійному фонді, попередивши Державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг України та учасників фонду за шість місяців до розірвання такого договору.

Рішення роботодавця про вихід із складу засновників або про розірвання договору про участь у пенсійному фонді обов'язково вноситься до колективного договору, якщо заснування такого фонду або участь у такому фонді роботодавця було передбачено колективним договором.

9. У разі виходу із складу засновників корпоративного пенсійного фонду одного із засновників або розірвання роботодавцем-платником договору про участь у корпоративному пенсійному фонді учасники такого фонду, які є працівниками цього засновника або роботодавця-платника, втрачають право бути учасниками такого корпоративного пенсійного фонду.

Учасники фонду, які є працівниками такого роботодавця, зобов'язані протягом трьох місяців з дня отримання повідомлення про вихід їх роботодавця з числа засновників або роботодавців — платників корпоративного пенсійного фонду подати адміністратору цього фонду заяву із зазначенням нового пенсійного фонду, страхової організації або банку, в якому буде відкрито пенсійний депозитний рахунок, куди мають бути передані належні їм пенсійні кошти. Разом з письмовою заявою учасники фонду надають копію пенсійного контракту, укладеного з новим пенсійним фондом, або договору страхування з обраною страховою організацією, або договору про відкриття пенсійного депозитного рахунку.

У разі відсутності такої заяви пенсійні кошти учасника фонду передаються до іншого пенсійного фонду за вибором адміністратора, який передає такі кошти, з повідомленням про це такого учасника та Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України.

10. У разі виходу із складу засновників або роботодавців — платників корпоративного пенсійного фонду роботодавець зобов'язаний сплатити пенсійні внески за раніше укладеними пенсійними контрактами, які підлягали сплаті до дня попередження про вихід із складу засновників або роботодавців — платників пенсійного фонду.

Стаття 9. Статут пенсійного фонду

1. Пенсійний фонд діє на підставі статуту, який повинен відповідати вимогам цього Закону. Статут пенсійного фонду затверджується засновниками фонду. Зміни до статуту пенсійного фонду вносяться радою цього пенсійного фонду за погодженням з його засновниками.

При створенні корпоративного або професійного пенсійного фонду статут затверджується засновниками і погоджується з представниками трудових колективів відповідних юридичних осіб-роботодавців у частині пенсійної схеми.

Приєднання до корпоративного пенсійного фонду роботодавця — платника пенсійного фонду не потребує внесення змін до статуту пенсійного фонду.

2. Статутом пенсійного фонду можуть встановлюватися тільки такі умови і правила недержавного пенсійного забезпечення, які не суперечать цьому Закону та іншим нормативно-правовим актам, прийнятим відповідно до цього Закону.

3. Статут пенсійного фонду повинен містити:

1) повне і скорочене (за наявності) найменування, вид фонду (відкритий, корпоративний чи професійний), місцезнаходження (юридичну адресу) ради фонду;

2) відомості про засновників фонду із зазначенням їх місцезнаходження (юридичної адреси);

3) порядок внесення змін до пенсійних схем та їх скасування;

4) порядок затвердження і внесення змін до інвестиційної декларації фонду;

5) порядок укладення пенсійних контрактів;

6) права та обов'язки фонду і порядок їх реалізації, права та обов'язки засновників, роботодавців-платників, вкладників і учасників пенсійного фонду;

7) порядок формування порядку денного, скликання, проведення зборів засновників (в тому числі щодо проведення зборів шляхом опитування) та їх компетенцію;

8) повноваження ради пенсійного фонду, порядок її утворення та функціонування, скликання її засідань, кваліфікаційні вимоги до її членів;

9) умови набуття статусу учасника фонду;

10) умови сплати внесків до пенсійного фонду;

11) порядок використання пенсійних активів фонду;

12) види дозволених витрат, пов'язаних з діяльністю пенсійного фонду;

13) порядок організації персоніфікованого обліку учасників недержавного пенсійного фонду та звітності, а також порядок отримання учасниками фонду виписок про стан їх індивідуальних пенсійних рахунків;

14) порядок ліквідації та реорганізації пенсійного фонду;

15) умови, за яких можуть бути проведені вибір і заміна адміністратора, компанії з управління активами, зберігача та порядок такої заміни із зазначенням дій, спрямованих на захист прав учасників фонду;

16) порядок оприлюднення інформації про діяльність пенсійного фонду;

17) порядок внесення змін до статуту пенсійного фонду;

18) порядок виходу засновників пенсійного фонду;

19) інші положення, що не суперечать законодавству.

4. Статут пенсійного фонду та зміни до нього реєструються Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України у встановленому нею порядку.

Зміни до статуту пенсійного фонду не можуть погіршувати умови пенсійного забезпечення учасників фонду.

Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України не реєструє зміни до статутів пенсійних фондів, які порушують вимоги, встановлені цим Законом.

5. Зміни до статуту пенсійного фонду подаються на реєстрацію радою фонду за тими ж правилами, що встановлені для реєстрації пенсійного фонду, протягом семи робочих днів після затвердження таких змін.

Стаття 10. Інвестиційна декларація пенсійного фонду

1. Інвестиційна декларація пенсійного фонду розробляється і затверджується радою фонду відповідно до цього Закону.

Інвестиційна декларація пенсійного фонду підлягає обов'язковій реєстрації в Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України протягом 60 календарних днів після формування ради фонду. Примірник зареєстрованої інвестиційної декларації обов'язково подається радою фонду Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку протягом п'яти робочих днів після її реєстрації.

У разі відсутності у складі ради пенсійного фонду осіб, професійно підготовлених до роботи у сфері інвестиційної діяльності, рада зобов'язана залучити до розроблення інвестиційної декларації консультантів з інвестиційних питань. Оплата послуг таких консультантів здійснюється за рахунок засновників пенсійного фонду.

2. Інвестиційна декларація визначає інвестиційну політику фонду. В інвестиційній декларації відображаються основні напрями інвестування пенсійних активів та обмеження інвестиційної діяльності з пенсійними активами, встановлені в межах загальних вимог та обмежень інвестиційної діяльності, визначених цим Законом.

Інвестиційна декларація є обов'язковою для застосування особами, що здійснюють управління активами пенсійного фонду, та зберігачем.

3. Рада фонду зобов'язана проводити щорічний аналіз ефективності інвестиційної діяльності та визначати доцільність внесення змін до інвестиційної декларації з урахуванням пропозицій, поданих особами, що здійснюють управління активами такого пенсійного фонду.

4. Правила підготовки, вимоги до інвестиційної декларації, порядок її реєстрації та внесення змін до неї встановлюються Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України за погодженням з Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Стаття 11. Реєстрація пенсійного фонду

1. Державна реєстрація пенсійного фонду та видача йому відповідного свідоцтва проводяться Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

Пенсійний фонд набуває статусу юридичної особи та права на провадження діяльності з недержавного пенсійного забезпечення з моменту його реєстрації в Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України та отримання відповідного свідоцтва.

2. Для реєстрації пенсійного фонду його засновники подають до Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України такі документи:

заяву про реєстрацію пенсійного фонду, складену за формою, встановленою Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України;

рішення про створення пенсійного фонду (протокол установчих зборів за наявності кількох засновників або рішення уповноваженого органу засновника за наявності одного засновника);

примірники оригіналів або нотаріально засвідчені копії установчих документів засновників;

Закон друкується з комп'ютерного набору Укрінформу

статут пенсійного фонду;

відомості про посадових осіб засновників та пов'язаних осіб пенсійного фонду за формою, встановленою Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України;

відомості про результати фінансово-господарської діяльності засновників за останній до подання документів фінансовий рік та на останню звітну дату, що передує даті подання документів на реєстрацію фонду, засвідчені аудитором.

3. Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України має право перевіряти подані засновниками пенсійного фонду документи на відповідність їх нормам законодавства та достовірність повідомленої в них інформації та, в разі необхідності, вимагати надання додаткових документів та пояснень. Рішення щодо реєстрації пенсійного фонду та видачі йому свідоцтва приймається протягом 30 календарних днів після подання всіх документів, визначених цією статтею.

4. Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України може відмовити в реєстрації пенсійного фонду у разі невідповідності поданих документів і даних, які вони містять, вимогам цього Закону.

5. У разі відмови у реєстрації пенсійного фонду у строки, визначені цим Законом, Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України зобов'язана письмово повідомити про це заявника з обов'язковим обгрунтуванням причин відмови та із зазначенням обов'язкових заходів для усунення виявлених недоліків.

6. Засновники пенсійного фонду мають право усунути недоліки або подати додаткові документи та інформацію Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України протягом 30 календарних днів після отримання повідомлення про відмову у реєстрації.

Після усунення недоліків або подання додаткової інформації Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України протягом 30 календарних днів приймає рішення щодо реєстрації пенсійного фонду.

7. Рішення про відмову у реєстрації або порушення строків реєстрації пенсійного фонду, установлених цим Законом, може бути оскаржене засновниками пенсійного фонду в судовому порядку. Збитки, завдані неправомірною відмовою або нереєстрацією, відшкодовуються згідно із законом.

Стаття 12. Обов'язкові умови початку діяльності недержавних пенсійних фондів

1. Засновники пенсійного фонду зобов'язані протягом трьох місяців з дня реєстрації пенсійного фонду сформувати склад ради фонду відповідно до цього Закону.

2. Рада фонду повинна укласти договори:

про адміністрування пенсійного фонду — з адміністратором, який має ліцензію на провадження діяльності з адміністрування пенсійних фондів;

про управління активами пенсійного фонду — з компанією з управління активами або з іншою особою, яка отримала ліцензію Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку на провадження діяльності з управління активами;

про обслуговування пенсійного фонду зберігачем — із зберігачем.

Укладення пенсійних контрактів та отримання пенсійних внесків на рахунок пенсійного фонду до виконання вимог цієї статті забороняється.

3. Порядок подання адміністратором інформації про виконання вимог щодо укладення договорів, зазначених у частині другій цієї статті, визначається Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

4. У разі невиконання вимог цієї статті Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України протягом одного року з дня реєстрації пенсійного фонду приймає рішення про скасування реєстрації такого пенсійного фонду.

Стаття 13. Рада пенсійного фонду

1. Для здійснення контролю за поточною діяльністю пенсійного фонду і вирішення основних питань його роботи утворюється рада фонду.

Рада фонду утворюється у кількості не менше п'яти осіб. З числа членів ради фонду обираються голова та секретар ради фонду простою більшістю голосів.

2. Члени ради будь-якого фонду обираються на три роки з правом переобрання на наступний строк з числа осіб, які:

1) є дієздатними;

2) відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України та статутом пенсійного фонду;

3) не були засуджені за умисні злочини;

4) не були протягом останніх семи років керівниками юридичних осіб, визнаних банкрутами або підданих процедурі примусової ліквідації у період перебування цієї особи на керівній посаді;

5) не є пов'язаними особами інших членів ради фонду.

Член ради фонду може скласти з себе повноваження достроково за власним бажанням.

3. Кандидати в члени ради фонду, які є представниками засновників пенсійного фонду та роботодавців — платників корпоративного пенсійного фонду, призначаються засновниками пенсійного фонду та роботодавцями — платниками корпоративного пенсійного фонду, визнаються членами ради фонду на зборах засновників та набувають повноважень членів ради фонду, якщо протягом 30 днів після подання списку членів ради фонду до Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України щодо них не надійде обгрунтованого письмового заперечення Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України.

Кількість представників, яких кожен із засновників пенсійного фонду та роботодавців — платників корпоративного пенсійного фонду має право делегувати до ради фонду, визначається у статуті пенсійного фонду чи за рішенням зборів засновників. Можливим є делегування до ради фонду одного представника від кількох засновників (роботодавців-платників).

4. Право на представництво у раді фонду від роботодавця-платника, який приєднався до вже створеного корпоративного пенсійного фонду, при сформованому складі ради цього фонду, реалізується при черговому переобранні членів ради фонду.

5. Повноваження члена ради фонду припиняються у разі:

1) закінчення строку повноважень;

2) вибуття зі складу засновників фонду особи, представником якої був такий член ради фонду;

3) прийняття зборами засновників рішення про припинення членом ради своїх повноважень за поданням засновника (роботодавця-платника), якого цей член ради представляє;

4) подання членом ради фонду голові або секретарю ради фонду заяви про вихід із складу ради фонду за власним бажанням;

5) визнання судом члена ради фонду недієздатним;

6) набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо цього члена ради фонду;

7) визнання члена ради фонду судом безвісно відсутнім або померлим;

8) недотримання умов, установлених частиною другою цієї статті;

9) вчинення членом ради корпоративного пенсійного фонду дій, які спричинили скасування наданої одноосібному засновнику такого фонду ліцензії на провадження адміністрування пенсійних фондів у разі, коли адміністрування цього фонду здійснювалося цим засновником;

10) подання письмової вимоги учасниками фонду, які становлять не менш ніж 25 відсотків від загальної кількості учасників фонду, про відкликання або переобрання члена ради фонду;

11) смерті члена ради фонду.

6. Рішенням зборів засновників може бути встановлена винагорода членам ради фонду. Виплата винагороди здійснюється за рахунок засновників та роботодавців — платників пенсійного фонду.

7. Організаційно-технічне та матеріальне забезпечення діяльності ради фонду та проведення зборів засновників здійснюється адміністратором фонду за рахунок коштів, сплачених йому відповідно до умов договору про адміністрування пенсійного фонду.

8. Адміністратор повідомляє Державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг України про утворення ради фонду та зміни у її складі протягом семи робочих днів після прийняття відповідного рішення.

9. Член ради пенсійного фонду може оскаржити до Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України рішення щодо припинення його повноважень у випадку, передбаченому пунктом 9 частини п'ятої цієї статті, протягом двох місяців після прийняття такого рішення, а у разі незгоди з рішенням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України — до суду.

Стаття 14. Повноваження ради пенсійного фонду

1. Рада фонду провадить свою діяльність у порядку, визначеному статутом пенсійного фонду, та відповідно до вимог цього Закону, зокрема:

звітує про діяльність пенсійного фонду перед зборами засновників фонду;

реєструє в Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України зміни до пенсійних схем фонду, погоджені із засновниками (з урахуванням вимог, встановлених абзацем другим частини першої статті 9 цього Закону);

затверджує інвестиційну декларацію та зміни до неї;

обирає голову та секретаря ради фонду з числа членів ради;

укладає від імені пенсійного фонду договори з адміністратором, компанією з управління активами або іншою особою, яка має право здійснювати управління активами пенсійного фонду, зберігачем, аудитором пенсійного фонду;

заслуховує звіти про діяльність адміністратора, осіб, які здійснюють управління активами пенсійного фонду, зберігача та приймає рішення щодо цих звітів;

затверджує інформацію про фінансовий стан пенсійного фонду, яка підлягає оприлюдненню в порядку, встановленому цим Законом, та розглядає аудиторський висновок;

здійснює контроль за цільовим використанням активів пенсійного фонду;

розглядає спірні питання, що виникають між пенсійним фондом та його учасниками та (або) вкладниками;

вирішує інші питання, віднесені статутом пенсійного фонду до компетенції ради цього фонду.

Питання, віднесені цим Законом і статутом пенсійного фонду до компетенції ради фонду, не можуть бути передані до компетенції виконавчих органів засновника (засновників) фонду, професійного адміністратора або будь-яких інших осіб.

2. Голова ради фонду організовує роботу ради відповідно до вимог цього Закону та статуту пенсійного фонду і підписує особисто від імені пенсійного фонду документи, передбачені цим Законом, або дає доручення на це уповноваженій особі з числа членів ради фонду.

3. Рада фонду має право здійснювати свої повноваження, якщо у її засіданні беруть участь більше половини загальної кількості її членів.

У разі коли у складі ради залишилася половина загальної кількості її членів або менше, голова ради зобов'язаний скликати позачергові збори засновників фонду.

4. У разі коли внаслідок реорганізації професійного адміністратора, компанії з управління активами або зберігача порушуються вимоги цього Закону в частині, що стосується пов'язаних осіб, рада фонду зобов'язана протягом трьох місяців прийняти рішення щодо вибору нового надавача відповідних послуг із забезпеченням при цьому дотримання вимог законодавства щодо пов'язаних осіб.

Стаття 15. Засідання ради фонду

1. Засідання ради фонду скликаються головою ради не рідше одного разу на квартал.

Голова ради фонду зобов'язаний скликати засідання ради фонду протягом п'яти робочих днів у разі:

1) виникнення питань, віднесених до компетенції ради фонду;

2) отримання радою фонду від органів державної влади, що здійснюють державний нагляд та контроль у сфері недержавного пенсійного забезпечення, повідомлення про виявлення порушень у діяльності осіб, з якими укладено договори відповідно до частини другої статті 12 цього Закону, або анулювання таким особам ліцензій на провадження відповідної діяльності;

3) отримання письмової вимоги не менше ніж третини членів ради фонду;

4) дострокового розірвання договорів з адміністратором, компанією з управління активами, зберігачем фонду;

5) отримання письмової вимоги від учасників фонду, які становлять не менш ніж десять відсотків загальної кількості учасників фонду, про проведення засідання ради фонду;

6) в інших випадках, передбачених статутом пенсійного фонду.

На засіданнях ради фонду мають право бути присутні представники осіб, на вимогу яких проводиться засідання ради.

На засідання ради фонду, на яких розглядаються питання щодо результатів діяльності пенсійного фонду, обов'язково запрошуються представники адміністратора, компанії з управління активами, зберігача фонду.

2. Засідання ради фонду є правомочним, якщо в ньому беруть участь більше половини загальної кількості її членів.

Рішення ради фонду приймаються простою більшістю голосів членів ради фонду, які беруть участь у засіданні. У разі рівної кількості голосів вирішальним є голос голови ради фонду.

З питань, винесених на розгляд ради фонду на вимогу учасників фонду, рада зобов'язана прийняти рішення.

3. Протокол засідання ради фонду підписується головою або уповноваженою ним особою з числа членів ради фонду, а також секретарем ради фонду і надається засновникам, адміністратору, особам, що здійснюють управління активами, та зберігачу пенсійного фонду, а також іншим особам, яких стосуються рішення, прийняті на засіданні ради фонду, не пізніше ніж протягом трьох робочих днів після проведення засідання ради фонду.

Стаття 16. Збори засновників пенсійного фонду

1. Збори засновників пенсійного фонду проводяться не рідше одного разу на рік. Дата, час і місце проведення зборів оголошуються радою фонду шляхом письмового повідомлення усіх засновників фонду не пізніше ніж за 20 днів до проведення зборів.

Порядок формування порядку денного, скликання, проведення та компетенція зборів засновників визначаються статутом пенсійного фонду з урахуванням вимог цього Закону.

Учасники фонду, які становлять не менш ніж десять відсотків загальної кількості учасників фонду, мають право вимагати скликання позачергових зборів засновників та обов'язкового прийняття рішення з питань, запропонованих ними до розгляду на зборах засновників.

2. Збори засновників пенсійного фонду вважаються правомочними, якщо на них присутні більше половини загальної кількості засновників фонду.

У разі коли збори засновників не відбулися два рази підряд у зв'язку з їх неправомочністю через відсутність достатнього числа представників засновників, рішення за порядком денним таких зборів приймається Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

Обов'язковим питанням порядку денного зборів засновників є вибори нових членів ради фонду замість тих, повноваження яких були припинені.

3. До компетенції зборів засновників належать:

а) погодження змін до статуту пенсійного фонду, в тому числі що стосується пенсійних схем;

б) затвердження підсумків роботи пенсійного фонду;

в) винесення рішень про притягнення до майнової відповідальності членів ради пенсійного фонду;

г) заслуховування звіту ради пенсійного фонду та винесення рішень про переобрання членів ради пенсійного фонду;

д) вирішення інших питань, віднесених до компетенції зборів засновників статутом пенсійного фонду.

4. Збори засновників пенсійного фонду можуть проводитись шляхом опитування, якщо таке визначено статутом пенсійного фонду, у порядку, встановленому Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

5. Рішення зборів засновників з питань порядку денного доводяться до відома всіх учасників фонду у порядку, встановленому статутом фонду.

Стаття 17. Ліквідація пенсійного фонду

1. Ліквідація пенсійного фонду здійснюється на підставі рішення:

1) засновників пенсійного фонду;

2) правонаступників засновників фонду у випадках, передбачених частиною дев'ятою статті 20 цього Закону.

Рішення про ліквідацію фонду погоджується з Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України. Погодження надається за умови виконання на день ліквідації пенсійного фонду усіх передбачених пенсійними контрактами зобов'язань щодо сплати пенсійних внесків до такого фонду та зобов'язань щодо адміністрування фонду.

Рішення про ліквідацію корпоративного пенсійного фонду набирає чинності за умови внесення змін до колективного договору, якщо створення такого фонду було передбачено цим документом.

2. Пенсійний фонд повинен бути ліквідований у разі:

1) настання умов, передбачених частиною десятою статті 20 цього Закону;

2) ліквідації без правонаступництва всіх засновників фонду;

3) припинення участі в пенсійному фонді всіх його учасників.

3. У разі прийняття рішення про ліквідацію пенсійного фонду рада фонду до початку процедури ліквідації цього пенсійного фонду у встановлений Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України термін зобов'язана повідомити про це рішення вкладників та учасників фонду, адміністратора, осіб, що здійснюють управління активами, зберігача та Державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг України з обов'язковим повідомленням учасників фонду про дату початку і закінчення періоду ліквідації пенсійного фонду.

На підставі рішення про ліквідацію пенсійного фонду рада фонду приймає рішення про визначення єдиного поточного рахунку пенсійного фонду та відкриття у зберігача фонду спеціального ліквідаційного депозитного рахунку, на який зараховуються всі грошові кошти з інших рахунків фонду та всі надходження грошових коштів від продажу активів пенсійного фонду. Всі інші рахунки пенсійного фонду підлягають закриттю.

4. Витрати на забезпечення діяльності ліквідаційної комісії пенсійного фонду здійснюються за рахунок грошових коштів його засновників у порядку, визначеному зборами засновників.

5. Порядок утворення, склад, повноваження та порядок функціонування ліквідаційної комісії, процедура проведення ліквідації кожного окремого пенсійного фонду визначаються Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

Стаття 18. Операції з пенсійними активами при ліквідації пенсійного фонду

1. Після отримання повідомлення про ліквідацію пенсійного фонду кожен його учасник повинен надіслати до ліквідаційної комісії письмову заяву із зазначенням іншого пенсійного фонду, страхової організації або пенсійного депозитного рахунку, куди повинні бути передані належні йому пенсійні кошти. Разом з письмовою заявою учасник фонду надсилає копію пенсійного контракту, укладеного ним з іншим пенсійним фондом, договору страхування з обраною страховою організацією або договору про відкриття пенсійного депозитного рахунку. Учасник фонду повинен надіслати письмову заяву у строки, визначені Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

2. У разі укладення пенсійного контракту з іншим пенсійним фондом, договору страхування з обраною страховою організацією або договору про відкриття пенсійного депозитного рахунку учасник фонду зобов'язаний надати іншому фонду, страховій організації або банківській установі копію пенсійного контракту з фондом, що ліквідується. Після передачі іншим пенсійним фондам, страховим організаціям або на ▼

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про недержавне пенсійне забезпечення

пенсійні депозитні рахунки пенсійних коштів учасників фонду, що ліквідується, їх пенсійні контракти з цим фондом вважаються анульованими.

3. У разі ліквідації пенсійного фонду пенсійні кошти учасників фонду відповідно до їх письмових заяв переводяться до інших пенсійних фондів, страхових організацій або на пенсійні депозитні рахунки згідно з ліквідаційним балансом фонду та в порядку, встановленому Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

Визначення суми пенсійних коштів, належної кожному учаснику фонду, здійснюється пропорційно сумам, що обліковуються на їх індивідуальних пенсійних рахунках на дату повного продажу активів пенсійного фонду. Після закінчення терміну подання заяв учасниками фонду, що ліквідується, всі грошові кошти із спеціального депозитного рахунку перераховуються на поточний рахунок такого пенсійного фонду, після чого спеціальний депозитний рахунок закривається.

Передача пенсійних коштів іншим пенсійним фондам, страховим організаціям або на пенсійні депозитні рахунки здійснюється лише в грошовій формі безготівковим платежем з поточного рахунку пенсійного фонду, що ліквідується.

4. Передача пенсійних коштів здійснюється відповідно до заяви учасника фонду, зазначеної в частині першій цієї статті, лише після затвердження Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України ліквідаційного балансу пенсійного фонду і повинна бути проведена в строк не пізніше ніж протягом одного місяця з дня початку процедури ліквідації пенсійного фонду.

У разі коли продаж активів пенсійного фонду в цінних паперах протягом зазначеного часу може призвести до значного зниження їх вартості, Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України має право дозволити передачу в першу чергу пенсійних коштів учасників фонду, які досягли пенсійного віку, а строк передачі пенсійних коштів інших учасників фонду продовжити.

Разом з пенсійними коштами адміністратор передає пенсійним фондам, страховим організаціям або до банків на пенсійні депозитні рахунки, обрані учасниками фонду, звіт про операції, відображені на індивідуальному пенсійному рахунку учасника фонду.

5. У разі коли учасник фонду не подав письмову заяву у встановлені строки, зазначені пенсійні кошти підлягають передачі до відкритого пенсійного фонду, визначеного ліквідаційною комісією, на умовах та в порядку, встановлених Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

Стаття 19. Скасування реєстрації пенсійного фонду

1. Пенсійний фонд вважається ліквідованим з дня скасування його реєстрації Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України та анулювання свідоцтва.

Скасування реєстрації пенсійного фонду здійснюється на підставі поданого до Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України звіту про проведення ліквідації пенсійного фонду за умови повного розрахунку з усіма учасниками пенсійного фонду шляхом передачі всіх пенсійних коштів його учасників до інших пенсійних фондів, страхових організацій, на пенсійні депозитні рахунки або здійснення одноразової пенсійної виплати у випадках, передбачених цим Законом.

2. У разі ліквідації пенсійного фонду порядок задоволення вимог (претензій) вкладників і учасників та кредиторів пенсійного фонду визначається на підставі рішення Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України.

3. На вимоги, претензії учасників фонду не поширюється строк позовної давності, визначений законом.

Стаття 20. Особливості створення та функціонування корпоративних і професійних пенсійних фондів

1. Сплата пенсійних внесків фізичними особами до корпоративних і професійних пенсійних фондів є добровільною. Колективним договором може передбачатися створення корпоративного пенсійного фонду роботодавцем або відрахування пенсійних внесків роботодавців до інших пенсійних фондів.

2. Право участі у корпоративному пенсійному фонді належить усім найманим працівникам юридичної особи, що є засновником або роботодавцем —платником такого фонду. Роботодавець не має права будь-яким чином обмежувати права працівників на участь у корпоративному пенсійному фонді.

3. Об'єднання юридичних осіб або фізичних осіб за родом їх професійної діяльності не мають права будь-яким чином обмежувати право фізичних осіб на самостійну участь у пенсійних фондах будь-якого виду.

4. Працівник або член об'єднання юридичних осіб чи фізичних осіб за родом їх професійної діяльності має право відмовитися від сплати пенсійних внесків до корпоративного або професійного пенсійного фонду за власний рахунок.

5. Якщо роботодавець здійснює пенсійні внески на користь всіх своїх працівників, пенсійні контракти укладаються роботодавцем з пенсійним фондом за вибором такого роботодавця.

Роботодавець має право встановлювати однаковий відсоток відрахувань пенсійних внесків до пенсійного фонду на користь своїх працівників від суми їх заробітної плати або застосовувати прогресивну шкалу відсотків відрахувань відносно суми заробітної плати залежно від віку працівників та (або) від їх стажу роботи на даному підприємстві із встановленням однакового відсотка відрахувань пенсійних внесків для кожної визначеної групи працівників.

Фізичні особи — учасники будь-якого пенсійного фонду мають право самостійно сплачувати додаткові внески на свою користь без обмежень.

6. Засновники професійного пенсійного фонду мають право сплачувати пенсійні внески за власні кошти на користь усіх своїх членів — фізичних осіб. При цьому розмір таких відрахувань та умови їх формування і використання встановлюються в порядку, визначеному частиною п'ятою цієї статті.

7. Участь або неучасть працівників у сплаті пенсійних внесків до пенсійного фонду не може бути:

умовою здійснення роботодавцем відрахування пенсійних внесків на користь цих працівників до пенсійного фонду;

підставою для обмеження прав таких працівників у трудових відносинах з роботодавцем.

8. У разі припинення участі у корпоративному чи професійному пенсійному фонді або ліквідації такого фонду належні учасникові такого фонду пенсійні кошти не можуть бути вилучені вкладниками таких фондів.

9. У разі реорганізації засновника або роботодавця — платника корпоративного пенсійного фонду обов'язки щодо сплати пенсійних внесків передаються його правонаступникові.

У разі злиття двох і більше юридичних осіб, що мали свої корпоративні пенсійні фонди, або приєднання однієї юридичної особи до іншої для утворення спільного корпоративного пенсійного фонду реорганізація існуючих корпоративних пенсійних фондів таких юридичних осіб здійснюється у порядку, встановленому Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

10. Юридичні особи, що входять до складу засновників корпоративного або професійного пенсійного фонду або є роботодавцями — платниками корпоративного пенсійного фонду, а також юридична особа, що є одноосібним засновником корпоративного фонду, мають право прийняти рішення щодо тимчасового припинення сплати пенсійних внесків за власні кошти на період до одного року за погодженням із Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України, повідомивши про це учасників фонду, професійного адміністратора, якщо такий залучався, осіб, що здійснюють управління активами, та зберігача у строк протягом семи календарних днів після прийняття такого рішення. Умовою прийняття такого рішення є внесення відповідних змін до колективного договору, якщо у колективному договорі передбачено сплату таких пенсійних внесків.

У разі коли після закінчення строку, визначеного в абзаці першому цієї частини, зазначені юридичні особи, крім одноосібного засновника корпоративного пенсійного фонду, не приймають рішення про поновлення сплати пенсійних внесків до пенсійного фонду за власні кошти, такі юридичні особи виходять із складу засновників або припиняють участь у пенсійному фонді з обов'язковим повідомленням про це Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України за умови виконання вимог, передбачених частинами восьмою — десятою статті 8 цього Закону.

Учасники фонду можуть не припиняти сплати пенсійних внесків на свою користь за власні кошти на період дії такого рішення, прийнятого засновником або роботодавцем-платником.

У разі коли після закінчення строку, передбаченого в абзаці першому цієї частини, юридична особа, що є одноосібним засновником корпоративного пенсійного фонду, не приймає рішення про поновлення сплати пенсійних внесків за власні кошти до утвореного цією юридичною особою фонду, такий пенсійний фонд підлягає ліквідації з дотриманням вимог цього Закону.

Дія цієї частини не поширюється на внески до корпоративних пенсійних фондів, які сплачуються роботодавцями як обов'язкові додаткові відрахування на користь окремих категорій громадян, визначених законами України.

11. У разі створення свого корпоративного пенсійного фонду компанія з управління активами або банківська установа має право здійснювати управління активами та адміністрування такого фонду за умови отримання відповідних ліцензій у порядку, встановленому законодавством.

При цьому витрати, пов'язані з виконанням функцій адміністрування та управління активами такого пенсійного фонду, здійснюються за рахунок такого засновника.

Розділ III.
АДМІНІСТРУВАННЯ НЕДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ

Стаття 21. Адміністратор недержавних пенсійних фондів

1. Адміністратором недержавного пенсійного фонду може бути:

юридична особа, яка надає професійні послуги з адміністрування недержавних пенсійних фондів (професійний адміністратор);

юридична особа — одноосібний засновник корпоративного пенсійного фонду, який прийняв рішення про самостійне здійснення адміністрування такого фонду;

компанія з управління активами.

Юридична особа, яка має намір провадити діяльність з адміністрування пенсійних фондів, повинна отримати в Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України ліцензію на провадження діяльності з адміністрування пенсійних фондів.

2. Надання послуг з адміністрування недержавних пенсійних фондів може поєднуватися лише з діяльністю з управління активами відповідно до вимог, встановлених цим Законом.

Одноосібний засновник корпоративного пенсійного фонду, який самостійно здійснює адміністрування такого фонду, не має права здійснювати управління активами пенсійних фондів, якщо він не є компанією з управління активами.

3. У разі створення корпоративного пенсійного фонду одноосібним засновником рішення про здійснення адміністрування самим засновником або про залучення професійного адміністратора приймається вищим органом управління або власником такого засновника.

У разі прийняття рішення про самостійне адміністрування корпоративного пенсійного фонду його засновником такий засновник повинен утворити відповідний структурний підрозділ.

4. Адміністратор надає послуги пенсійному фонду на підставі договору про адміністрування пенсійного фонду, який укладається з радою пенсійного фонду у письмовій формі.

Адміністратор діє від імені пенсійного фонду і в інтересах його учасників.

5. Істотними умовами договору про адміністрування пенсійного фонду є:

повна назва та місцезнаходження (юридична адреса) органів управління договірних сторін;

вид пенсійного фонду (відкритий, корпоративний чи професійний);

предмет договору;

права і обов'язки сторін;

застереження щодо конфіденційності;

порядок подання звітності та інформації;

відповідальність сторін за невиконання або неналежне виконання умов договору та порушення конфіденційності;

строк дії договору;

розмір оплати послуг з адміністрування пенсійного фонду (за винятком випадків, передбачених частиною одинадцятою статті 20 та частиною другою статті 30 цього Закону);

порядок зміни умов договору;

умови дострокового розірвання договору.

Договір може містити за згодою сторін інші умови, які не суперечать законодавству. Невід'ємним додатком до договору є інвестиційна декларація пенсійного фонду.

6. Адміністратор зобов'язаний:

вести персоніфікований облік учасників пенсійного фонду відповідно до цього Закону та інших нормативно-правових актів;

укладати пенсійні контракти від імені пенсійного фонду;

забезпечувати здійснення пенсійних виплат учасникам фонду у випадках, передбачених цим Законом;

надавати зберігачу розпорядження щодо перерахування грошових коштів для оплати витрат, що здійснюються за рахунок пенсійних активів відповідно до статті 48 цього Закону;

надавати пенсійному фонду агентські та рекламні послуги, пов'язані з його діяльністю;

надавати інформацію відповідно до умов договору та цього Закону;

складати відповідно до вимог цього Закону та інших нормативно-правових актів звітність у сфері недержавного пенсійного забезпечення, вести бухгалтерський облік та подавати фінансову звітність пенсійного фонду відповідним органам виконавчої влади та раді пенсійного фонду.

7. З метою провадження своєї діяльності адміністратор має право засновувати представництва, філії, інші відокремлені підрозділи відповідно до законодавства у порядку, встановленому Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

Стаття 22. Вимоги до створення професійного адміністратора недержавних пенсійних фондів

1. Професійний адміністратор може утворюватися фізичними та юридичними особами, в тому числі особами, що є засновниками пенсійних фондів будь-якого виду, в формі акціонерного товариства або товариства з обмеженою відповідальністю відповідно до законів з питань регулювання діяльності господарських товариств з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом.

Зберігач не може бути засновником адміністраторів тих пенсійних фондів, з радами фондів яких він уклав договори про обслуговування пенсійних фондів.

2. Професійний адміністратор, утворений як акціонерне товариство, має право випускати виключно прості іменні акції.

3. Професійний адміністратор має найменування, яке відображає його організаційно-правову форму, містить слова «адміністратор пенсійного фонду» та відрізняється від найменувань будь-яких інших адміністраторів пенсійних фондів.

Стаття 23. Установчі документи професійного адміністратора пенсійних фондів

1. Професійний адміністратор пенсійного фонду діє на підставі засновницького договору і статуту, які повинні відповідати вимогам законів України, що регулюють діяльність господарських товариств, та цього Закону.

2. Статут професійного адміністратора не може передбачати провадження ним будь-яких інших видів діяльності, крім визначених цим Законом.

3. Інформація про внесення змін до установчих документів професійного адміністратора має надаватися ним Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України протягом семи робочих днів після реєстрації таких змін.

Стаття 24. Органи управління професійного адміністратора

1. Органи управління професійного адміністратора утворюються відповідно до законів з питань регулювання діяльності господарських товариств з урахуванням вимог цього Закону.

2. До складу виконавчих і контролюючих органів професійного адміністратора можуть входити лише особи, які:

1) є дієздатними;

2) відповідають кваліфікаційним вимогам, установленим Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України;

3) не мають обмежень щодо виконання покладених на них функцій, які виникають через їх пов'язаних осіб;

4) не були засуджені за умисні злочини;

5) протягом останніх семи років не були керівниками юридичних осіб, визнаних банкрутами або підданих процедурі примусової ліквідації у період перебування цієї особи на керівній посаді.

3. Посадові особи професійного адміністратора не мають права отримувати у будь-якому вигляді винагороду від зберігача, осіб, які здійснюють управління активами, аудитора пенсійного фонду, адміністрування якого він здійснює, а також від пов'язаних осіб зазначених суб'єктів.

4. Вимоги, встановлені цією статтею, поширюються також на керівника структурного підрозділу, на який покладено здійснення самостійного адміністрування корпоративного пенсійного фонду, створеного одноосібним засновником.

Стаття 25. Ведення персоніфікованого обліку учасників недержавних пенсійних фондів

1. Ведення персоніфікованого обліку учасників недержавних пенсійних фондів забезпечується адміністратором та передбачає ведення індивідуальних пенсійних рахунків учасників фонду.

2. Адміністратор зобов'язаний відкрити індивідуальний пенсійний рахунок учасника фонду протягом трьох робочих днів після укладення пенсійного контракту.

3. У системі персоніфікованого обліку індивідуальний пенсійний рахунок відкривається кожному учаснику пенсійного фонду. Для ідентифікації учасника фонду в номері індивідуального пенсійного рахунку використовується ідентифікаційний номер Державного реєстру фізичних осіб — платників податків та інших обов'язкових платежів.

Індивідуальний пенсійний рахунок учасника фонду повинен мати субрахунки для обліку пенсійних внесків на користь учасника фонду

(окремо для кожного вкладника фонду), обліку розподіленого інвестиційного прибутку (збитку) фонду та обліку здійснених пенсійних виплат.

4. Система персоніфікованого обліку учасників фонду повинна містити інформацію щодо кожного учасника фонду, вкладників фонду, які здійснюють внески на користь учасника фонду, інформацію про пенсійну схему, про здійснення пенсійних внесків, про участь у розподілі, інвестиційного прибутку (збитку), про пенсійні виплати.

Порядок ведення персоніфікованого обліку учасників недержавних пенсійних фондів визначається Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

5. Інформація з індивідуального пенсійного рахунку учасника фонду зберігається на паперовому та електронному носіях в адміністратора протягом строку дії відповідного пенсійного контракту та, якщо було укладено договір про виплату пенсії на визначений строк, протягом строку дії такого договору, а після припинення правовідносин між учасником (вкладником) фонду та пенсійним фондом — протягом десяти років, якщо інше не передбачене законодавством.

6. На вимогу учасника фонду адміністратор зобов'язаний надавати виписку з його індивідуального пенсійного рахунку, при цьому один раз на рік — безоплатно.

Стаття 26. Передача системи персоніфікованого обліку учасників недержавних пенсійних фондів

1. Передача системи персоніфікованого обліку учасників недержавних пенсійних фондів та відповідної документації може здійснюватися адміністратором у разі розірвання договору, укладеного ним з радою пенсійного фонду, ліквідації, реорганізації адміністратора, анулювання ліцензії, виданої адміністратору, відповідно до цього Закону.

2. Адміністратор зобов'язаний забезпечити передачу в повному обсязі системи персоніфікованого обліку учасників недержавних пенсійних фондів та відповідної документації після отримання від ради пенсійного фонду або Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України повідомлення про обраного чи тимчасово призначеного нового професійного адміністратора. До передачі системи персоніфікованого обліку учасників недержавних пенсійних фондів та відповідної документації адміністратор зобов'язаний продовжувати виконання своїх функцій.

Передача системи персоніфікованого обліку учасників недержавних пенсійних фондів та відповідної документації здійснюється у порядку, встановленому Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

Стаття 27. Видача ліцензії на провадження діяльності з адміністрування пенсійних фондів

1. Особа, що виявила бажання здійснювати діяльність з адміністрування пенсійних фондів, зобов'язана отримати ліцензію на провадження такої діяльності в Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України.

2. Порядок отримання ліцензії на провадження діяльності з адміністрування пенсійних фондів визначається ліцензійними умовами, які встановлюються Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

3. Особа, що подає документи на отримання ліцензії на провадження діяльності з адміністрування пенсійних фондів (крім випадку, зазначеного у частині п'ятій цієї статті), повинна відповідати таким вимогам:

розмір статутного капіталу адміністратора, сплаченого грошовими коштами, становить не менше ніж сума, еквівалентна 300 тис. євро за офіційним обмінним курсом Національного банку України на день державної реєстрації такої особи;

має кадри відповідного кваліфікаційного рівня, належне технічне забезпечення та інформаційні системи для ведення персоніфікованого обліку учасників фонду, які відповідають вимогам, установленим Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

У разі отримання ліцензії на провадження діяльності з адміністрування пенсійних фондів професійний адміністратор зобов'язаний підтримувати розмір власного капіталу на рівні не менше ніж сума, еквівалентна 200 тис. євро за офіційним обмінним курсом Національного банку України.

4. У разі зменшення розміру власного капіталу, визначеного частиною третьою цієї статті, професійний адміністратор зобов'язаний:

повідомити про це Державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг України протягом трьох робочих днів після виникнення такого зменшення;

привести розмір власного капіталу у відповідність з обов'язковим розміром, зазначеним у частині третій цієї статті, протягом трьох місяців з дня виникнення невідповідності та подати звіт про усунення цього порушення Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України.

Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України має право прийняти рішення про продовження терміну усунення невідповідності розміру власного капіталу професійного адміністратора вимогам частини третьої цієї статті на термін не більше ніж три місяці.

5. Ліцензія на провадження діяльності з адміністрування пенсійних фондів видається юридичній особі — одноосібному засновнику корпоративного пенсійного фонду, яка прийняла рішення про самостійне здійснення адміністрування цього фонду, за умови, що така юридична особа має технічне забезпечення та інформаційні системи для ведення персоніфікованого обліку учасників фонду та кадри відповідного кваліфікаційного рівня, які відповідають вимогам, установленим Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

6. Одноосібний засновник корпоративного пенсійного фонду, який прийняв рішення про самостійне здійснення адміністрування такого пенсійного фонду та отримав ліцензію на провадження діяльності з адміністрування пенсійним фондом, не має права здійснювати діяльність з адміністрування будь-якого іншого пенсійного фонду.

Професійний адміністратор має право здійснювати адміністрування декількох пенсійних фондів одночасно, а також управляти активами пенсійного фонду, адміністратором якого він є, за умови наявності відповідної ліцензії. Професійний адміністратор має право бути адміністратором створеного ним корпоративного пенсійного фонду.

Стаття 28. Анулювання ліцензії на провадження діяльності з адміністрування пенсійних фондів

1. Анулювання ліцензії на провадження діяльності з адміністрування пенсійних фондів здійснюється в порядку, встановленому Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України в ліцензійних умовах.

2. Рішення про анулювання ліцензії на провадження діяльності з адміністрування пенсійних фондів надається письмово Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України усім пенсійним фондам, з якими адміністратором укладено договори про адміністрування пенсійного фонду, протягом одного робочого дня з дати прийняття такого рішення та підлягає обов'язковому оприлюдненню у порядку, встановленому Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

3. У разі анулювання ліцензії на провадження діяльності з адміністрування пенсійних фондів, виданої юридичній особі — одноосібному засновникові корпоративного пенсійного фонду, такий засновник зобов'язаний ініціювати припинення повноважень членів ради фонду, дії яких спричинили анулювання цієї ліцензії, та забезпечити обрання нових членів ради фонду замість звільнених протягом трьох робочих днів з дати отримання пенсійним фондом повідомлення про анулювання ліцензії адміністратора цього фонду.

4. У разі анулювання ліцензії на провадження діяльності з адміністрування пенсійних фондів, виданої адміністратору пенсійного фонду, рада такого фонду зобов'язана забезпечити укладення договору про адміністрування пенсійного фонду протягом п'яти робочих днів з іншим адміністратором.

5. Адміністратор, ліцензію якого анульовано, припиняє виконання функцій з адміністрування пенсійного фонду з дня передачі системи персоніфікованого обліку новому адміністратору та зобов'язаний безоплатно надавати допомогу новому адміністратору у виконанні зобов'язань, що виникли до передачі цьому адміністратору системи персоніфікованого обліку.

6. У разі анулювання ліцензії на провадження діяльності з адміністрування пенсійних фондів одноосібний засновник корпоративного пенсійного фонду, який одночасно є і адміністратором такого фонду, має право на повторне отримання такої ліцензії не раніше ніж через рік після дати анулювання ліцензії, а професійний адміністратор пенсійних фондів — у будь-який час.

Стаття 29. Тимчасове призначення адміністратора недержавних пенсійних фондів

1. У разі, якщо протягом десяти робочих днів з дати отримання пенсійним фондом повідомлення про анулювання ліцензії адміністратора цього фонду рада фонду не укладе договір з новим адміністратором, Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України може тимчасово призначити своїм рішенням професійного адміністратора для виконання всіх функцій адміністратора, ліцензію якого анульовано. Порядок тимчасового призначення адміністратора визначається Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

2. Рішення про тимчасове призначення адміністратора надається Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України у письмовій формі адміністратору, ліцензію якого анульовано, а також всім пенсійним фондам, з якими цим адміністратором було укладено договори, та їх компаніям з управління активами або іншій особі, яка здійснює управління активами, протягом одного робочого дня після прийняття такого рішення.

3. Розмір оплати послуг тимчасово призначеного адміністратора визначається Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України, виходячи із середніх розмірів оплати відповідних послуг.

4. Рада фонду має право укласти договір про адміністрування пенсійного фонду з тимчасово призначеним адміністратором або змінити тимчасово призначеного адміністратора шляхом укладення договору з іншим адміністратором і повинна повідомити про це Державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг України протягом трьох робочих днів після укладення відповідного договору. На підставі цього повідомлення зупиняється дія рішення Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України про тимчасове призначення адміністратора.

Стаття 30. Оплата послуг з адміністрування пенсійного фонду

1. Розмір тарифів на оплату послуг з адміністрування пенсійного фонду визначається договором про адміністрування пенсійного фонду.

Оплата послуг з адміністрування пенсійного фонду здійснюється в грошовій формі.

Граничні тарифи на оплату послуг з адміністрування пенсійного фонду встановлюються Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

2. У разі коли адміністрування корпоративного пенсійного фонду здійснює його одноосібний засновник, витрати на адміністрування такого корпоративного пенсійного фонду здійснюються за рахунок цього засновника.

Стаття 31. Відповідальність адміністратора пенсійного фонду

1. Адміністратор пенсійного фонду несе відповідальність за своїми зобов'язаннями перед пенсійними фондами, з радами яких він уклав договори про адміністрування, всім майном, що належить йому на праві власності.

Відшкодування збитків, завданих адміністратором, здійснюється за рахунок його резервного фонду, а у разі недостатності резервного фонду — за рахунок іншого майна адміністратора.

2. Адміністратор не має права передавати свої зобов'язання перед пенсійними фондами іншим особам.

3. Держава не несе відповідальності за зобов'язаннями адміністратора пенсійного фонду, адміністратор не несе відповідальності за зобов'язаннями держави.

Стаття 32. Адміністрування пенсійного фонду при ліквідації або реорганізації адміністратора пенсійного фонду

1. У разі ліквідації або реорганізації адміністратора пенсійного фонду його засновники повинні не пізніше ніж за шість місяців до початку відповідної процедури повідомити про це ради фондів, з якими такий адміністратор уклав договори, а також осіб, які здійснюють управління активами пенсійних фондів, та зберігачів цих фондів, Державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг України, а також, якщо адміністратор має ліцензію на провадження діяльності з управління активами пенсійного фонду, — Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку.

2. У разі ліквідації або реорганізації адміністратор пенсійного фонду зобов'язаний передати систему персоніфікованого обліку та відповідну документацію новому адміністратору в порядку, встановленому статтею 26 цього Закону.

Стаття 33. Саморегулівні організації адміністраторів недержавних пенсійних фондів

1. Адміністратори пенсійних фондів можуть утворювати на добровільних засадах саморегулівні організації або набувати членства в існуючих саморегулівних організаціях.

Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України у визначеному нею обсязі та на встановлених нею умовах може делегувати окремі повноваження цим саморегулівним організаціям.

2. Саморегулівні організації адміністраторів недержавних пенсійних фондів створюються відповідно до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг».

Розділ IV. УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ НЕДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ

Стаття 34. Особи, що здійснюють управління активами недержавних пенсійних фондів

1. Управління активами недержавних пенсійних фондів може здійснюватися такими особами:

компанією з управління активами;

банком щодо активів створеного ним корпоративного пенсійного фонду у випадках, передбачених цим Законом;

професійним адміністратором, який отримав ліцензію на провадження діяльності з управління активами.

2. Управління активами пенсійного фонду здійснюється на підставі ліцензії на провадження професійної діяльності на ринку цінних паперів — діяльності з управління активами, яка видається Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку в установленому нею порядку.

3. Управління активами пенсійного фонду здійснюється відповідно до умов договору про управління активами пенсійного фонду, який укладається з радою пенсійного фонду.

Договір про управління активами укладається в письмовій формі.

4. Особа, яка отримала ліцензію на провадження діяльності з управління активами пенсійних фондів, не може бути засновником або пов'язаною особою засновників зберігача пенсійного фонду, засновників корпоративного або професійного пенсійного фонду, якщо з радою такого фонду вона уклала договір про управління активами, крім випадку, передбаченого частиною одинадцятою статті 20 цього Закону.

Стаття 35. Компанія з управління активами

1. Компанія з управління активами є юридичною особою, яка утворюється та діє відповідно до норм законодавства з урахуванням вимог, передбачених цим Законом.

2. Керівник виконавчого органу та посадові особи компанії з управління активами не мають права отримувати у будь-якому вигляді винагороду від адміністратора, за винятком випадків здійснення професійним адміністратором діяльності з управління активами відповідно до норм цього Закону, від зберігача, аудиторів пенсійного фонду, з радою якого компанією укладено відповідний договір, та від пов'язаних осіб зазначених суб'єктів.

Стаття 36. Вимоги до договору про управління активами пенсійного фонду

1. Рада пенсійного фонду має право укладати договір про управління активами пенсійного фонду з особою, яка отримала ліцензію на провадження діяльності з управління активами.

2. Істотними умовами договору про управління активами пенсійного фонду є:

повна назва та місцезнаходження (юридична адреса) органів управління договірних сторін;

вид пенсійного фонду (відкритий, корпоративний чи професійний);

предмет договору;

права і обов'язки сторін;

обсяги пенсійних активів та умови їх розподілу між особами, що надають послуги з управління активами пенсійного фонду (в разі укладення договору про управління активами пенсійного фонду більше ніж з однією такою особою);

застереження щодо конфіденційності;

порядок подання звітності та інформації;

відповідальність сторін за невиконання або неналежне виконання умов договору та порушення конфіденційності;

строк дії договору;

розмір винагороди за надання послуг з управління активами;

порядок зміни умов договору;

умови дострокового розірвання договору.

Договір може містити за згодою сторін інші умови, які не суперечать законодавству. Невід'ємним додатком до договору є інвестиційна декларація пенсійного фонду.

Стаття 37. Умови проведення заміни особи, яка провадить діяльність з управління активами пенсійних фондів

1. Рада фонду може замінювати особу, що провадить діяльність з управління активами пенсійного фонду, з обов'язковим повідомленням про це Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України та Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку із зазначенням причин такої заміни протягом одного робочого дня з дати прийняття цього рішення. Заміна такої особи може провадитися:

після закінчення строку відповідного договору про управління активами;

у разі дострокового розірвання такого договору за ініціативою ради пенсійного фонду;

у разі дострокового розірвання такого договору за ініціативою особи, яка здійснює управління активами пенсійного фонду.

2. Дострокове розірвання договору про управління активами за ініціативою ради фонду провадиться у разі:

1) анулювання Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку ліцензії на провадження діяльності з управління активами, наданої особі, яка провадить діяльність з управління активами пенсійного фонду;

2) ліквідації особи, яка провадить діяльність з управління активами пенсійного фонду, як юридичної особи;

3) укладення особою, яка провадить діяльність з управління активами пенсійного фонду, угод, які порушують або наслідком яких є порушення норм законодавства з недержавного пенсійного забезпечення, умов договору про управління активами пенсійного фонду або умов інвестиційних декларацій пенсійних фондів;

4) визнання незадовільними результатів діяльності такої особи щодо управління активами пенсійного фонду радою фонду.

Дострокове розірвання договору про управління активами за ініціативою особи, яка здійснює управління активами пенсійного фонду, провадиться у разі, коли така особа не спроможна надалі здійснювати управління активами пенсійного фонду, про що така особа повинна письмово повідомити раду відповідного пенсійного фонду із зазначенням причин, які перешкоджають виконанню нею такого договору.

3. У разі закінчення строку або ро- ▼

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про недержавне пенсійне забезпечення

зірвання договору про управління активами рада фонду зобов'язана:

1) протягом одного робочого дня з дати припинення зобов'язань за таким договором письмово повідомити зберігача та особу, що здійснює управління активами пенсійного фонду, про закінчення строку договору про управління активами або його розірвання із зазначенням причин цього;

2) не пізніше одного місяця з дати припинення зобов'язань за таким договором укласти договір про управління активами пенсійного фонду з іншою особою, яка отримала ліцензію на провадження діяльності з управління активами, у разі, коли управління активами фонду здійснювалося лише однією особою.

4. Порядок та термін передачі повноважень у разі заміни особи, яка провадить діяльність з управління активами пенсійного фонду, а також порядок призначення особи, яка тимчасово здійснюватиме управління активами пенсійного фонду у разі невиконання радою фонду вимоги, встановленої пунктом 2 частини третьої цієї статті, встановлюються Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Стаття 38. Вимоги до здійснення управління активами пенсійного фонду

1. Управління активами пенсійного фонду здійснюється особою, яка провадить діяльність з управління активами пенсійного фонду, окремо щодо кожного пенсійного фонду відповідно до затверджених їх статутами пенсійних схем та інвестиційних декларацій у порядку, що визначається договором про управління активами пенсійного фонду і цим Законом, в тому числі шляхом надання відповідних розпоряджень торговцям цінними паперами та зберігачу.

2. Особа, яка провадить діяльність з управління пенсійними активами, зобов'язана:

1) здійснювати операції щодо управління активами відповідно до інвестиційної декларації пенсійного фонду та укладеного договору про управління активами;

2) подавати щороку раді фонду пропозиції щодо внесення змін до інвестиційної декларації фонду;

3) надавати звітність, передбачену цим Законом.

3. У разі коли особа, що провадить діяльність з управління активами пенсійного фонду, надає розпорядження щодо операцій з цінними паперами торговцю цінними паперами, копія цього розпорядження обов'язково надається зберігачу.

Стаття 39. Видача ліцензії на провадження діяльності з управління активами

1. Видача ліцензії на провадження діяльності з управління активами особі, яка згідно з цим Законом має право на отримання такої ліцензії, здійснюється в порядку та на умовах, встановлених Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку з урахуванням вимог цього Закону.

2. Ліцензія на провадження діяльності з управління активами пенсійних фондів видається особі за умови, що вона має оплачений грошовими коштами статутний капітал на день державної реєстрації такої особи, не менший ніж:

1) для компанії з управління активами — сума, еквівалентна 300 тис. євро за офіційним обмінним курсом Національного банку України;

2) для особи, що отримала ліцензію на провадження діяльності з адміністрування пенсійних фондів, — сума, еквівалентна 500 тис. євро за офіційним обмінним курсом Національного банку України.

3. Компанія з управління активами, яка отримала ліцензію на провадження діяльності з управління активами пенсійних фондів, зобов'язана підтримувати розмір власного капіталу на рівні не менше ніж сума, еквівалентна 200 тис. євро за офіційним обмінним курсом Національного банку України.

Особа, яка отримала ліцензію на провадження діяльності з управління активами та ліцензію на провадження діяльності з адміністрування пенсійних фондів, зобов'язана підтримувати розмір власного капіталу на рівні не менше ніж сума, еквівалентна 300 тис. євро за офіційним обмінним курсом Національного банку України.

4. У разі зменшення розміру власного капіталу, визначеного частиною третьою цієї статті, особа, яка здійснює управління активами пенсійного фонду, зобов'язана:

повідомити про це Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку;

привести розмір власного капіталу у відповідність з обов'язковим розміром, установленим частиною третьою цієї статті, протягом шести місяців з дня виникнення такої невідповідності та подати звіт про усунення цієї невідповідності Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку має право прийняти рішення про продовження строку усунення невідповідності розміру власного капіталу особи, що здійснює управління активами пенсійного фонду, вимогам частини третьої цієї статті на строк не більше ніж три місяці.

Стаття 40. Обмеження діяльності осіб, що здійснюють управління активами пенсійних фондів

1. Особи, що здійснюють управління активами пенсійних фондів, під час провадження такої діяльності не мають права:

1) використовувати пенсійні активи пенсійного фонду для забезпечення виконання будь-яких зобов'язань, виникнення яких не пов'язане з функціонуванням цього пенсійного фонду, в тому числі власних;

2) здійснювати за рахунок активів пенсійних фондів операції з придбання, набуття внаслідок міни активів, у тому числі цінних паперів, які не можуть бути віднесені до пенсійних активів відповідно до цього Закону;

3) від імені пенсійного фонду надавати позику або брати позику чи кредит, які підлягають поверненню за рахунок пенсійних активів фонду;

4) укладати від імені пенсійного фонду угоди купівлі-продажу, міни, дарування та інші угоди щодо відчуження пенсійних активів з його пов'язаними особами, а також з іншими пенсійними або інвестиційними фондами, які знаходяться у неї в управлінні;

5) інвестувати пенсійні активи з порушенням обмежень, встановлених цим Законом;

6) безоплатно відчужувати пенсійні активи.

2. Особа, що здійснює управління активами пенсійних фондів, не може здійснювати за власні кошти операції з такими ж самими цінними паперами, які купуються, продаються або обмінюються нею від імені пенсійних фондів, з якими вона уклала договори. Така особа зобов'язана сформувати резервний фонд у розмірі та порядку, встановлених Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку за погодженням з Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

Стаття 41. Анулювання ліцензії на провадження діяльності з управління активами пенсійних фондів

1. Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку має право прийняти рішення про анулювання ліцензії на провадження діяльності з управління активами пенсійних фондів в порядку, визначеному ліцензійними умовами.

2. Анулювання ліцензії на провадження діяльності з управління активами пенсійних фондів є підставою для дострокового розірвання договору про управління активами пенсійного фонду з особою, що здійснює управління активами пенсійного фонду, та передачі її повноважень щодо управління активами іншій особі, що має право на здійснення управління активами пенсійних фондів.

3. Рішення про анулювання ліцензії на провадження діяльності з управління активами пенсійних фондів у письмовій формі надається протягом трьох робочих днів Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку всім пенсійним фондам, з якими особою, ліцензію якої анульовано, укладено договори про управління активами, а також їх адміністраторам та зберігачам і підлягає оприлюдненню в порядку, встановленому Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Стаття 42. Винагорода за надання послуг з управління активами пенсійних фондів

1. Розмір винагороди особі, що здійснює управління активами пенсійного фонду, визначається радою фонду і зазначається у договорі про управління активами пенсійного фонду.

2. Сума винагороди за надання послуг з управління активами пенсійного фонду визначається як відсоток чистої вартості активів пенсійного фонду, що перебувають в управлінні цієї особи. Винагорода виплачується в грошовій формі. Граничні розміри такої винагороди встановлюються Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку за погодженням з Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

3. Оплата послуг, пов'язаних із здійсненням операцій з активами пенсійного фонду, які надаються третіми особами (послуги торговців цінними паперами, витрати на перереєстрацію прав власності на активи пенсійного фонду тощо), відшкодовуються пенсійним фондом особі, що здійснює управління активами, на підставі документів, які підтверджують фактично здійснені витрати, одночасно з виплатою винагороди за управління активами пенсійного фонду.

Стаття 43. Відповідальність особи, що здійснює управління активами пенсійних фондів

1. Особа, що здійснює управління активами пенсійних фондів, несе відповідальність перед пенсійним фондом за виконання своїх зобов'язань і збитки, завдані пенсійному фонду внаслідок порушення цією особою законодавства, положень інвестиційної декларації пенсійного фонду або договору про управління активами пенсійного фонду, всім майном, що належить їй на праві власності.

2. Збитки, завдані учасникам фонду внаслідок порушень, визначених частиною першою цієї статті, відшкодовуються за рахунок резервного фонду особи, що здійснює управління активами такого пенсійного фонду, а у разі недостатності резервного фонду — за рахунок іншого майна цієї особи.

Розділ V. ЗБЕРІГАЧ ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ

Стаття 44. Зберігач пенсійного фонду

1. Зберігачем пенсійного фонду може бути банк, який відповідає таким вимогам:

має ліцензію Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку на здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів — депозитарної діяльності зберігача цінних паперів;

не є пов'язаною особою пенсійного фонду, з радою якого укладено договір про обслуговування пенсійного фонду зберігачем, адміністратора, осіб, що здійснюють управління активами, засновників і аудитора такого фонду та їх пов'язаних осіб;

не здійснює управління активами створеного ним корпоративного пенсійного фонду;

не є кредитором адміністратора або осіб, що здійснюють управління активами пенсійного фонду, з яким зберігачем укладено договір про обслуговування пенсійного фонду.

2. Зберігач надає свої послуги на підставі договору про обслуговування пенсійного фонду зберігачем. Такий договір укладається в письмовій формі між радою пенсійного фонду і зберігачем відповідно до законодавства.

Недержавний пенсійний фонд може обслуговуватися тільки одним зберігачем.

Усі операції з пенсійними активами пенсійного фонду здійснюються через зберігача. Поточні рахунки пенсійного фонду відкриваються у зберігача. Пенсійні активи пенсійного фонду в формі цінних паперів та документи, які підтверджують право власності на пенсійні активи в інших формах, зберігаються у зберігача.

3. Обов'язками зберігача пенсійного фонду є:

відкриття та ведення рахунків пенсійного фонду;

приймання, передача (перереведення), облік та забезпечення зберігання цінних паперів, а також документів, які підтверджують право власності на пенсійні активи в інших формах, документів, пов'язаних з формуванням та використанням пенсійних активів;

перевірка підрахунку чистої вартості активів пенсійного фонду і чистої вартості одиниці пенсійних внесків, здійсненого адміністратором та особою (особами), що провадить (провадять) діяльність з управління активами пенсійного фонду;

виконання відповідно до цього Закону розпоряджень адміністратора щодо перерахування пенсійних коштів;

виконання розпоряджень адміністратора щодо перерахування грошових коштів для оплати послуг адміністратора, зберігача, винагороди особі, що провадить діяльність з управління активами пенсійного фонду, аудитора (аудиторської фірми), оплати послуг осіб, які надають пенсійному фонду консультаційні та (або) агентські послуги, торговців цінними паперами та інших посередників, здійснення оплати витрат на перереєстрацію прав власності та оплати інших витрат, передбачених цим Законом;

виконання розпоряджень особи, що здійснює управління активами пенсійного фонду, згідно з інвестиційною декларацією пенсійного фонду;

зберігання копій розпоряджень щодо операцій з цінними паперами та іншими активами, наданих особами, що здійснюють управління активами пенсійного фонду, торговцям цінними паперами та іншим посередникам;

подання звітності, передбаченої цим Законом та відповідними нормативно-правовими актами;

виконання розпоряджень Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо припинення (блокування) виконання розпоряджень особи, що здійснює управління активами пенсійного фонду, на підставах, визначених законодавством.

4. У разі виявлення порушень законодавства щодо провадження діяльності з управління активами пенсійного фонду, вчинених особою, що здійснює управління активами пенсійного фонду, зберігач протягом одного робочого дня з моменту виявлення такого порушення письмово надає відповідну інформацію раді пенсійного фонду, адміністратору, Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України та Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку, а також особі, що вчинила це порушення.

5. У разі зменшення протягом року чистої вартості одиниці пенсійних внесків пенсійного фонду більше ніж на 20 відсотків зберігач повинен повідомити про це раду пенсійного фонду, Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку та Державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг України.

6. Зберігач не може надавати послуги торговця цінними паперами (посередника) пенсійному фонду, з яким він уклав договір про обслуговування пенсійного фонду, протягом строку дії такого договору.

7. Зберігач не може використовувати активи пенсійного фонду, які знаходяться на рахунках цього фонду, як кредитні ресурси.

Стаття 45. Вимоги до договору про обслуговування пенсійного фонду зберігачем

1. Істотними умовами договору про обслуговування пенсійного фонду зберігачем є:

права і обов'язки сторін;

порядок подання звітності та інформації з дотриманням вимог цього Закону та відповідних нормативно-правових актів;

умови дострокового розірвання договору з дотриманням вимог цього Закону;

порядок і строки передачі пенсійних активів та відповідної документації іншому зберігачу;

порядок та умови блокування операцій з активами пенсійного фонду у разі порушення особою, що здійснює управління активами, вимог інвестиційної декларації та цього Закону;

порядок зміни умов договору;

розподіл активів пенсійного фонду між особами, що здійснюють управління активами такого пенсійного фонду;

відповідальність сторін за невиконання або неналежне виконання умов договору та порушення конфіденційності.

Договір може містити за згодою сторін інші умови, які не суперечать законодавству.

Невід'ємною частиною договору є інвестиційна декларація пенсійного фонду, відомості про осіб, що здійснюють управління активами пенсійного фонду, та копії договорів про управління активами, укладених з ними.

2. Рада фонду може замінювати зберігача з обов'язковим повідомленням про це Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України та Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Заміна зберігача може здійснюватися:

після закінчення строку дії відповідного договору про обслуговування пенсійного фонду зберігачем;

у разі дострокового розірвання такого договору за ініціативою ради пенсійного фонду;

у разі дострокового розірвання такого договору за ініціативою зберігача.

Сторони договору можуть оскаржити рішення про дострокове розірвання договору про обслуговування пенсійного фонду зберігачем у судовому порядку.

3. Дострокове розірвання договору про обслуговування пенсійного фонду зберігачем провадиться за ініціативою ради фонду у разі:

1) анулювання Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку ліцензії на провадження депозитарної діяльності зберігача цінних паперів;

2) повідомлення органів державної влади про порушення зберігачем законодавства про недержавне пенсійне забезпечення;

3) порушення зберігачем умов договору про обслуговування пенсійного фонду зберігачем;

4) порушення справи про банкрутство зберігача, прийняття рішення про його ліквідацію або введення щодо нього режиму санації.

4. Договір про обслуговування пенсійного фонду зберігачем може бути достроково розірваний за ініціативою зберігача у разі неспроможності зберігача виконувати свої функції відповідно до умов договору про обслуговування пенсійного фонду зберігачем, про що зберігач повинен письмово повідомити раду відповідного пенсійного фонду із зазначенням причин, які перешкоджають виконанню ним такого договору.

5. У разі закінчення строку або розірвання договору про обслуговування зберігачем пенсійного фонду рада фонду зобов'язана:

1) письмово повідомити про це із зазначенням підстав розірвання договору Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку, Державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг України, зберігача, адміністратора, осіб, які здійснюють управління активами такого фонду;

2) укласти договір про обслуговування пенсійного фонду зберігачем з іншим зберігачем у термін, встановлений Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

6. У разі обрання нового зберігача попередній зберігач, з яким розривається договір, зобов'язаний:

1) забезпечити передачу всіх пенсійних активів фонду та належної документації но-

вому зберігачу в зазначені у договорі строки;

2) виконувати функції зберігача щодо пенсійних активів, які залишатимуться у нього на зберіганні, до повної передачі всіх пенсійних активів фонду новому зберігачу цього фонду;

3) повністю завершити передачу пенсійних активів та всієї належної документації до дати припинення дії договору, укладеного зберігачем з радою пенсійного фонду.

7. Оплата послуг зберігача пенсійного фонду провадиться за тарифами, встановленими у договорі. Порядок обчислення тарифів, їх граничний розмір встановлюються згідно із законодавством Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку за погодженням з Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

Стаття 46. Відповідальність зберігача пенсійного фонду

1. Зберігач несе відповідальність за збитки, завдані ним пенсійному фонду та його учасникам внаслідок невиконання або неналежного виконання умов договору про обслуговування пенсійного фонду зберігачем, та відшкодовує їх відповідно до умов цього договору та у порядку, встановленому законодавством.

2. Зберігач не несе відповідальності за зобов’язаннями пенсійного фонду перед його учасниками, за зобов’язаннями осіб, що здійснюють управління активами пенсійного фонду, та адміністратора перед пенсійним фондом, крім випадків, передбачених законом.

Розділ VI. ПЕНСІЙНІ АКТИВИ

Стаття 47. Склад активів пенсійного фонду

1. До складу активів пенсійного фонду відповідно до цього Закону належать:

активи в грошових коштах;

активи в цінних паперах;

інші активи згідно із законодавством.

2. Пенсійні активи у цінних паперах складаються з:

1) цінних паперів, погашення та отримання доходу за якими гарантовано Кабінетом Міністрів України, Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевими радами відповідно до законодавства;

2) акцій та облігацій українських емітентів, що відповідно до норм законодавства пройшли лістинг та перебувають в обігу на фондовій біржі або в торговельно-інформаційній системі, зареєстрованих у встановленому законодавством порядку, обсяги торгів на яких становлять не менше 25 відсотків від загальних обсягів торгів на організаційно оформлених ринках цінних паперів України (крім цінних паперів, на які здійснюється підписка згідно із законодавством);

3) цінних паперів, погашення та отримання доходу за якими гарантовано урядами іноземних держав, при цьому встановлення вимог до рейтингу зовнішнього боргу та визначення рейтингових компаній здійснюються Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку;

4) облігацій іноземних емітентів з інвестиційним рейтингом, визначеним відповідно до пункту 3 цієї частини;

5) акцій іноземних емітентів, що перебувають в обігу на організованих фондових ринках та пройшли лістинг на одній з таких фондових бірж, як Нью-Йоркська, Лондонська, Токійська, Франкфуртська, або у торговельно-інформаційній системі НАСДАК (NASDAQ). Емітент цих акцій повинен провадити свою діяльність не менше ніж протягом 10 років і бути резидентом країни, рейтинг зовнішнього боргу якої визначається відповідно до пункту 3 цієї частини.

3. Пенсійні активи пенсійного фонду в цінних паперах не можуть включати:

1) цінні папери, емітентами яких є зберігач, особи, що здійснюють управління пенсійними активами, адміністратор (крім випадків, передбачених частиною другою статті 49 цього Закону), аудитор (аудиторська фірма) та особи, що надають консультаційні, агентські або рекламні послуги, з якими пенсійним фондом укладено відповідні договори, та їх пов’язані особи, засновники пенсійного фонду (крім випадків, передбачених частиною другою статті 49 цього Закону);

2) цінні папери, які не пройшли лістинг фондової біржі або торговельно-інформаційної системи, які зареєстровані у встановленому порядку (крім цінних паперів, погашення та отримання доходу за якими гарантовано відповідно до законодавства державою, органами місцевого самоврядування або третіми особами);

3) цінні папери, емітентами яких є інститути спільного інвестування, якщо інше не встановлено нормативно-правовими актами Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку;

4) векселі;

5) похідні цінні папери.

4. Пенсійні активи не можуть формуватися за рахунок коштів, отриманих на підставах, що суперечать законодавству.

5. Пенсійні активи не можуть бути предметом застави і повинні використовуватися лише на цілі, передбачені статтею 48 цього Закону. На пенсійні активи не може бути звернене стягнення за зобов’язаннями засновників пенсійного фонду, роботодавців-платників, осіб, що здійснюють управління активами пенсійного фонду, адміністратора, зберігача такого фонду та страхової організації, з якою укладено договір страхування довічної пенсії учасником відповідного пенсійного фонду або договір страхування ризику настання інвалідності чи смерті учасника фонду.

6. Обчислення та визначення чистої вартості активів пенсійного фонду, їх облік, зарахування здійснюються адміністратором та особою, що здійснює управління активами такого пенсійного фонду, за методикою та у порядку, визначеними Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку за погодженням з Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

У разі купівлі-продажу цінних паперів такі операції відображаються в обліку пенсійного фонду на кінець робочого дня, протягом якого здійснювалися ці операції.

7. На пенсійні активи не може бути звернене будь-яке стягнення або застосована конфіскація, якщо вони сформовані за рахунок коштів, отриманих на підставах, що не суперечать законодавству.

Стаття 48. Використання пенсійних активів

1. Пенсійні активи, що накопичуються у пенсійному фонді, можуть бути використані виключно для цілей інвестиційної діяльності фонду, виконання зобов’язань фонду перед його учасниками та оплати витрат, пов’язаних із здійсненням недержавного пенсійного забезпечення, а саме:

1) інвестування відповідно до вимог цього Закону з метою отримання доходу на користь учасників фонду;

2) виконання договорів виплати пенсії на визначений строк, укладених з учасниками фонду, та для здійснення одноразових пенсійних виплат, передбачених цим Законом;

3) оплати договорів страхування довічної пенсії та договорів страхування ризику настання інвалідності або смерті учасника фонду, укладених із страховою організацією;

4) оплати послуг професійного адміністратора, включаючи оплату рекламних та агентських послуг, пов’язаних з функціонуванням пенсійного фонду, та витрат на оприлюднення інформації про його діяльність, передбаченої цим Законом;

5) сплати винагороди за надання послуг з управління активами пенсійного фонду;

6) оплати послуг зберігача;

7) оплати послуг з проведення планових аудиторських перевірок пенсійного фонду;

8) оплати послуг торговців цінними паперами (посередників), витрат на ведення обліку та перереєстрацію прав власності на активи пенсійного фонду;

9) оплати інших послуг, здійснення яких передбачено цим Законом або нормативно-правовими актами з питань недержавного пенсійного забезпечення та на оплату яких можуть бути використані пенсійні активи.

Використання пенсійних активів для інших цілей забороняється.

2. Пенсійні активи не можуть включатися до ліквідаційної маси зберігача пенсійного фонду в разі визнання його банкрутом.

3. Корпоративний та професійний пенсійні фонди можуть укласти договір страхування ризику настання інвалідності або смерті учасника фонду для всіх учасників фонду за рахунок частини їх пенсійних внесків. Порядок укладання такого договору та розмір страхового внеску за таким видом страхування визначаються у колективному договорі.

Відкритий пенсійний фонд за бажанням учасників фонду може укладати договори страхування ризику настання інвалідності або смерті учасника фонду за рахунок частини їх пенсійних внесків.

Розмір страхового внеску за таким видом страхування відповідно до цієї частини не може перевищувати одного відсотка розміру пенсійного внеску, сплачуваного учасником фонду або за учасника фонду, який виявив бажання брати участь у такому виді страхування.

Страхування ризику настання інвалідності або смерті учасника фонду відповідно до цієї частини здійснюється згідно з цим Законом та іншими нормативно-правовими актами з питань страхування.

Стаття 49. Загальні обмеження інвестиційної діяльності з пенсійними активами пенсійного фонду

1. Особа, що здійснює управління активами пенсійного фонду, під час провадження нею такої діяльності не має права:

1) формувати пенсійні активи за рахунок позикових (кредитних) коштів;

2) надавати майнові гарантії, забезпечені пенсійними активами, або будь-які кредити (позики) за рахунок пенсійних активів;

3) укладати угоди купівлі-продажу або міни пенсійних активів з обов’язковою умовою зворотного викупу;

4) тримати на банківських депозитних рахунках та в ощадних сертифікатах банків більш як 40 відсотків загальної вартості пенсійних активів пенсійного фонду, при цьому не більш як 10 відсотків загальної вартості пенсійних активів в зобов’язаннях одного банку;

5) придбавати або додатково інвестувати в цінні папери одного емітента більш як 5 відсотків загальної вартості пенсійних активів (крім цінних паперів, погашення та отримання доходу за якими гарантовано Кабінетом Міністрів України, та у випадках, визначених цим Законом);

6) придбавати або додатково інвестувати в цінні папери, доходи за якими гарантовано Кабінетом Міністрів України, більш як 50 відсотків загальної вартості пенсійних активів;

7) придбавати або додатково інвестувати в цінні папери, доходи за якими гарантовано Радою міністрів Автономної Республіки Крим, та облігації місцевих позик більш як 20 відсотків загальної вартості пенсійних активів;

8) придбавати або додатково інвестувати в облігації підприємств, емітентами яких є резиденти України, більш як 40 відсотків загальної вартості пенсійних активів;

9) придбавати або додатково інвестувати в акції українських емітентів більш як 40 відсотків загальної вартості пенсійних активів;

10) придбавати або додатково інвестувати в цінні папери іноземних емітентів більш як 20 відсотків загальної вартості пенсійних активів;

11) придбавати або додатково інвестувати в іпотечні цінні папери, визначені законодавством України, більш як 40 відсотків загальної вартості пенсійних активів;

12) придбавати або додатково інвестувати в об’єкти нерухомості більш як 10 відсотків загальної вартості пенсійних активів;

13) придбавати або додатково інвестувати в банківські метали більш як 10 відсотків загальної вартості пенсійних активів;

14) придбавати або додатково інвестувати в інші активи, не заборонені законодавством України, але не зазначені у цій статті, більш як 5 відсотків загальної вартості пенсійних активів;

15) емітувати будь-які боргові цінні папери та похідні цінні папери;

16) придбавати цінні папери, емітентами яких є особи, визначені в пункті 1 частини третьої статті 47 цього Закону.

2. Під час провадження діяльності, пов’язаної з інвестуванням пенсійних активів корпоративного пенсійного фонду, дозволяється придбавати або додатково інвестувати в цінні папери, емітентами яких є засновники такого фонду, не більш як 5 відсотків загальної вартості пенсійних активів, з дотриманням інших вимог щодо складу і структури пенсійних активів, установлених цим Законом, а протягом перших п’яти років з початку заснування таких фондів — не більш як 10 відсотків загальної вартості пенсійних активів.

3. Купівля-продаж цінних паперів українських емітентів здійснюється з дотриманням вимог цього Закону та інших нормативно-правових актів тільки на організаційно оформленому ринку цінних паперів України — фондовій біржі або в торговельно-інформаційній системі, зареєстрованих у встановленому законодавством порядку, які відповідають вимогам, визначеним у пункті 2 частини другої статті 47 цього Закону.

4. Інвестування пенсійних активів, призначених для виплати пенсійним фондом пенсії на визначений строк або для виплати довічної пенсії страховою організацією, здійснюється відповідно до вимог цієї статті.

5. Усі надходження на поточні рахунки фонду мають бути використані за цільовим призначенням відповідно до статті 48 цього Закону протягом двох тижнів з дати зарахування цих коштів.

Стаття 50. Пенсійні внески

1. Пенсійні внески до пенсійного фонду сплачуються у розмірах та у порядку, встановлених пенсійним контрактом, відповідно до умов обраних пенсійних схем. Зазначені в пенсійному контракті розміри сплачуваних до пенсійного фонду пенсійних внесків можуть змінюватися відповідно до умов обраних пенсійних схем.

Внески за страхуванням ризику настання інвалідності або смерті учасника фонду сплачуються у порядку, визначеному пенсійним контрактом.

2. Рада пенсійного фонду має право встановити мінімальний розмір пенсійних внесків — 10 відсотків мінімальної заробітної плати у розрахунку на один місяць.

3. Розмір пенсійних внесків до корпоративного або професійного пенсійного фонду, що сплачуються за кошти засновників цих фондів і роботодавців-платників, може визначатися у колективному договорі з урахуванням вимог цього Закону.

Засновники корпоративних та професійних пенсійних фондів і роботодавці-платники можуть пропонувати учасникам фондів укладення договору страхування ризику настання інвалідності або смерті учасника фонду, обов’язкового для всіх учасників фонду, відповідно до визначеного порядку укладання такого договору та розміру внесків на такий вид страхування. Загальний розмір страхових внесків, які сплачуються за таким видом страхування, не може перевищувати 1 відсотка розміру пенсійного внеску, сплачуваного засновником або роботодавцем-платником за кожного учасника фонду. Внески за цим видом страхування сплачуються у порядку, визначеному пенсійним контрактом.

Роботодавець, який здійснює перерахування внесків до відкритого пенсійного фонду від імені своїх працівників — учасників цього пенсійного фонду, може здійснювати внески по добровільному страхуванню ризику настання інвалідності або смерті учасника фонду. Розмір таких внесків не може перевищувати 1 відсотка внесків, сплачуваних відкритому пенсійному фонду за кожного учасника фонду, за умови, що пенсійний фонд надає можливість придбати цей вид страхування як складову частину пенсійного контракту.

4. У разі прийняття фізичною особою рішення щодо накопичення частини обов’язкових страхових внесків у пенсійному фонді на умовах, визначених законодавством, розмір таких пенсійних внесків встановлюється згідно із законодавством про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування.

5. Максимальний розмір пенсійних внесків за пенсійними схемами недержавного пенсійного забезпечення не обмежується.

6. Пенсійні внески сплачуються лише у національній валюті України, а у випадках, передбачених законодавством України, в іноземній валюті за офіційним обмінним курсом Національного банку України, що діяв на момент сплати, шляхом готівкових та (або) безготівкових розрахунків. Юридичні особи сплачують пенсійні внески лише у безготівковій формі.

7. Пенсійні внески сплачуються шляхом зарахування відповідних грошових сум на поточні рахунки пенсійного фонду у зберігача.

Стаття 51. Прибуток (збиток) від інвестування активів пенсійного фонду

1. Сукупний прибуток (збиток) від інвестування активів пенсійного фонду складається з:

прибутку (збитку) від здійснення операцій з активами пенсійного фонду;

пасивних доходів, отриманих на активи пенсійного фонду (відсотки, які нараховуються та виплачуються на грошові кошти, розміщені на депозитних банківських рахунках, прибуток, який отримується на активи пенсійного фонду, розміщені у цінні папери, тощо).

2. Розподіл прибутку (збитку) між учасниками фонду здійснюється пропорційно сумам, відображеним на їх індивідуальних пенсійних рахунках, на дату здійснення розподілу.

Облік належних учасникам фонду часток прибутку (збитку) здійснюється адміністратором на індивідуальних пенсійних рахунках.

3. Встановлення мінімально гарантованої норми прибутку за будь-якою пенсійною схемою забороняється.

Договір про управління активами пенсійного фонду може включати зобов’язання особи, яка здійснює управління активами пенсійного фонду, щодо забезпечення мінімальної доходності на рівні офіційного індексу інфляції.

4. Облік прибутку (збитку) та його розподіл між учасниками фонду здійснюються адміністратором не рідше ніж один раз на місяць.

5. Використання прибутку, отриманого від пенсійних активів для цілей, не передбачених цим Законом, забороняється.

6. У разі коли за висновком органів державної влади, які здійснюють нагляд та контроль у сфері недержавного пенсійного забезпечення, річний прибуток пенсійного фонду визнаний неприйнятно низьким порівняно з середніми ринковими показниками або середніми річними прибутками інших пенсійних фондів, Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України зобов’язана:

рекомендувати раді пенсійного фонду розглянути питання щодо внесення змін до інвестиційної декларації фонду, заміни особи, що здійснює управління активами такого пенсійного фонду, або щодо здійснення інших заходів для забезпечення дотримання належного рівня інвестиційного прибутку;

повідомити про це Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку.

7. Особливості порядку обчислення та обліку прибутку (збитку) пенсійного фонду встановлюються Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України разом з Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Розділ VII. ЗВІТНІСТЬ ТА ОПРИЛЮДНЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ЩОДО НЕДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Стаття 52. Звітність у сфері недержавного пенсійного забезпечення

1. Адміністратор щоквартально подає звітність з недержавного пенсійного забезпечення:

Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України;

радам пенсійних фондів, з якими він уклав договори про адміністрування пенсійних фондів.

Щорічно адміністратор подає Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України по кожному пенсійному фонду зведений звіт, який містить інформацію про пенсійний фонд, а також дані звітів про здійснення ним адміністрування такого пенсійного фонду та звітів, нада- ▼

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про недержавне пенсійне забезпечення

них протягом звітного року адміністратору особами, які здійснюють управління активами, та зберігачем.

Порядок подання адміністратором звітності особам, визначеним цією частиною, та вимоги до змісту такої звітності встановлюються Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

У разі погіршення фінансового стану пенсійного фонду Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України може встановлювати іншу періодичність подання звітності адміністратором, але не частіше одного разу на тиждень. Критерії оцінки фінансового стану пенсійного фонду встановлюються Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

2. Особи, що здійснюють управління активами пенсійних фондів, подають звітність про управління активами:

Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку — щодо всіх пенсійних фондів, управління активами яких здійснювалося цією особою протягом звітного періоду;

радам пенсійних фондів, з якими укладено договори про управління активами відповідних пенсійних фондів, та адміністраторам таких пенсійних фондів — щодо управління активами цих пенсійних фондів.

Порядок подання звітності про управління активами пенсійних фондів особам, визначеним цією частиною, та вимоги до змісту такої звітності встановлюються Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

3. Зберігач подає звітність:

Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку — щодо обслуговування всіх пенсійних фондів, яке здійснювалося цим зберігачем протягом звітного періоду, по кожному пенсійному фонду окремо;

радам пенсійних фондів, з якими укладено договори про обслуговування пенсійних фондів зберігачем, та адміністраторам таких пенсійних фондів —щодо обслуговування цих пенсійних фондів.

Порядок подання звітності зберігачем про обслуговування пенсійних фондів особам, визначеним цією частиною, та вимоги до такої звітності встановлюються Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

4. Страхові організації, що надають послуги з недержавного пенсійного забезпечення, визначені цим Законом, подають звітність з недержавного пенсійного забезпечення Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України, фізичним та юридичним особам, з якими укладено відповідні договори.

Порядок подання страховою організацією звітності з недержавного пенсійного забезпечення особам, визначеним цією частиною, та вимоги до такої звітності встановлюються цим Законом та Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

5. Банківські установи, які надають послуги з недержавного пенсійного забезпечення, визначені цим Законом, подають звітність щодо цієї діяльності в порядку, встановленому Національним банком України.

6. Договорами, укладеними радою пенсійного фонду з адміністратором, особами, які здійснюють управління активами, та зберігачем, може передбачатися надання додаткової інформації, крім тієї, яка визначена цією статтею.

7. Адміністратор зобов'язаний один раз на рік безоплатно надавати кожному учаснику пенсійного фонду виписку з індивідуального пенсійного рахунку такого учасника за формою, встановленою Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України, а також надавати виписки з індивідуального пенсійного рахунку на письмовий запит учасника фонду за плату, крім випадків, коли ця інформація необхідна учаснику фонду для укладення договору страхування довічної пенсії або договору про виплату пенсії на визначений строк. Максимальний розмір плати за надання виписок з індивідуальних пенсійних рахунків на письмовий запит учасника фонду встановлюється Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

Для учасників фонду, які отримують пенсійні виплати з пенсійного фонду, додатково безоплатно надається інформація про загальний обсяг і розмір щомісячних виплат та залишку на індивідуальному пенсійному рахунку (у разі здійснення пенсійної виплати).

Стаття 53. Оприлюднення інформації та реклама у сфері недержавного пенсійного забезпечення

1. Недержавні пенсійні фонди, страхові організації та банківські установи, які надають послуги з недержавного пенсійного забезпечення, інформують громадськість про здійснювану ними діяльність з недержавного пенсійного забезпечення шляхом оприлюднення інформації.

Вимоги до складу інформації, яка підлягає оприлюдненню, та періодичності її оприлюднення встановлює Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України.

Інформація, що оприлюднюється недержавним пенсійним фондом, обов'язково повинна містити дані про зміни чистої вартості активів пенсійного фонду та чистої вартості одиниці пенсійних внесків цього фонду.

2. Оприлюднення інформації здійснюється шляхом опублікування її у порядку, встановленому Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України, в друкованих та електронних засобах масової інформації.

Інформація, що підлягає оприлюдненню відповідно до цього Закону, не є конфіденційною.

3. Крім випадків, установлених законом, не підлягає розголошенню та оприлюдненню (є конфіденційною) інформація:

про пенсійні внески, пенсійні виплати та інвестиційний прибуток (збиток), що обліковуються на індивідуальному пенсійному рахунку учасника пенсійного фонду;

з пенсійних депозитних рахунків фізичної особи;

про умови та стан виконання договорів страхування довічної пенсії.

4. Будь-які рекламні матеріали, що стосуються послуг з недержавного пенсійного забезпечення, які плануються розповсюдити, подаються Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України не пізніше ніж за 10 робочих днів до їх розповсюдження.

5. Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України має право своїм обґрунтованим рішенням заборонити розповсюдження рекламних матеріалів або прийняти обґрунтоване рішення про обов'язкове внесення змін до рекламних матеріалів, що не відповідають дійсності або вимогам цього Закону, але не пізніше ніж протягом п'яти робочих днів з моменту їх отримання.

6. Рекламодавці, що розповсюджують будь-які інформацію та відомості, пов'язані з наданням послуг з недержавного пенсійного забезпечення, несуть відповідальність за їх достовірність згідно із законом.

7. Рекламодавцям забороняється:

1) використовувати неповну або недостовірну інформацію стосовно послуг з недержавного пенсійного забезпечення, що надаються цим рекламодавцем;

2) використовувати порівняльну рекламу з метою недобросовісної конкуренції шляхом зазначення недоліків у діяльності осіб, які провадять аналогічну професійну діяльність з недержавного пенсійного забезпечення, незалежно від того, чи відповідає така інформація про недоліки дійсності;

3) надавати прогноз чи гарантувати зростання доходів учасників недержавного пенсійного забезпечення;

4) робити подарунки (виграші) або давати обіцянку про надання подарунків (виграшів) потенційним учасникам та вкладникам пенсійних фондів або здійснювати будь-які інші заохочувальні заходи, що можуть вплинути на вибір того чи іншого пенсійного фонду його потенційним учасником (вкладником).

8. Реклама послуг з недержавного пенсійного забезпечення може здійснюватися всіма засобами, дозволеними законом.

9. У разі порушення вимог цієї статті Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України має право застосовувати до винних осіб заходи впливу згідно із законом.

Стаття 54. Вимоги до осіб, які надають агентські послуги

1. Агентські послуги надаються фізичними особами на підставі договору доручення про надання таких послуг, який укладається з адміністратором.

До агентських послуг належать:

1) будь-яка дозволена законодавством діяльність, спрямована на забезпечення переконання осіб у необхідності укладення пенсійного контракту з пенсійним фондом;

2) послуги з укладення пенсійних контрактів від імені адміністратора.

2. Адміністратор повинен вести реєстр осіб, які надають агентські послуги, до якого вноситься така інформація:

1) прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи;

2) дата, місце народження та постійне місце проживання фізичної особи;

3) паспортні дані фізичної особи та її ідентифікаційний номер Державного реєстру фізичних осіб — платників податків та інших обов'язкових платежів;

4) номер договору доручення про надання агентських послуг, укладеного з цією особою, дати укладання та закінчення (розірвання) цього договору.

3. Агентські послуги у сфері недержавного пенсійного забезпечення має право надавати фізична особа, яка є дієздатною та не має судимості за умисні злочини.

4. Виключення з реєстру особи, яка надає агентські послуги, здійснюється адміністратором у разі:

1) закінчення (розірвання) договору доручення про надання агентських послуг;

2) втрати особою дієздатності;

3) надання агентських послуг з порушенням законодавства;

4) набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо цієї особи за скоєння нею умисного злочину.

5. Адміністратор зобов'язаний надавати на вимогу Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України реєстр осіб, які надають агентські послуги, або виписки з такого реєстру.

6. Особи, які надають агентські послуги пенсійним фондам, несуть відповідальність за неналежне здійснення наданих їм повноважень відповідно до положень укладеного з ними договору та згідно із законом.

Розділ VIII.
ПЕНСІЙНИЙ КОНТРАКТ ТА ПЕНСІЙНА СХЕМА

Стаття 55. Пенсійний контракт

1. Пенсійний контракт є договором між пенсійним фондом та його вкладником, який укладається від імені пенсійного фонду його адміністратором та згідно з яким здійснюється недержавне пенсійне забезпечення учасника або декількох учасників фонду за рахунок пенсійних внесків такого вкладника.

2. Особі, яка відповідає вимогам цього Закону, не може бути відмовлено в укладенні пенсійного контракту з відкритим пенсійним фондом. Адміністратор корпоративного або професійного пенсійного фонду може укладати пенсійні контракти тільки з тією особою, яка відповідає вимогам, визначеним цим Законом та статутами відповідних пенсійних фондів.

3. Кожен вкладник фонду може укласти один або кілька пенсійних контрактів з адміністратором (адміністраторами) одного чи кількох пенсійних фондів на користь осіб, визначених цим Законом.

4. Вкладник фонду, який є учасником фонду, має право в односторонньому порядку розірвати пенсійний контракт, який укладено з ним особисто, або вимагати зміни його умов.

У разі розірвання пенсійного контракту таким вкладником він повинен укласти, за винятком випадків, передбачених статтею 65 цього Закону, новий пенсійний контракт щодо участі в іншому пенсійному фонді, або укласти договір зі страховою організацією, або відкрити в банку пенсійний депозитний рахунок. При цьому пенсійні кошти вкладника фонду, який є учасником фонду, передаються за його рахунок до іншої фінансової установи, яка надає послуги з недержавного пенсійного забезпечення, в сумі, що обліковується на його індивідуальному пенсійному рахунку в пенсійному фонді і складається з пенсійних внесків, зроблених таким вкладником, та розподіленого на суму цих внесків інвестиційного прибутку (збитку), зменшених на суму витрат, пов'язаних з перерахуванням таких пенсійних коштів.

Розмір витрат на переведення пенсійних коштів обчислюється адміністратором за методикою, встановленою Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

У разі, коли на індивідуальному пенсійному рахунку учасника фонду, який розриває пенсійний контракт з пенсійним фондом, обліковуються пенсійні внески, які здійснюються на його користь іншими вкладниками, суми цих внесків та розподіленого на них інвестиційного прибутку (збитку) можуть бути вилучені з пенсійного фонду лише після розірвання пенсійних контрактів з такими вкладниками, за винятком випадків, передбачених статтею 65 цього Закону.

5. У разі припинення трудових відносин з роботодавцем-засновником або роботодавцем — платником корпоративного пенсійного фонду його учасник зобов'язаний розірвати пенсійний контракт з таким фондом та може укласти новий пенсійний контракт з адміністратором будь-якого іншого фонду, або укласти договір із страховою організацією, або відкрити в банку пенсійний депозитний рахунок. При цьому пенсійні кошти учасника фонду передаються до іншого пенсійного фонду, страхової організації або на пенсійний депозитний рахунок банку за рахунок учасника фонду в порядку, передбаченому абзацами другим та третім частини четвертої цієї статті, крім випадків припинення трудових відносин згідно з пунктом 1 частини першої статті 40 Кодексу законів про працю України.

У разі припинення трудових відносин згідно з пунктом 1 частини першої статті 40 Кодексу законів про працю України витрати на переведення пенсійних коштів учасника до іншого пенсійного фонду, страхової організації або на пенсійний депозитний рахунок банку здійснюються за рахунок роботодавця.

6. Пенсійний контракт укладається у письмовій формі щонайменше в трьох примірниках, якщо контракт укладається з вкладником, який не є учасником відповідного пенсійного фонду, або у двох примірниках, якщо вкладник є учасником фонду.

Разом з примірником пенсійного контракту адміністратор повинен надати вкладнику та учаснику фонду:

пам'ятку з роз'ясненнями основних положень пенсійного контракту;

копію зазначеної в пенсійному контракті пенсійної схеми;

витяг з основних положень статуту пенсійного фонду та (або) на вимогу вкладника фонду — копію статуту пенсійного фонду.

У всіх примірниках пенсійного контракту робиться відмітка та фіксується дата надання документів, зазначених у цій частині.

Вимоги до пам'ятки з роз'ясненнями основних положень пенсійного контракту, а також до витягу з основних положень статуту пенсійного фонду встановлюються Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

Один примірник пенсійного контракту залишається в адміністратора.

Стаття 56. Істотні умови пенсійного контракту

1. Істотними умовами пенсійного контракту є:

паспортні дані вкладника фонду та його ідентифікаційний номер Державного реєстру фізичних осіб — платників податків та інших обов'язкових платежів (якщо вкладником є фізична особа) або повне найменування, місцезнаходження (юридична адреса) постійно діючого органу управління, реєстраційні та банківські реквізити вкладника фонду (якщо вкладником є юридична особа);

паспортні дані учасника фонду та його ідентифікаційний номер Державного реєстру фізичних осіб — платників податків та інших обов'язкових платежів;

посилання на обрану вкладником фонду пенсійну схему;

строк дії пенсійного контракту, умови його зміни та розірвання;

порядок розрахунків між пенсійним фондом та учасником фонду у разі дострокового розірвання пенсійного контракту або ліквідації пенсійного фонду;

права, обов'язки, відповідальність сторін та порядок розв'язання спорів;

розмір пенсійних внесків та умови його зміни. У пенсійному контракті також можуть бути зазначені інші умови за згодою сторін.

2. Разом з пенсійним контрактом вкладнику (учаснику) фонду надається інформація про адміністратора, осіб, які здійснюють управління активами, та зберігача пенсійного фонду, яка включає їх реєстраційні, банківські реквізити та реквізити відповідних ліцензій.

3. Пенсійний контракт повинен відповідати положенням статуту пенсійного фонду і обов'язково містити застереження про те, що держава не несе відповідальності за зобов'язаннями пенсійного фонду.

Стаття 57. Зобов'язання сторін за пенсійним контрактом

1. Відповідно до пенсійного контракту адміністратор зобов'язується від імені пенсійного фонду:

здійснювати недержавне пенсійне забезпечення учасника (учасників) фонду на умовах, визначених законодавством, пенсійною схемою та пенсійним контрактом;

забезпечувати ведення персоніфікованого обліку учасників фонду;

надавати учаснику фонду інформацію про стан його індивідуального пенсійного рахунку;

забезпечувати відшкодування в установленому законом порядку учасникам фонду збитків, завданих унаслідок порушення законодавства та умов пенсійного контракту;

дотримувати і забезпечувати дотримання законних інтересів вкладників та учасників пенсійного фонду, не розголошувати інформацію про умови пенсійного контракту та розмір пенсійних коштів, які належать учаснику фонду, крім випадків, передбачених законом;

виконувати і забезпечувати виконання інших обов'язків, визначених пенсійним контрактом, цим Законом та іншими нормативно-правовими актами з питань недержавного пенсійного забезпечення.

2. Вкладник фонду за пенсійним контрактом зобов'язується:

сплачувати на користь учасника (учасників) фонду пенсійні внески у порядку, встановленому законодавством, пенсійною схемою та пенсійним контрактом;

відшкодовувати пенсійному фонду збитки, завдані внаслідок порушення вкладником фонду умов законодавства, пенсійної схеми та пенсійного контракту;

виконувати інші умови,

визначені пенсійним контрактом.

Стаття 58. Строк дії пенсійного контракту

1. Пенсійний контракт набирає чинності з моменту його підписання вкладником фонду та адміністратором.

2. Дія пенсійного контракту вважається закінченою:

1) після повного виконання вкладником фонду своїх зобов'язань за пенсійним контрактом та укладення учасником (учасниками) фонду договору про виплату пенсії на визначений строк з пенсійним фондом;

2) після передачі пенсійних коштів учасника фонду страховій організації відповідно до укладеного учасником фонду договору страхування довічної пенсії;

3) після передачі пенсійних коштів учасника фонду банківській установі відповідно до укладеного учасником фонду договору про відкриття пенсійного депозитного рахунку;

4) у разі смерті учасника фонду та виконання передбачених у зв'язку з цим умов;

5) у разі ліквідації пенсійного фонду в порядку, передбаченому цим Законом;

6) у разі заміни вкладником фонду пенсійного фонду на умовах та у порядку, передбачених цим Законом;

7) у разі ліквідації вкладника фонду — юридичної особи, без визначення його правонаступника;

8) у разі дострокового розірвання контракту в порядку, передбаченому цим Законом;

9) в інших випадках, передбачених пенсійним контрактом згідно з цим Законом.

3. У разі прийняття рішення про заміну пенсійного фонду вкладник фонду зобов'язаний:

укласти пенсійний контракт з іншим пенсійним фондом або договір із страховою організацією чи банківською установою;

надіслати адміністратору пенсійного фонду, участь у якому припиняється, заяву про розірвання пенсійного контракту та копію пенсійного контракту, укладеного з іншим пенсійним фондом, або договір із страховою організацією чи банківською установою.

Передача пенсійних коштів, належних учаснику фонду, здійснюється адміністратором у порядку, встановленому статтею 18 цього Закону.

4. У разі несвоєчасного перерахування пенсійних коштів учасника фонду адміністратор за власний рахунок сплачує учаснику фонду пеню в розмірі подвійної облікової ставки Національного банку України в розрахунку на 1 день від суми, що підлягає перерахуванню за кожен день прострочення платежу, у порядку, визначеному Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України має право прийняти рішення щодо зменшення суми пені, нарахованої адміністратору, якщо затримка у перерахуванні пенсійних коштів учасника фонду сталася з поважних причин.

Стаття 59. Пенсійні схеми

1. Умови та порядок недержавного пенсійного забезпечення, що здійснюється пенсійними фондами, визначаються пенсійними схемами, які розробляються з дотриманням вимог цього Закону та інших нормативно-правових актів з питань недержавного пенсійного забезпечення.

Пенсійні схеми та зміни до них підлягають реєстрації в Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України.

Пенсійний фонд може використовувати кілька пенсійних схем.

2. Пенсійна схема повинна відображати:

опис всіх видів та умов здійснення пенсійних виплат;

порядок визначення розміру пенсійних виплат;

строк, протягом якого здійснюються пенсійні виплати, та порядок їх здійснення;

порядок та строки сплати пенсійних внесків, у тому числі можливість їх зміни за умовами пенсійного контракту;

умови та порядок участі у пенсійній схемі;

права та обов'язки вкладника, учасника фонду за даною пенсійною схемою;

інші умови, що не суперечать законодавству.

3. Вкладники фонду мають право вільного вибору пенсійної схеми, якщо інше не передбачено законодавством, а також мають право на зміну пенсійної схеми, але не частіше одного разу на 6 місяців.

4. Внесення змін до умов пенсійних схем дозволяється лише за умови їх реєстрації в Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України. При цьому пенсійний фонд має право запроваджувати нові пенсійні схеми, а також вносити зміни чи анулювати пенсійні схеми у разі:

відсутності пенсійних контрактів, укладених за пенсійними схемами, що змінюються або анулюються;

отримання письмової згоди всіх вкладників фонду, з якими укладені пенсійні контракти за пенсійною схемою, яка змінюється.

Розділ IX. ПЕНСІЙНІ ВИПЛАТИ НЕДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ

Стаття 60. Види пенсійних виплат

1. Пенсійні фонди відповідно до цього Закону можуть здійснювати такі види пенсійних виплат:

1) пенсія на визначений строк;

2) одноразова пенсійна виплата.

2. Розміри пенсійних виплат визначаються виходячи з сум пенсійних коштів, що обліковуються на індивідуальному пенсійному рахунку учасника фонду, тривалості виплати та формули розрахунку величини пенсії на визначений строк згідно з методикою, затвердженою Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

3. Пенсійні виплати здійснюються у грошовій формі в національній валюті України.

4. Адміністратор планує обсяг грошових коштів, необхідних для здійснення пенсійних виплат учасникам фонду відповідно до укладених пенсійних контрактів, та надає відповідну інформацію особам, що здійснюють управління пенсійними активами цього фонду в порядку, визначеному договором про управління активами.

Стаття 61. Умови та строки здійснення пенсійних виплат пенсійними фондами

1. Підставами для здійснення пенсійних виплат пенсійними фондами є:

1) досягнення учасником фонду пенсійного віку, визначеного відповідно до цього Закону;

2) визнання учасника фонду інвалідом;

3) медично підтверджений критичний стан здоров'я (онкозахворювання, інсульт тощо) учасника фонду;

4) виїзд учасника фонду на постійне проживання за межі України;

5) смерть учасника фонду.

2. Пенсійний вік, після досягнення якого учасник фонду має право на отримання пенсійної виплати, визначається за заявою учасника фонду, форма якої встановлюється Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України, крім випадків, коли пенсійний вік визначається пенсійним контрактом відповідно до закону, що встановлює обов'язковість відрахувань на недержавне пенсійне забезпечення для окремих категорій громадян.

Пенсійний вік, що визначається учасником фонду, може бути меншим або більшим від пенсійного віку, який надає право на пенсію за загальнообов'язковим державним пенсійним страхуванням, але не більше ніж на 10 років, якщо інше не визначено законами.

У заяві учасника фонду, де визначається дата настання його пенсійного віку з дотриманням обмежень, встановлених цією частиною, учасник фонду зобов'язаний зазначити вид обраної ним пенсійної виплати. Заява подається адміністратору пенсійного фонду не пізніше ніж за два місяці до настання пенсійного віку, визначеного учасником фонду.

Учасник фонду має право змінити визначений ним пенсійний вік шляхом подання про це заяви адміністратору не пізніше ніж за 15 робочих днів до настання визначеного ним пенсійного віку.

3. У разі набуття учасником фонду права на отримання пенсії по інвалідності за загальнообов'язковим державним пенсійним страхуванням виплата пенсії за рахунок коштів пенсійного фонду допускається раніше настання пенсійного віку, визначеного цим Законом. У цьому випадку учасник фонду має право визначити свій пенсійний вік після настання інвалідності без урахування обмежень, встановлених частиною другою цієї статті, та подати заяву адміністратору.

4. Виплата пенсії на визначений строк, що здійснюється за рахунок коштів пенсійного фонду, розпочинається з дня досягнення учасником фонду віку, визначеного в його заяві, із здійсненням першої виплати протягом 45 робочих днів.

Одноразова пенсійна виплата здійснюється за умов, визначених статтею 65 цього Закону.

5. Відмова або затримка в здійсненні пенсійних виплат забороняється, крім випадків, передбачених законом. У разі відмови або затримки пенсійних виплат учасник фонду має право оскаржити дії осіб, які здійснюють пенсійні виплати, до Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України або до суду. Порушення строків здійснення пенсійних виплат є підставою для застосування санкцій, встановлених законом.

6. Пенсійні виплати з пенсійного фонду здійснюються незалежно від отримання виплати за загальнообов'язковим державним пенсійним страхуванням або з інших джерел.

Стаття 62. Порядок укладення та оплати договору страхування довічної пенсії за рахунок пенсійних коштів учасника фонду

1. Довічні пенсії (довічні ануїтети) виплачуються учасникам фондів страховими організаціями, з якими ці учасники уклали договір страхування довічної пенсії, за рахунок грошових коштів, перерахованих страховій організації.

2. Договір страхування довічної пенсії укладається між учасником фонду та страховою організацією згідно із законодавством про страхування з урахуванням вимог, передбачених цим Законом та пенсійним контрактом, після настання пенсійного віку, визначеного учасником фонду відповідно до цього Закону.

Для укладення договору страхування довічної пенсії учасник фонду подає страховій організації довідку адміністратора про обсяг належних йому пенсійних коштів.

3. Учасник фонду повідомляє адміністратора про обрану ним страхову організацію та подає письмову заяву про перерахування до цієї страхової організації належних йому пенсійних коштів. Учасник фонду має право перерахувати до страхової організації свої пенсійні кошти повністю або частково.

4. Страхова організація розраховує розмір довічної пенсії, який зазначається в договорі страхування довічної пенсії, на основі актуарних розрахунків згідно з сумою, що визначена особою, яка укладає договір, та довідкою, виданою адміністратором пенсійного фонду, про наявність у такої особи цієї суми пенсійних коштів. У разі перерахування до страхової організації грошових коштів для оплати договору страхування довічної пенсії у сумі, що не відповідає сумі, визначеній у заяві особи, яка придбає довічний ануїтет, розмір довічної пенсії повинен бути скоригований відповідно до актуарних розрахунків протягом трьох днів після отримання грошових коштів від пенсійного фонду.

У разі коли несвоєчасно сплачені вкладником на користь учасника фонду пенсійні внески надійшли до фонду після дати перерахування страховій організації належних цьому учаснику пенсійних коштів, адміністратор пенсійного фонду зобов'язаний перерахувати суму несвоєчасно отриманих пенсійних внесків учасника фонду до страхової організації, з якою зазначений учасник фонду уклав договір страхування довічної пенсії. При цьому у додатку до договору страхування довічної пенсії, який є невід'ємною його частиною, визначається новий розмір довічної пенсії відповідно до оплаченого договору страхування довічної пенсії, встановлений на дату включення зазначеного додатка у договір страхування.

5. Страхова організація зобов'язана надати учаснику фонду, з яким укладено договір, письмове повідомлення про надходження грошових коштів від пенсійного фонду та їх розмір протягом семи робочих днів після їх отримання, а також про скоригований розмір довічної пенсії у разі проведення такого коригування.

6. Для забезпечення виплати довічної пенсії страховою організацією адміністратор зобов'язаний на підставі заяви учасника фонду про перерахування пенсійних коштів страховій організації забезпечити перерахування відповідній страховій організації пенсійних коштів, що належать учаснику фонду, протягом п'яти робочих днів після отримання заяви.

7. Пенсійні кошти перераховуються страховій організації у сумі, визначеній в заяві учасника фонду, виходячи із суми, облікованої на індивідуальному пенсійному рахунку учасника фонду на день настання визначеного ним пенсійного віку.

У разі несвоєчасного перерахування пенсійних коштів учасника фонду страховій організації адміністратор за власний рахунок сплачує учаснику фонду пеню в розмірі подвійної облікової ставки Національного банку України в розрахунку на 1 день від суми, що підлягає перерахуванню, за кожний день прострочення платежу.

Порядок обчислення суми пенсійних коштів, їх перерахування встановлюються Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

8. У разі коли сума пенсійних коштів, що підлягає перерахуванню страховій організації, не досягає розміру мінімальної суми пенсійних накопичень, встановленого Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України, учасник фонду (а в разі його смерті — спадкоємці) має право отримати належні йому пенсійні кошти як одноразову пенсійну виплату.

9. Страхова організація зобов'язана відшкодувати збитки особі, з якою укладено договір страхування довічної пенсії, пов'язані з недотриманням страховою організацією умов цього договору, згідно із законом.

10. Порушення адміністратором або страховою організацією, з якою укладено договір страхування довічної пенсії, встановленого пенсійним контрактом або договором страхування довічної пенсії порядку оплати договору страхування або виплати відповідної пенсії не може бути підставою для будь-якого обмеження права учасника фонду на належні йому пенсійні кошти та обумовлені виплати.

Стаття 63. Пенсія на визначений строк

1. Виплата пенсії на визначений строк здійснюється адміністратором пенсійного фонду:

1) за бажанням учасника фонду, який має право на отримання пенсійних виплат відповідно до його заяви;

2) на вимогу учасника фонду (з дня виникнення у нього права згідно з умовами пенсійного контракту на страхування довічної пенсії, якщо придбання довічного ануїтету може негативно вплинути на розмір пенсійних виплат).

Пенсія на визначений строк розраховується виходячи із строку не менш як десять років від початку здійснення першої виплати.

2. Протягом періоду виплати пенсії на визначений строк, установленого частиною першою цієї статті, учасник фонду у будь-який час може:

1) перейти до іншого пенсійного фонду з метою подальшого отримання пенсії обраного виду. При цьому пенсійний фонд, до якого перейшов учасник фонду, продовжує виплату такої пенсії протягом строку, що залишився;

2) укласти із страховою організацією договір страхування довічної пенсії з оплатою такого договору за рахунок пенсійних коштів, які обліковуються на його індивідуальному пенсійному рахунку в пенсійному фонді.

3. Для отримання пенсії на визначений строк учасник фонду подає адміністратору заяву.

У разі укладення договору про виплату пенсії на визначений строк з іншим пенсійним фондом учасник фонду подає адміністратору обраного пенсійного фонду копію виписки з індивідуального пенсійного рахунку та копію заяви адміністратору пенсійного фонду, в якому накопичувалися пенсійні кошти учасника фонду.

На підставі поданої заяви учасника фонду такі пенсійні кошти повинні бути перераховані до обраного ним пенсійного фонду протягом п'яти робочих днів після отримання заяви.

У разі порушення зазначеного строку адміністратор сплачує учаснику фонду пеню в розмірі подвійної облікової ставки Національного банку України в розрахунку на 1 день від суми, належної до перерахування, за кожен день прострочення платежу, у порядку, визначеному Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

Стаття 64. Вимоги до договору про виплату пенсії на визначений строк

1. Істотними умовами договору про виплату пенсії на визначений строк є:

повне найменування пенсійного фонду та адміністратора, який здійснюватиме виплату пенсії, адреса, банківські реквізити, дата і номер свідоцтва про державну реєстрацію;

паспортні дані учасника фонду та його ідентифікаційний номер Державного реєстру фізичних осіб — платників податків та інших обов'язкових платежів;

тарифи адміністративних витрат, пов'язаних з виконанням зобов'язань за таким договором;

обраний пенсійний вік учасника фонду;

умови, періодичність та тривалість виплати пенсії на визначений строк;

права і обов'язки сторін договору;

відповідальність сторін договору за невиконання або неналежне виконання умов договору;

порядок зміни та розірвання договору;

порядок розрахунку залишку належних учаснику фонду пенсійних коштів у разі зміни або розірвання договору;

порядок надання інформації, визначеної у частині другій цієї статті.

Договір може містити інші умови за згодою сторін.

2. На початку кожного фінансового року особі, яка отримує пенсію на визначений строк, обов'язково надається інформація про:

суму пенсійних коштів, яка обліковувалася на індивідуальному пенсійному рахунку отримувача пенсії станом на початок звітного фінансового року, сплачені протягом цього року пенсійні внески та розподілений інвестиційний прибуток (збиток);

обсяг здійснених пенсійних виплат за рахунок пенсійних коштів, що обліковуються на її індивідуальному пенсійному рахунку; суму вартості послуг, сплачену протягом попереднього (звітного) фінансового року.

Отримувач пенсії на визначений строк має право вимагати надання зазначеної в цій частині інформації станом на будь-яку дату. У цьому разі така інформація надається за рахунок отримувача пенсії, крім випадків, коли вона необхідна для укладення договору страхування довічної пенсії. Максимальний розмір плати за надання інформації на письмову вимогу отримувача пенсії встановлюється Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

У разі смерті отримувача пенсії особі, яка має право на отримання належної їй суми пенсійних коштів, інформація, передбачена у цій частині, надається безоплатно станом на день смерті отримувача пенсії.

3. Договір про виплату пенсії на визначений строк укладається у письмовій формі. При цьому обов'язковою умовою є ознайомлення особи, яка укладає договір, з пам'яткою, що містить роз'яснення основних положень договору про виплату пенсії на визначений строк, складеною відповідно до вимог, встановлених Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

4. Розмір пенсії на визначений строк обчислюється за методикою, затвердженою Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

5. Адміністратор за власний рахунок відшкодовує збитки, завдані учасникам фонду внаслідок надання недостовірної інформації або перерахування ним неповної суми пенсійних коштів до іншого пенсійного фонду, страхової організації або на пенсійний депозитний рахунок. Адміністратори не несуть відповідальності за недостатність суми перерахованих пенсійних коштів, якщо вона виникла внаслідок по- ▼

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про недержавне пенсійне забезпечення

рушення порядку сплати пенсійних внесків вкладником фонду.

6. Інвестування активів, з яких виплачується пенсія на визначений строк, може здійснюватись у боргові цінні папери з фіксованим доходом та шляхом розміщення на банківські депозитні рахунки з урахуванням вимог статті 49 цього Закону, які застосовуються до зазначених об'єктів інвестування.

7. Адміністратор, що здійснює виплату пенсії на визначений строк, зобов'язаний відшкодувати особі, з якою укладено відповідний договір, збитки, завдані внаслідок недотримання умов договору, згідно із законом,

8. Пенсійні активи та грошові кошти, призначені для виплати пенсії на визначений строк, а також отримані на ці активи та кошти доходи підлягають обліку та інвестуванню відповідно до вимог частини шостої цієї статті окремо від інших пенсійних активів.

Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України має право встановлювати додаткові вимоги до обліку та інвестування пенсійних активів та коштів, призначених для виплати пенсії на визначений строк.

9. Порушення встановленого порядку здійснення виплати пенсії на визначений строк не може бути підставою для будь-якого обмеження права учасника фонду на належні йому пенсійні кошти та пенсійні виплати.

Стаття 65. Пенсійна виплата, що здійснюється одноразово

1. Пенсійна виплата може здійснюватися адміністратором одноразово на вимогу учасника фонду в разі:

1) медично підтвердженого критичного стану здоров'я (онкозахворювання, інсульт тощо) або настання інвалідності учасника фонду;

2) коли сума належних учаснику фонду пенсійних коштів на дату настання пенсійного віку учасника фонду не досягає мінімального розміру суми пенсійних накопичень, встановленого Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України;

3) виїзду учасника фонду на постійне проживання за межі України.

2. Пенсійна виплата здійснюється одноразово спадкоємцям учасника фонду адміністратором у випадках, передбачених цим Законом.

Для отримання пенсійної виплати, що здійснюється одноразово, учасники фонду, а у разі смерті учасника — його спадкоємці, подають адміністратору заяву та документи, які підтверджують їхнє право на отримання цієї виплати.

3. Пенсійна виплата, що здійснюється одноразово, виплачається виходячи з суми пенсійних коштів, які обліковуються на індивідуальному пенсійному рахунку учасника фонду на день подання заяви на отримання такої виплати.

Пенсійна виплата, що здійснюється одноразово, провадиться протягом п'яти робочих днів після отримання відповідної заяви та необхідних документів.

4. У разі порушення строку, визначеного частиною третьою цієї статті, адміністратор за власний рахунок сплачує отримувачу пенсійної виплати, що здійснюється одноразово, пеню в розмірі подвійної облікової ставки Національного банку України в розрахунку на 1 день від суми, що підлягала виплаті, за кожний день прострочення платежу, у порядку, визначеному Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

Розділ X. УСПАДКУВАННЯ ПЕНСІЙНИХ АКТИВІВ

Стаття 66. Розподіл та успадкування пенсійних активів

1. Пенсійні кошти, накопичені за час перебування у шлюбі одним з подружжя у пенсійному фонді, страховій організації чи на пенсійному депозитному рахунку, є спільним майном подружжя, якщо інше не передбачено шлюбним контрактом. У разі розподілу пенсійних коштів у зв'язку з розірванням шлюбу кожна із сторін визначає відповідно пенсійний фонд, страхову організацію чи банківську установу, яка має право на відкриття пенсійного депозитного рахунку, для передачі належної їй частини пенсійних коштів та письмово повідомити про це адміністратора, страхову організацію та банківську установу, з яких передаються пенсійні кошти.

2. Пенсійні кошти успадковуються особою (особами), яка є спадкоємцем власника таких коштів згідно з цивільним законодавством України.

3. У разі ненадходження чергового внеску від учасника фонду, застрахованої особи або особи, яка відкрила на свою користь пенсійний депозитний рахунок, адміністратор, страхова організація або банк повинні з'ясувати причину такого ненадходження. Якщо надходження внесків припинено у зв'язку із смертю учасника фонду, адміністратор зобов'язаний письмово повідомити державну нотаріальну контору за місцем проживання учасника фонду протягом десяти робочих днів після отримання інформації про смерть такого учасника фонду. Повідомлення надсилається за рахунок пенсійних коштів, що належали померлому учаснику фонду, рекомендованим листом з повідомленням про вручення.

Спадкоємець, який прийняв спадщину, зобов'язаний протягом двох місяців після закінчення строку для прийняття спадщини подати адміністратору заяву про оформлення права на спадщину.

Успадковані пенсійні кошти виплачуються спадкоємцям як одноразова пенсійна виплата в порядку, визначеному цим Законом.

4. Адміністратор, страхова організація або банківська установа здійснює одноразову пенсійну виплату спадкоємцям у строки, визначені цим Законом, якщо протягом цього строку не було накладено заборону на здійснення виплати згідно з законом.

Розділ XI. ДЕРЖАВНИЙ НАГЛЯД ТА КОНТРОЛЬ У СФЕРІ НЕДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Стаття 67. Органи, що здійснюють державний нагляд та контроль у сфері недержавного пенсійного забезпечення

1. Держава гарантує дотримання законодавства з метою захисту майнових прав і законних інтересів учасників недержавного пенсійного забезпечення шляхом здійснення нагляду та контролю відповідними державними органами.

2. Державний нагляд та контроль у сфері недержавного пенсійного забезпечення — за діяльністю недержавних пенсійних фондів, страхових організацій та банківських установ — здійснює Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України у межах повноважень і в порядку, визначених цим Законом, Законом України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» та іншими актами законодавства України.

3. Державний нагляд та контроль за діяльністю осіб, що здійснюють управління активами пенсійних фондів, та зберігачів здійснюється Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку в межах повноважень та в порядку, передбачених законодавством. Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку зобов'язана письмово повідомляти Державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг України про санкції до таких осіб та підстави їх застосування протягом 10 робочих днів з моменту накладення таких санкцій.

4. Контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції у сфері недержавного пенсійного забезпечення здійснює Антимонопольний комітет України в межах повноважень, передбачених законом. Антимонопольний комітет України письмово повідомляє Державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг України про прийняті ним рішення щодо порушення законодавства про захист економічної конкуренції учасниками недержавного пенсійного забезпечення. Органи, що здійснюють нагляд та контроль за діяльністю у сфері недержавного пенсійного забезпечення, повідомляють Антимонопольний комітет України про ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції учасниками недержавного пенсійного забезпечення.

5. Рішення органів, що здійснюють державний нагляд та контроль у сфері недержавного пенсійного забезпечення, прийняті відповідно до компетенції цих органів, є обов'язковими для виконання пенсійними фондами, адміністраторами, особами, що здійснюють управління активами, зберігачами, страховими організаціями, банківськими установами, що відкривають пенсійні депозитні рахунки. Дії зазначених органів можуть бути оскаржені у порядку, встановленому законом, у тому числі в судовому порядку.

6. Органи, які здійснюють державний нагляд та контроль за діяльністю у сфері недержавного пенсійного забезпечення, зобов'язані:

надавати один одному інформацію, яка є необхідною для здійснення ними регулювання в сфері недержавного пенсійного забезпечення, та необхідні консультації;

оприлюднювати перелік юридичних осіб, які провадять діяльність у сфері недержавного пенсійного забезпечення;

здійснювати інші дії з координації своєї діяльності, передбачені законодавством з регулювання ринків фінансових послуг, у тому числі спільні перевірки відповідних осіб, що надають послуги у сфері недержавного пенсійного забезпечення.

7. У разі виявлення фактів неналежного виконання зобов'язань особами, що здійснюють управління пенсійними активами, та зберігачем Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України повинна повідомити про це Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку і порушити, у разі необхідності, питання про застосування санкцій. Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку після отримання такого повідомлення зобов'язана поінформувати Державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг України про вжиті заходи.

У разі неналежного виконання зобов'язань банківською установою, що відкриває пенсійні депозитні рахунки, Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України повинна повідомити про це Національний банк України і порушити, у разі необхідності, питання про застосування санкцій. Національний банк України після отримання такого повідомлення зобов'язаний поінформувати Державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг України про вжиті заходи.

8. Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України повинна вживати заходів щодо захисту прав учасників недержавного пенсійного забезпечення, в тому числі шляхом подання позову до суду в інтересах таких осіб, якщо їх права порушуються будь-якими особами, підприємствами, установами, організаціями, включаючи органи державної влади та органи місцевого самоврядування.

9. Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України застосовує засоби нагляду, інспектування та заходи впливу згідно із законодавством про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг.

Розділ XII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2004 року.

2. Підприємства, установи та організації, які займаються недержавним пенсійним забезпеченням або в назвах яких використовуються слова «недержавний пенсійний фонд» чи «пенсійний фонд», крім Пенсійного фонду України та його органів, а також підприємств, установ і організацій, що перебувають в управлінні Пенсійного фонду України, можуть здійснити реорганізацію в пенсійні фонди, створені відповідно до вимог цього Закону, у строки та в порядку, встановлені Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України, з урахуванням особливостей, визначених пунктом 3 цього розділу, або ліквідуватися.

Особи, зазначені в абзаці першому цього пункту, які не прийняли рішення про реорганізацію або ліквідацію, повинні виключити зі своїх найменувань слова «пенсійний фонд» та здійснити реорганізацію в один з видів небанківських фінансових установ відповідно до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг». Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України встановлює індивідуальний порядок реорганізації таких осіб.

Особи, які прийняли рішення про реорганізацію, зобов'язані розробити план реорганізації та подати його на затвердження Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України, при цьому вони зобов'язані:

1) протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом забезпечити:

інвестування нових надходжень пенсійних внесків з дотриманням вимог цього Закону;

укладення договорів із зберігачами та особами, що отримали ліцензію на провадження діяльності з управління активами, відповідно до вимог цього Закону;

2) протягом шести місяців з дня прийняття правил, вимог та порядку, передбачених цим Законом, розробити і подати на реєстрацію до Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України інвестиційні декларації. Такі інвестиційні декларації додатково до вимог, визначених цим Законом, повинні містити інформацію про поточний стан пенсійних активів (на день набрання чинності цим Законом), план приведення структури пенсійних активів та використовуваних пенсійних планів у відповідність з вимогами цього Закону;

3) привести свої організаційну структуру, найменування та нормативні документи у відповідність з вимогами цього Закону, укласти договір про адміністрування пенсійного фонду з особою, яка отримала ліцензію на провадження діяльності з адміністрування пенсійних фондів, до кінця фінансового року, в якому набрав чинності цей Закон. При цьому Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України має право видавати обов'язкові для виконання інструкції;

4) протягом п'яти років з дня набрання чинності цим Законом привести всі пенсійні активи у відповідність з вимогами цього Закону в порядку, встановленому Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України;

5) протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом зареєструватися в Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України відповідно до вимог цього Закону та провести оцінку вартості пенсійних активів, вважаючи днем встановлення розрахункової вартості одиниці пенсійних внесків у розмірі 1 гривня перший день місяця, що настає за днем реєстрації такої особи в Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України. Для реєстрації таких юридичних осіб у Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України крім документів, передбачених статтею 11 цього Закону, подаються звіти про результати фінансово-господарської діяльності за попередній фінансовий рік та на останню звітну дату поточного року, що передувала дню подання заяви на реєстрацію, підтверджені висновком аудитора.

3. Особи, зазначені в пункті 2 цього розділу, що були зареєстровані і провадили діяльність з недержавного пенсійного забезпечення на день набрання чинності цим Законом:

1) у разі використання пенсійних планів або пенсійних схем, що базуються на внесках роботодавців за рахунок прибутку, мають право продовжувати роботу, пов'язану із здійсненням такого пенсійного забезпечення для існуючих на дату набрання чинності цим Законом учасників пенсійних фондів, за умови подання до Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України детальної інформації щодо методології розрахунків пенсійних виплат за формою, встановленою цим органом;

2) у разі використання пенсійних планів (схем) з визначеними пенсійними виплатами не мають права укладати нові договори (пенсійні контракти) з учасниками пенсійних фондів за такими пенсійними планами (схемами) з дня опублікування цього Закону та зобов'язані надати Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України план поступового переходу з пенсійних планів (схем) з визначеними пенсійними виплатами до пенсійних планів (схем) з визначеними пенсійними внесками.

Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України зобов'язана надавати консультації та методичну допомогу зазначеним особам щодо розроблення планів поступового переходу з пенсійних планів (схем) з визначеними пенсійними виплатами до пенсійних планів (схем) з визначеними пенсійними внесками.

4. Юридичним особам, діяльність яких не відповідає вимогам цього Закону та які не виконують положення пункту 2 цього розділу, забороняється використовувати у своєму найменуванні та рекламі своєї діяльності слова «пенсійний фонд», «пенсійний план», «пенсійне забезпечення», «пенсійна схема», «пенсійні заощадження» та пропонувати населенню України послуги, пов'язані із здійсненням будь-яких пенсійних виплат.

Дія цього Закону не поширюється на пенсійні депозити (вклади), фонди, створені відповідно до Закону України «Про проведення експерименту в житловому будівництві на базі холдингової компанії «Київміськбуд», протягом терміну експерименту.

5. Кабінету Міністрів України:

1) у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом подати до Верховної Ради України пропозиції про внесення змін до законодавчих актів з питань оподаткування, спрямованих на забезпечення ефективного функціонування системи недержавного пенсійного забезпечення;

2) у шестимісячний строк з дня набрання чинності цим Законом подати до Верховної Ради України пропозиції про внесення змін до законів України «Про страхування», «Про банки і банківську діяльність» та інших законодавчих актів з метою приведення їх у відповідність з цим Законом;

3) у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом привести свої нормативно-правові акти у відповідність з цим Законом, а також забезпечити перегляд і приведення нормативно-правових актів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади у відповідність з цим Законом та скасування тих нормативно-правових актів, які не відповідають цьому Закону;

4) протягом одного року з дня набрання чинності цим Законом забезпечити розроблення та затвердження нормативно-правових актів, віднесених цим Законом до компетенції Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України та Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

6. Національному банку України у шестимісячний строк з дня набрання чинності цим Законом привести у відповідність з цим Законом свої нормативно-правові акти і забезпечити розроблення та затвердження нормативно-правового акта щодо спрощеного порядку інвестування пенсійних активів недержавних пенсійних фондів та страхових організацій у цінні папери іноземних емітентів відповідно до статті 49 цього Закону та придбання з цією метою вільно конвертованої валюти.

7. З дня набрання чинності цим Законом інші законодавчі акти застосовуються у частині, що не суперечить цьому Закону.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
9 липня 2003 року.
№ 1057-IV.

Закон друкується з комп'ютерного набору Укрінформу

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Бюджетного кодексу України та Закону України «Про оплату праці»

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Бюджетному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 37—38, ст. 189):

1) статтю 2 доповнити пунктом 20^{1} такого змісту:

«20^{1}) залишок бюджетних коштів — обсяг коштів на рахунках відповідного бюджету та розпорядників коштів цього бюджету на кінець дня»;

2) у статті 14:

у частині першій слова «бюджету Автономної Республіки Крим, міського бюджету» замінити словами «місцевих бюджетів»;

частину другу доповнити словами «та на забезпечення збереження розміру оборотної касової готівки»;

3) доповнити статтею 14^{1} такого змісту:

«Стаття 14^{1}. Залишок бюджетних коштів

1. Оборотна касова готівка — частина залишку коштів загального фонду відповідного бюджету, яка формується на початок планового бюджетного періоду з метою покриття тимчасових касових розривів.

2. Збереження розміру оборотної касової готівки на кінець бюджетного періоду має бути обов'язковим.

3. Оборотна касова готівка встановлюється у розмірі не більше 2 відсотків планових видатків загального фонду бюджету і затверджується відповідно у законі про Державний бюджет України та рішенні про місцевий бюджет.

4. Різниця між залишком коштів загального фонду бюджету та оборотною касовою готівкою на кінець бюджетного періоду складає вільний залишок бюджетних коштів, який не підлягає вилученню й використовується на проведення видатків згідно з рішенням відповідної ради»;

4) частину першу статті 15 після слів «органів місцевого самоврядування» доповнити словами «а також вільний залишок бюджетних коштів»;

5) статтю 28 доповнити частиною четвертою такого змісту:

«4. Інформація про виконання Державного бюджету України та місцевих бюджетів (крім бюджетів сіл і селищ) підлягає обов'язковій публікації не пізніше 1 березня року, що наступає за роком звіту: Державного бюджету України — в газетах «Голос України» та «Урядовий кур'єр»; місцевих бюджетів — у газетах, визначених відповідними радами.

Міністерство фінансів України до 20 березня за участю Комітету Верховної Ради України з питань бюджету, Рахункової палати здійснює публічне представлення звіту про виконання Державного бюджету України за попередній рік у розрізі економічної класифікації видатків. Інформація про час і місце публічного представлення публікується разом із звітом про виконання Державного бюджету України.

Головні розпорядники коштів Державного бюджету України здійснюють публічне представлення звітів про витрачання бюджетних коштів у розрізі економічної класифікації видатків до 15 квітня.

Рішення про час і місце представлення звітів визначається рішенням Кабінету Міністрів України, яке підлягає публікації в газеті «Урядовий кур'єр». Головні розпорядники бюджетних коштів зобов'язані додавати до звітів розшифрування (деталізацію) витрат за статтями, які перевищують 5 млн. гривень (крім заробітної плати з нарахуваннями на неї та комунальних платежів).

Публічне представлення звітів (в розрізі економічної класифікації видатків) про виконання місцевих бюджетів (крім бюджетів сіл і селищ) здійснюється до 20 березня. Інформація про час і місце публічного представлення звітів публікується разом із звітом про виконання відповідних бюджетів. До звітів додається розшифрування (деталізація) витрат за статтями, розмір яких перевищує (крім заробітної плати з нарахуваннями на неї та комунальних платежів): для бюджету міста Києва — 2 млн. гривень; для бюджету Автономної Республіки Крим, обласних бюджетів, бюджету міста Севастополя — 1 млн. гривень; для бюджетів міст, районів — 500 тис. гривень»;

6) у частині третій статті 33:

у пункті 4 слова «питомої ваги» замінити словами «обгрунтувань і розрахунків питомої ваги»;

доповнити пунктом 11 такого змісту:

«11) встановлення розміру мінімальної заробітної плати та рівня забезпечення прожиткового мінімуму на плановий бюджетний період»;

7) у статті 38:

у пункті 1 частини першої:

підпункт «в» після слів «виконання функцій, програм» доповнити словами «у розрізі територій»;

підпункти «г» та «ґ» викласти у такій редакції:

«г) інформацію щодо врахування Основних напрямів бюджетної політики на наступний бюджетний період та пропозицій Верховної Ради України до них, якщо вони були прийняті Верховною Радою України відповідно до частини шостої статті 33 цього Кодексу;

ґ) аналітичні дані, розрахунки з обгрунтуваннями особливостей міжбюджетних взаємовідносин, а саме:

детальні розрахунки прогнозного загального обсягу доходів та видатків, що враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів між державним бюджетом та місцевими бюджетами, за видами доходів та за функціями;

базові показники та результати обрахунку індексів відносної податкоспроможності в розрізі місцевих бюджетів;

детальний розрахунок розміру фінансового нормативу бюджетної забезпеченості по функціях та видах місцевих бюджетів;

детальний розрахунок коригуючих коефіцієнтів та коефіцієнту вирівнювання;

розрахунки обсягів субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам за видами пільг і допомог та детальними фінансовими та кількісними показниками»;

частину першу доповнити абзацом такого змісту:

«У разі зміни Кабінетом Міністрів України показників обсягів міжбюджетних трансфертів під час розгляду та доопрацювання ним проекту закону про Державний бюджет України Кабінет Міністрів України подає розрахунки відповідно до вимог підпункту «ґ» цієї частини статті»;

частину другу доповнити пунктами 5^{1}, 5^{2} та 5^{3} такого змісту:

«5^{1}) розмір оборотної касової готівки Державного бюджету України;

5^{2}) розмір мінімальної заробітної плати на плановий бюджетний період;

5^{3}) рівень забезпечення прожиткового мінімуму на плановий бюджетний період»;

8) частину другу статті 39 доповнити словами «та пропозиціям Верховної Ради України до них, прийнятим згідно з частиною шостою статті 33 цього Кодексу»;

9) у статті 43:

абзац другий частини другої після слів «доходів і видатків Державного бюджету України» доповнити словами «розміру мінімальної заробітної плати та рівня забезпечення прожиткового мінімуму на плановий бюджетний період»;

частину третю після слів «доходів і видатків Державного бюджету України» доповнити словами «розмір мінімальної заробітної плати та рівень забезпечення прожиткового мінімуму»;

10) частину першу статті 52 викласти в такій редакції:

«1. Зміни до закону про Державний бюджет України можуть вноситися у випадках виникнення відхилення оцінки прогнозу макропоказників економічного і соціального розвитку України та надходжень до бюджету від прогнозу, врахованого при затвердженні Державного бюджету України на відповідний бюджетний період, а також зміни структури видатків державного бюджету та в інших випадках, передбачених цим Кодексом. Міністерство фінансів України проводить щомісячну оцінку відповідності прогнозу надходжень показникам, встановленим Державним бюджетом України, Кабінет Міністрів України проводить щоквартальну оцінку відповідності прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку України показникам, врахованим при затвердженні Державного бюджету України на відповідний бюджетний період»;

11) у статтях 64, 65 і 66 слова «прибутковий податок з громадян» у всіх відмінках замінити словами «податок з доходів фізичних осіб» у відповідних відмінках;

12) статтю 64 доповнити частиною третьою такого змісту:

«3. При цьому податок з доходів фізичних осіб, який сплачується юридичною особою (працедавцем), зараховується до відповідного місцевого бюджету за її місцезнаходженням та місцезнаходженням її підрозділів, уповноважених підрозділів в обсягах податку, нарахованого працівникам цих підрозділів»;

13) у статтях 65, 66 слово «справляється» замінити словами «сплачується (перераховується) згідно з Законом України «Про податок з доходів фізичних осіб»;

14) статтю 72 викласти у такій редакції:

«Стаття 72. Дефіцит місцевих бюджетів

1. По загальному фонду місцеві бюджети можуть прийматися з дефіцитом шляхом внесення змін до рішень про місцевий бюджет за результатами річного звіту про виконання відповідного місцевого бюджету за попередній бюджетний період виключно на суму вільного залишку бюджетних коштів.

2. По спеціальному фонду можуть прийматися з дефіцитом виключно бюджет Автономної Республіки Крим та міські бюджети у частині дефіциту бюджету розвитку, який покривається за рахунок запозичень»;

15) частину другу статті 76 доповнити пунктом 5^{1} такого змісту:

«5^{1}) розмір оборотної касової готівки місцевого бюджету»;

16) у статті 78:

частину другу доповнити абзацом другим такого змісту:

«Державне казначейство України веде облік всіх надходжень, що належать місцевим бюджетам, та за поданням органів стягнення, погодженим з відповідними фінансовими органами, здійснює повернення коштів, що були помилково або надмірно зараховані до бюджету»;

частину п'яту доповнити абзацом другим такого змісту:

«Органи стягнення забезпечують своєчасне та в повному обсязі надходження до місцевих бюджетів податків і зборів (обов'язкових платежів) та інших доходів відповідно до законодавства»;

частину сьому викласти у такій редакції:

«7. Рішення про внесення змін до рішення про місцевий бюджет ухвалюється відповідною радою за поданням офіційного висновку місцевого фінансового органу про обсяг вільного залишку бюджетних коштів, перевиконання чи недовиконання доходної частини загального фонду відповідного бюджету. Факт перевиконання доходної частини загального фонду місцевого бюджету визначається за підсумками першого півріччя та наступних звітних періодів поточного бюджетного періоду на підставі офіційних висновків місцевого фінансового органу за умови перевищення доходів загального фонду місцевого бюджету (без урахування міжбюджетних трансфертів), врахованих у розписі місцевого бюджету на відповідний період, не менше ніж на 5 відсотків. Факт недотримання доходів загального фонду місцевого бюджету визначається на підставі офіційних висновків місцевого фінансового органу за підсумками квартального звіту при недотриманні доходів загального фонду місцевого бюджету, врахованих у розписі місцевого бюджету на відповідний період, більше ніж на 15 відсотків»;

частину восьму після слів «ухвалені відповідною радою» доповнити словами «з урахуванням положень статті 52 цього Кодексу та»;

17) частину третю статті 98 доповнити абзацом такого змісту:

«У разі внесення змін до Формули розподілу обсягу міжбюджетних трансфертів на плановий бюджетний період проект таких змін та аналітичні розрахунки і порівняльні таблиці щодо впливу запропонованих змін подаються разом з проектом закону про Державний бюджет України, схваленим Кабінетом Міністрів України»;

18) пункт 4 розділу VI «Прикінцеві положення» викласти в такій редакції:

«4. При розробці проектів законів про Державний бюджет України на 2002 — 2010 роки індекси відносної податкоспроможності розраховуються щороку. Положення частини восьмої статті 98 цього Кодексу застосовуються для розрахунків обсягів місцевих бюджетів при розробці проекту закону про Державний бюджет України на 2011 рік».

2. У статті 10 Закону України «Про оплату праці» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., №17, ст. 121):

у частині першій слова «під час затвердження Державного бюджету України» замінити словами «у законі про Державний бюджет України»;

у частині другій слова «переглядається» замінити словами «може переглядатися при внесенні змін до закону про Державний бюджет України»;

доповнити частиною третьою такого змісту:

«Зміни розміру мінімальної заробітної плати іншими законами України та нормативно-правовими актами є чинними виключно після внесення змін до закону про Державний бюджет України на відповідний рік».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування, крім пунктів 11, 12, 13 розділу I щодо внесення змін до статей 64, 65, 66, які набирають чинності з 1 січня 2004 року.

2. Кабінету Міністрів України до 1 жовтня 2003 року підготувати та внести на розгляд до Верховної Ради України пропозиції щодо приведення нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
10 липня 2003 року.
№ 1086-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2003 рік»

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести до Закону України «Про Державний бюджет України на 2003 рік» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 10—11, ст. 86, № 25, ст. 177, № 26, ст. 189; із змінами, внесеними законами України від 22 травня 2003 року № 849-IV та від 9 липня 2003 року № 1068-IV) такі зміни:

1. У статті 1:

у частині першій цифри «53.139.040,4» та «42.096.465» замінити відповідно цифрами «53.228.540,8» та «42.185.965,4»;

у частині другій цифри «55.773.965,6» та «43.606.465» замінити відповідно цифрами «55.863.466» та «43.695.965,4».

2. Пункти 1 і 3 частини першої статті 40 викласти в такій редакції:

«1) дотацію вирівнювання з державного бюджету бюджету Автономної Республіки Крим, обласним бюджетам, районним бюджетам, міським бюджетам міст республіканського Автономної Республіки Крим і обласного значення та Севастопольському міському бюджету — у сумі 5.512.577 тис. гривень»;

«3) кошти, що передаються до Державного бюджету України з обласних бюджетів, міських бюджетів міст республіканського Автономної Республіки Крим та обласного значення, районних бюджетів, Київського міського бюджету, — у сумі 2.383.412,4 тис. гривень».

3. Пункт 14 частини другої статті 43 викласти в такій редакції:

«14) кошти, що передаються до державного бюджету з обласних бюджетів, міських бюджетів міст республіканського Автономної Республіки Крим та обласного значення і районних бюджетів».

4. У частині другій статті 44 слова «бюджету Автономної Республіки Крим» виключити.

5. Доповнити статтею 72^{15} такого змісту:

«Стаття 72^{15}. Призупинити здійснення відшкодування сум податку на додану вартість, що підлягають поверненню платникам податку з бюджету, шляхом зарахування в рахунок платежів з акцизного збору, що зараховується до Державного бюджету України».

6. У додатку № 1 слова і цифри замінити словами і цифрами відповідно до додатка № 1 до цього Закону.

7. У додатку № 3 слова і цифри замінити словами і цифрами відповідно до додатка № 2 до цього Закону.

8. У додатку № 4 слова і цифри замінити словами і цифрами відповідно до додатка № 3 до цього Закону.

9. У додатку № 5 слова і цифри замінити словами і цифрами відповідно до додатка № 4 до цього Закону.

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України в десятиденний термін привести у відповідність з цим Законом міжбюджетні відносини між Державним бюджетом України та бюджетом Автономної Республіки Крим за 2003 рік, які склалися на час набрання чинності цим Законом.

3. Верховній Раді Автономної Республіки Крим у місячний термін внести зміни до рішення Верховної Ради Автономної Республіки Крим про бюджет Автономної Республіки Крим на 2003 рік для приведення його у відповідність із цим Законом.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
9 липня 2003 року.
№ 1069-IV.

ЗАПРОШЕННЯ
на участь у торгах на проведення будівельних робіт на об'єкті «Система водопостачання водопровідної насосної станції «Зони-IIА», м. Кіровоград — реконструкція».

*1. **Замовник:** Управління капітального будівництва Кіровоградської міської ради.*

1.1. Поштова адреса: вул. К. Маркса, 41, м. Кіровоград, Україна, 25006.

1.2. Відповідальний за проведення торгів:
Сурнін Сергій Васильович, тел. (8-0522) 24-89-13,
факс (8-0522) 24-49-57.

*2. **Інформація про закупівлю:** Оголошуються торги щодо проведення будівельних робіт на об'єкті «Система водопостачання водопровідної насосної станції «Зони-IIА», м. Кіровоград — реконструкція».*

*3. **Процедура здійснення закупівлі:** Відкриті торги.*

*4. **Місце та спосіб отримання тендерної документації:** управління капітального будівництва Кіровоградської міської ради вул. К. Маркса, 41, м. Кіровоград, каб. 409 з 8.00 до 17.00 до 6 вересня 2003 року. Вручення представнику учасника тендеру.*

*5. **Вартість тендерної документації:** 1860 грн.*

*6. **Місце та кінцевий строк подання тендерних пропозицій:** м. Кіровоград, вул. К. Маркса, 41, каб. 409 до 17.00 8 вересня 2003 року.*

*7. **Місце та дата розкриття:** м. Кіровоград, вул. К. Маркса, 41, каб. 411 в 10.00 11 вересня 2003 року.*

8. Додаткова інформація:

8.1. Проектна документація видається після пред'явлення документів про оплату.

8.2. Строк виконання робіт з 15 вересня по 31 грудня 2003 року.

8.3. Основні вимоги для виконавця:
— наявність ліцензії на виконання робіт;
— використання місцевих ресурсів, у тому числі засобів виробництва, робочої сили та матеріалів.

ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

***(Кваліфікаційні рівні:** бакалавр, спеціаліст, магістр*
***Форми навчання:** денна, заочна, екстернатна)*
продовжує набір на 2003 рік

На спеціальності:

Документознавець — спеціаліст з міжнародних інформаційних систем; фінансових, банківських структур; референт органів державного управління.	*Хореографія — сучасна, народна.*
Менеджер — соціокультурної діяльності; економіст; політичного менеджменту.	*Дизайнер ландшафту.*
Соціолог.	*Мистецтвознавець–експерт.*
	Музикознавець–експерт.
	Диригент хору.
	Естрадний вокал, гітарист.
	Звукорежисура.
	Режисура — продюсування, шоу–програм, оригінально–трюкового жанру.

Звертатись за телефоном: (044) 573 80 81.

Повідомлення про проведення позачергових Загальних зборів акціонерів Закритого акціонерного товариства «Мандарин Плаза»

Закрите акціонерне товариство «Мандарин Плаза», код ЄДРПОУ 30675610, адреса: 01021, м. Київ, вул. Червоноармійська, 9/2, кв. 13, повідомляє: 03 жовтня 2003 року об 11 годині ранку у м. Києві по вул. Червоноармійська, 9/2, кв. 13, відбудуться позачергові Загальні збори акціонерів ЗАТ «Мандарин Плаза».

Порядок денний:

1. Створення Спостережної Ради ЗАТ «Мандарин Плаза»;
2. Відкликання діючих та обрання нових членів Ревізійної комісії ЗАТ «Мандарин Плаза»;
3. Збільшення кількості акціонерів ЗАТ «Мандарин Плаза», шляхом продажу певної кількості акцій.

Для участі в зборах при собі необхідно мати документ, що посвідчує особу. Представники акціонерів повинні мати паспорт та доручення, оформлене згідно з чинним законодавством.

Правління ЗАТ «Мандарин Плаза».

Хозяйственный суд Донецкой области (адрес: г. Донецк, ул. Артема, 157) 14.07.2003 г. вынес определение о возбуждении дела № 32/109Б о банкротстве Дочернего предприятия «Красноармейское автотранспортное предприятие 11464» ОАО «Донецкавтотранс» (адрес: 85322, Донецкая область, г. Димитров, ул. Артема, 56, р/с 26002301620122 в ПИБ г. Красноармейска, МФО 334497, ОКПО 03119948) и ввел мораторий на удовлетворение требований кредиторов.

Распорядителем имущества назначен арбитражный управляющий Несвит Александр Викторович, лицензия № 419453 (адрес: г. Донецк, ул. М. Маметовой, 8/2).

Претензии кредиторов принимаются в течение одного месяца со дня опубликования объявления.

18 октября 2003 года
в помещении клуба АО «Кислородмаш», находящегося по адресу: г. Одесса, ул. Промышленная, 1, состоится общее собрание акционеров открытого акционерного общества «Кислородмаш».

Начало собрания в 13.00. Регистрация участников с 10.00 до 12.30.

Повестка дня:

1. Отчет о деятельности АО «Кислородмаш» и «НИИТ Криогенмаш», дочернего предприятия АО «Кислородмаш» в 2002 г.
2. Отчет (заключение) ревизионной комиссии за 2002 г.
3. Распределение прибыли за 2002 г.
4. Внесение дополнений и изменений в Устав АО.
5. Перевыборы должностных лиц АО «Кислородмаш».
6. Принятие программы создания и ликвидации дочерних предприятий, филиалов и представительств.

Правление АО «Кислородмаш»

Хозяйственным судом Автономной Республики Крым (95000, г. Симферополь, ул. К. Маркса, 18) возбуждено производство о признании банкротами:

• Малого предприятия «Алиса», дело № 2-11/10251, код ЕГРПОУ 22271679 (96500, АР Крым, г. Саки, ул. Курортная, 25, кв. 34). Распорядитель имущества должника — Тамашов Александр Георгиевич (лицензия серия АА № 249635 от 22.10.2001, г. Евпатория, ул. Некрасова, д. 43, кв. 97).

• Субъекты предпринимательской деятельности Саликова Р. М., идентификационный код 1738909510 (АР Крым, Сакский р-н, пгт Ново-Федоровка, ул. Севастопольская, 14, кв. 20, р/с № 26003020454201 в Евпаторийском филиале НБ «Приватбанк», МФО 384566). Распорядитель имущества должника — Красов Олег Игоревич (лицензия серия АА № 047663 от 24.07.03 г., г. Симферополь, ул. Дружбы, 24).

Письменные заявления кредиторов и возможных санаторов направляются в месячный срок со дня опубликования в Хозяйственный суд АР Крым.

Господарський суд Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) від 24.07.2003 року по справі № 5/179Б визнав НВК «Практика» (юридична адреса: Донецька обл., м. Горлівка, вул. Оленіна, 24, код ЄДРПОУ 19378592) банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначений Мензаренко Юрій Миколайович (ліцензія АА № 250217 від 24.12.2001 р.). Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації за адресою: 86405, Донецька обл., м. Єнакієве, вул. Космонавтів, 19, тел. 80506282712.

Украинско-российское общество с ограниченной ответственностью «Всеволод плюс»,
код ОКПО 23647684, зарегистрированное Днепропетровским горисполкомом 06.10.1995 г. регистрационное дело № 04052092Ю0030592, сообщает о своей ликвидации.

Претензии принимаются ликвидационной комиссией в течение 2-х месяцев по адресу: 49106, г. Днепропетровск, ул. Мандрыковская, 163, кв. 76.

Господарським судом Полтавської області (м. Полтава, вул. Зигіна, 1) порушено справу № 7/210 про неплатоспроможність Товариства з обмеженою відповідальністю «Олзіт» (36000, м. Полтава, вул. Гоголя, 32, рахунок № 26004301221145 в філії «Полтавське Центральне відділення Промінвестбанку», МФО 331069, код ЄДРПОУ 21055287).

Розпорядником майна призначено Лазарєва Федіра Едуардовича (ліцензія № АА № 250286 від 24.01.2002 року) м. Полтава, вул. Матросова, 27.

22 вересня 2003 р. о 14 год 00 хв. за адресою: м. Ужгород, пл. Б. Хмельницького, 2/508,
відбудеться аукціон з продажу за грошові кошти майна ВАТ «Закарпатм'ясопромсервіс», що знаходиться за адресою: м. Ужгород, вул. Грушевського, 2: відповідні частини огорожі цегляної та передзонника по металевим стійкам. З усіх питань організації та проведення аукціону слід звертатися до організатора торгів — Філії Агентства з питань банкрутства в Закарпатській області — за адресою: м. Ужгород, пл. Б. Хмельницького, 2/508, тел. (03122) 3-59-37.

Господарський суд Херсонської області (73000, м. Херсон, вул. Горького, 18) порушив справу про банкрутство № 14/223-Б Каланчакського консервного заводу, код 01734307, адреса: Херсонська область, Каланчакський р-н, с. Мирне, вул. Перекопська, 9, п/р 260051367 в АППБ «Аваль», м. Херсон, МФО 352093. Арбітражним керуючим призначено Тимофєєва Володимира Леонідовича (свідоцтво № 0338, ліцензія серії АА 315407). Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Ухвалою Господарського суду Хмельницької області (м. Хмельницький, майдан Незалежності, 1) № 4/32-Б-НВО 4/132-Б-03 від 19.06.2003 року продовжено ліквідаційну процедуру приватної фірми «Гранд-М» (м. Хмельницький, вул. Старицького, 51), ліквідатор Опанасенко Віталій Юрійович, ліцензія № 250160 (м. Хмельницький, вул. Хотовицького, 8, кв. 120, тел. 8-03822-61098). Майнові вимоги кредиторів та можливих санаторів приймаються протягом 30 діб з дня опублікування оголошення.

Філія Агентства з питань банкрутства в Львівській області та ліквідатор ЗАТ «Бориславський м'ясокомбінат» 18.09.2003 р. о 10 год. 00 хв. проводить публічні торги з продажу цілісного майнового комплексу банкрута, який знаходиться за адресою:
Львівська обл., м. Борислав, вул. Братів Лисиків, 4. В склад майнового комплексу входять: будівлі — 417 097,00 грн; обладнання — 68309,00 грн; автотранспорт — 22 072,00 грн. Загальна вартість майна становить 507 478,00 грн., в т. ч. ПДВ.

Гарантійний внесок в розмірі 2,5% від початкової ціни продажу та реєстраційний збір в розмірі 17 грн. для реєстрації учасників вноситься на рахунок Філії Агентства з питань банкрутства в Львівській області № 260028218 в ЛОД АППБ «Аваль», МФО 325570, код ЄДРПОУ — 26254583 не пізніше ніж за три календарні дні до початку проведення торгів.

Заявки на участь в аукціоні приймаються за адресою: м. Львів, вул. Гайдамацька, 11, з 9.00 до 18.00 год. Кінцевий термін подачі заявок за три календарні дні до початку проведення торгів. Торги будуть проводитись за адресою: м. Львів, вул. Гадамацька, 11.

Додаткова інформація за тел. (0322) 52-45-09.

Господарським судом Сумської області (40077, м. Суми, вул. Рибалка, 2) порушена справа № 12/78 про визнання банкрутом «Спільного підприємства Ремонтно-монтажний комбінат облспоживспілки» (40009, м. Суми, вул. Путивльська, 19, код ЄДРПОУ 03746987, р/р 26004319675003 в СФ КБ «Приватбанк» м. Суми, МФО 337546.

Розпорядником майна боржника призначено арбітражного керуючого Хижняка В. О. (40024, м. Суми, вул. Харківська, 4/130, тел/факс 0542-36-92-73), ліцензія Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції серія АА № 249723 від 19.02.2001 р.).

Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом місяця з дня публікування оголошення.

Господарським судом Вінницької області (21036, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7) порушено справу № 10/186-03 про банкрутство Комбінату кооперативної промисловості Мурованокуриловецької райспоживспілки (23400, с. м. т. Мурованi Курилівці, Вінницької області, вул. Комарова, 45, р/р 000460214 в Мурованокуриловецькому відділенні банку «Україна», МФО 302203). Розпорядником майна призначено Вознякевич П. І. (м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 7, кім. 1303, тел. 52-01-53, тел. 39-97-85).

Господарський суд приймає письмові заяви з вимогами до боржника, а також документи, що їх підтверджують протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Господарським судом міста Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-б) порушена справа № 24/471-б про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Астрая» (02093, м. Київ, вул. Бориспільська, 18, п/р 26003980 в 3 КФ АППБ «Аваль», МФО 322960, код ЄДРПОУ 24727712).

Ухвалою від 20.06.03 р. введено мораторій на задоволення вимог кредиторів та введено процедуру розпорядження майном боржника.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Гунька Анатолія Григоровича (Ліцензія серії АА № 520124 від 11.06.2003 р. Київська обл., м. Бровари, вул. Грушевського, 17, кв. 55).

Заяви кредиторів приймаються Господарським судом міста Києва впродовж тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Ухвалою Господарського суду Автономної Республіки Крим (95000, м. Сімферополь, вул. К. Маркса, 18) від 30.04.2003 р. по справі № 2-5/2479 продовжено ліквідаційну процедуру по справі про банкрутство комерційного об'єднання «Стройматеріали» (97000, вул. Чкалова, 20, смт. Красногвардійське, АР Крим, р/р 000468227 в Красногвардійському відділенні АТ АПБ «Україна», МФО 324214, ЄДРПОУ 16330277), у відповідності з вимогами ЗУ «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» визнаного банкрутом постановою Арбітражного суду Автономної Республіки Крим від 17.09.1997 р. по справі 2-8/392-97.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Головачова Володимира Даниловича (ліцензія АА № 485251 від 27.03.2003 р., поштова адреса: 97012, кв-л ім. Єгудіна, 38/14, с. Петрівка, Красногвардійський р-н, АР Крим, тел. 8-06556-20889; тел./факс 8-06556-23913).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Ухвалою Господарського суду Полтавської області за заявою ДПІ у м. Полтаві порушено провадження у справі про неплатоспроможність ЗАТ «Модекс» м. Полтава:

Код ЄДРПОУ 21073457;
Юридична адреса: м. Полтава, вул. Володарського, 6;
Розрахунковий рахунок 26006301221541 Октябрське відділення Промінвестбанку; МФО 331478.
Арбітражний керуючий Гнідой М. І.

Філія Агентства з питань банкрутства в Львівській області та керуючий санацією ТзОВ «Астра» 18.09.2003 р. об 11 год. 30 хв. проводить публічні торги з продажу майна банкрута, яке знаходиться за адресою:
Львівська обл., м. Бібрка, вул. Весела, 2, а саме: лот 1 — приміщення колишнього готелю — 18720,00 грн., в т. ч. ПДВ; лот 2 — приміщення ковбасного цеху —11400,00 грн., в т. ч. ПДВ.

Гарантійний внесок в розмірі 5% від початкової ціни продажу та реєстраційний збір в розмірі 17 грн. для реєстрації учасників вноситься на рахунок Філії Агентства з питань банкрутства в Львівській області № 260028218 в ЛОД АППБ «Аваль», МФО 325570, код ЄДРПОУ — 26254583 не пізніше ніж за три календарні дні до початку проведення торгів.

Заявки на участь у аукціоні приймаються за адресою: м. Львів, вул. Гайдамацька, 11, з 9.00 до 18.00 год. Кінцевий термін подачі заявок за три календарні дні до початку проведення торгів. Торги будуть проводитись за адресою: м. Львів, вул. Гайдамацька, 11.

Додаткова інформація за тел.: (0322) 52-45-09.

Канал був і буде

Дунайський водний шлях входить до 7-го пан'європейського транспортного коридору. Відсутність морського каналу в українській дельті Дунаю автоматично переносить його в румунську транспортну систему.

До речі, крім глибоководного Сулинського каналу, Румунія також володіє каналами Черналоде—Констанца і Меджія—Новодарі, а також продовжує будівництво каналу на Георгієвському рукаві річки Дунай. З 1 квітня 2003 року вона оголосила порт Констанца вільним, плануючи до кінця року збільшити вантажообіг на 30%. Україна, втративши власний вихід з Дунаю у Чорне море, залишилася без транзитної складової свого водного транспортного потенціалу і виходу на світові торговельні шляхи.

Нині дунайський вихід у Чорне море фактично монопольно контролює Румунія. Через високі збори (5 тис. доларів США за прохід) наша держава з 2000 року змушена була майже відмовитися від проходу через Сулинський канал і, отже, українські порти на Дунаї практично перестали працювати на транзиті. Судам, що прямують у румунські порти, надаються чималі знижки, а з тих, що йдуть в українські порти, — вимагають величезні збори.

Дунайське вікно в Європу

До 1991 року Дунаєм флот лише одного Українського Дунайського пароплавства (УДП) через українські порти щороку перевозив понад 12 млн. тонн вантажів, до того ж 1,1 млн. з них були транзитні. Транспортний комплекс на Дунаї щороку приносив державі дохід майже 120 мільйонів доларів США! УДП було головним перевізником вантажів принудайських країн транзитного морського сполучення. Сумарний вантажообіг основних українських портів — Рені, Ізмаїла та Усть-Дунайська становив 26 млн. тонн.

У 1980—90 рр. у Придунайському регіоні було введено нові виробничі потужності на суму близько 200 млн. доларів США, пов'язані з морським транспортом. У містах і селах широкими темпами тривало будівництво об'єктів соціальної сфери та послуг. Нині їх задіяно менш ніж на половину...

Як перекрили хід пароплаву

Спочатку заповідник у дельті Дунаю було створено 23 квітня 1981 року постановою Радміну УРСР, в якій було зазначено: "Передати державному заповіднику «Дунайські плавні» землі та морську акваторію Чорноморського державного заповідника».

Згідно з постановою було видано акт на право користування землею, а у примітках до плану зазначалося, що у сукупну площу включено лише землі островів без заток і гирла Дунаю.

Майже двадцять років потому, 10 серпня 1998 року, указом Президента України створено Дунайський біосферний заповідник у складі НАНУ. Нормативно-правовою базою для розробки указу послужила згадана постанова Радміну УРСР.

1999 року під час розробки технічної документації для складання акта на право землекористування (на замовлення адміністрації Дунайського біосферного заповідника) Одеський філіал інституту землевпорядкування Української академії аграрних наук вільно трактує постанову Радміну УРСР. Відбувається підміна понять: замість законного визначення «акваторія Чорного моря» запроваджується необгрунтоване — «акваторія дельти та прибережної частини Чорного моря». Під час інвентаризації відбувається ще більше викривлення змісту базового документа: в акті замість морської акваторії зазначено «акваторія дельти і прибережної частини Чорного моря (зокрема, під протоками і внутрішніми водоймищами — 2541 га і прибережної частини Чорного моря — 3059 га)».

Отож очевидне викривлення тексту базового документа та його змісту: «акваторія моря» і «протоки та внутрішні водоймища» — геть різні поняття.

Далі викривлений текст було затверджено Кілійською районною радою, і 19 травня 1999 року ухвалено рішення про видачу Дунайському біосферному заповіднику Державного акта на право постійного користування землею. До речі, тоді забули про 3059 га прибережної частини моря, але ніхто не задався запитанням, чому. Найпевніше, депутати райради просто не звернули уваги на хитромудрі викривлення тексту базового документа та одностайно проголосували «за».

Під час підготовки та ухвалення рішення Кілійською райрадою було порушено Земельний кодекс України. По-перше, виносячи питання на сесію районної ради без рішення Рилківської міськради, обмежили права мешканців Вилкового, і можна здогадатися, з якою метою це було зроблено. По-друге, рішення райради не було затверджено Одеською обласною радою. Вилківська міськрада та Кілійська районна держадміністрація звернулися до органів прокуратури з проханням захистити інтереси місцевих громад. По-третє, розробниками було порушено процедуру підготовки Указу Президента «Про створення Дунайського біосферного заповідника», оскільки на момент створення не було узгоджено з Мінтрансом режим експлуатації водних шляхів загальнодержавного значення в зоні створюваного заповідника, хоча тоді вже існували і канал Прорва, з'єднувальний канал Усть-Дунайського порту та інші рукави.

■ ■ ■

Цілком природно, що румунській стороні, яка опікується власними інтересами, навряд чи до душі проект українських конкурентів на Дунаї. Дивує позиція Кілійської районної ради, українського органу місцевого самоврядування

■

Складається враження, що все це робилося з метою не допустити Мінтранс та інші центральні органи виконавчої влади до об'єктивного рішення проблем судноплавства у дельті Дунаю.

Рішення є

На початку червня 2003 року Рада національної безпеки і оборони України зробила висновок щодо необхідності перегляду кордонів Дунайського заповідника і створення каналу Дунай—Чорне море. 10 червня було внесено зміни до Указу Президента «Про створення Дунайського біосферного заповідника».

31 липня Державна інвестиційна експертиза зробила комплексний висновок, який підтверджує, що будівництво каналу рукавом Бистре є найоптимальнішим варіантом створення глибоководного судноплавного ходу Дунай—Чорне море.

Під час проведення експертизи використали екологічні, економічні, технічні та гідрологічні розрахунки. Для цього було отримано рекомендації Міністерства охорони здоров'я (державна санітарно-гігієнічна експертиза), Мінекології та природних ресурсів (державна екологічна експертиза), експертний висновок Держдепартаменту з нагляду за охороною праці та узгодження з Держфлотінспекцією, а також низку інших.

П'ята колона на Дунаї?

Очевидно, що конкурентоспроможний та економічно ефективний український водний шлях Дунай—Чорне море підірве Румунську монополію та змінить позиції України у придунайському регіоні Європи. Цілком природно, що румунській стороні, яка опікується власними інтересами, навряд чи до душі проект українських конкурентів на Дунаї.

Дивує інше, а саме позиція Кілійської районної ради, українського органу місцевого самоврядування, який з якихось причин чи без них усіляко гальмує реалізацію проекту та виконання указу Президента України.

На 12 серпня було призначено засідання суду, на якому передбачалося винести рішення щодо законності дій Кілійської райради, котра віддала вилківські землі у користування заповіднику. Представники райради, які виступали відповідачем, на суд не з'явилися, так само, як і представники співвідповідача — Дунайського біосферного заповідника.

Здавалося б, є всі необхідні умови для розв'язання дунайської проблеми, але його гальмують на місцях.

Хотілося б, щоб у таких важливих для України питаннях і центральні органи влади, і органи місцевого самоврядування керувалися загальнодержавними принципами. У рішенні дунайської проблеми задіяно судові органи і прокуратуру. Немає жодних сумнівів у тому, що її буде розв'язано рано чи пізно. Прикро лише, що час спливає, а наша держава втрачає вигоду.

Олександр КОВАЛЬ.

Ажіотажний попит не мав економічних підстав

Так вважає голова Антимонопольного комітету України Олексій КОСТУСЄВ

АКТУАЛЬНО

— Олексію Олексійовичу, то чому все-таки сталося те, що сталося?

— Пояснення слід шукати не лише і не так у площині економіки, як у соціальній і навіть політичній. Різкий стрибок цін на продукти не мав достатніх для цього економічних підстав. Візьмімо хоча б за приклад інші країни Європи, які також потерпіли від несприятливих погодних умов і втратили частину врожаю. Хіба там так різко стрибають ціни, хіба там є ажіотаж і паніка? Ні. Люди знають, що ринок і конкуренція захищають їх. Вони знають, що в умовах ринку і за прозорої митної політики ціни на внутрішньому ринку не можуть перевищити світовий рівень. Як і те, що в умовах вільного ринку дефіциту товару, котрий споживачі можуть і хочуть купувати, просто не існує як такого. Приховувати товар просто немає сенсу...

Можливо, з не найліпшого боку в розгортанні цього ажіотажу показали себе деякі засоби масової інформації. У гонитві за рейтинговими кадрами зі штурмом прилавків громадянами, зі знищеними погодою чи сараною угіддями журналісти не завжди, як на мене, усвідомлювали можливі соціальні наслідки своїх матеріалів.

Не менш важливий чинник — вітчизняна психологія споживача і продавця. Вони навчені гірким досвідом не однієї кризи, в їхніх генах живе пам'ять і про голодомори, і про репресії. Тож вони апріорі налаштовані на найгірший розвиток подій і готові повірити навіть у неймовірні катастрофічні сценарії, що розкручуються в суспільстві. З другого боку, покупець, котрий давно не вірить у краще майбутнє, не може не скористатися можливістю отоваритися сьогодні, бо невідомо, що буде завтра. Є й такі продавці, котрі охоче максимально заробили б на ажіотажі, вичавивши з переляканих громадян заощадження «на чорний день». Та, по суті, на певному етапі вже важко виокремити, хто кого провокує на ажіотаж — продавець чи покупець. Дуже добре, що нам вдалося зупинити цей соціальний вибуховий процес ще до того, як він набув некерованого характеру.

— Можливо, це елемент чийогось «сценарію»?

— Не останню роль відіграли в «розкрутці» питання політики, для яких добре, коли все погано. Думаю, ви розумієте, що я маю на увазі. Декого, мабуть, напередодні наступних важливих політичних подій дуже влаштовує криза в економіці, яка може потопити коаліційний уряд ще до виходу в серйозне плавання. Насправді уряд України вперше зіткнувся з такою комплексною проблемою, в яку в один момент — десь випадково, десь закономірно, десь зумисне — були вплетені такі різноманітні чинники. Важливо, що сьогодні вдається контролювати і прогнозувати ситуацію.

— Як саме комітет з його потужним апаратом й обласною структурою пробував вплинути на ситуацію?

— Ми щодня працюємо над проблемою з часу появи її перших ознак. Розглянуто десятки справ, внесено багато рекомендацій. Так, наприклад, виконуючи рішення комітету про припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції, ВАТ «Кримхліб» знизило ціни на хліб з борошна першого гатунку з 0,96 до 0,86 гривні за хлібину, ВАТ «Тульчинський хлібокомбінат» — на 0,05 гривні, ВАТ «Прилуцький хлібозавод» — з 0,93 до 0,86 гривні, ТОВ «Ровекс» знизило ціни на борошно та крупи в середньому на 12 відсотків. Усі розслідування до кінця ще не доведено.

Нині вивчаємо ринкову поведінку потужних гравців на регіональних ринках оптової торгівлі борошном, цукром, крупами. Хочу зауважити, що за своєю компетенцією комітет не може здійснювати безпосереднього контролю за рівнем цін. Його поле діяльності — правила чесної конкуренції, під час якої й мають встановлюватися економічно обгрунтовані ціни. У цьому зв'язку я не схильний перебільшувати роль чи можливості антимонопольних органів стосовно забезпечення цінової стабільності на продовольчих ринках. Разом з тим події останніх місяців свідчать про недостатню розвиненість ринкових механізмів. Адже саме вони мають наблизити товари до споживача, особливо, коли йдеться про продукти, які вживаються кожного дня.

— Монополізм завжди вважається злом. Цього разу це також підтвердилось?

— Антимонопольний комітет не підтверджує версію про масові зловживання монополістів під час продовольчої кризи. Узагальнивши інформацію з регіонів, наші фахівці не виявили прямого зв'язку між наявністю в регіоні монопольних утворень та стрибком цін в областях. Навпаки, в семи з тринадцяти областей, де є монополісти, ціни на хліб з кінця травня до кінця липня цього року не зростали. А з дванадцяти регіонів, де відбувся найбільший стрибок цін, є й такі, де монополістів немає. Тож я впевнений: якщо винуватці кризи й були, то шукати їх треба не серед монополістів.

— Днями засоби масової інформації поширили заяву українських зернових асоціацій про можливе припинення ними імпорту зерна. Як ви прокоментуєте такі заяви зернотрейдерів? Як реагуватиме Антимонопольний комітет?

— Відповідно до конкурентного законодавства такі колективні дії стосовно припинення чи обмеження імпорту зерна, або навіть досягнення домовленостей з цього питання, можуть кваліфікуватися комітетом як антиконкурентні узгоджені дії.

Наголошую, що за Законом України «Про захист економічної конкуренції» вчинення такого порушення карається штрафом до 10 відсотків доходу порушника за попередній рік. До того ж штраф накладається на кожного учасника узгоджених дій.

У нинішній ситуації всі учасники ринку повинні бути максимально зваженими й обережними. Антимонопольний комітет закликає підприємців утриматися від дій, які не лише порушать правила чесної конкуренції, а й можуть потягнути за собою серйозні соціальні наслідки.

Інтерв'ю взяв Олег ЗУБЧИК.

Професіонал — категорія поза статтю

± журналіст

Коли потоками машин керує принадна регулювальниця, водії озираються на неї, як на дресировану жирафу. Журналісткам пощастило більше: у нашій професії до нас уже звикли. Однак якби колеги почувалися в роботі рівними незалежно від статі, певне, не виникало б таких діалогів, як цей. Місце дії — Хмельницький. Співрозмовниця — ***Галина АРІОН****, голова асоціації «Жінки в засобах масової інформації — «Речниця»* ***(на знімку)****.*

— Пані Галино, у питаннях фаху якось дивно поділяти світ за статевим принципом. Є розумні — є дурні, є обдаровані — є бездарні тощо. Навіщо загострювати увагу саме на жінках?

— А ніхто і не збирається загострювати увагу. Просто проблема є. Її не помічають, про неї не бажають навіть думати. Візьмемо за приклад типову ситуацію. Коли керівництво має визначитися з кандидатурою редактора, заступника чи завідувача відділу, то за рівних можливостей, за однакового рівня освіченості, обдарування перевагу віддадуть чоловікові. Якось поцікавилася в одного начальника, чи буде одна гідна журналістка призначена редактором районної газети. Зависла пауза, після якої почула: «Навряд чи». — «Чому?» — «Ну Галино, то ж жінка, який з неї редактор?» Але при тому всьому, у Хмельницькій області жінок-редакторів більше, ніж в інших регіонах.

— І що каже статистика?

— На Хмельниччині близько 80 видань. 12 відсотків із них очолюють жінки. Спершу наша асоціація утворювалася як міська. Це був 1999 рік. Потім подивилися: навколо суцільні обласні видання, телевізійниці також працюють на область. Отже, розширили територію.

— Чи стикалися ви у своїй діяльності з випадками, так би мовити, чоловічого шовінізму?

— Коли була редактором газети, думаю, засновників не дуже влаштовувала саме тому, що жінка.

— Мабуть, не давали матеріалів про політику і футбол.

— Було і те, й інше, й усі аспекти сучасного економічного життя... Потім прийшла до редакції поважного видання, що набирало фахівців. Мені відповіли, що вакансій немає. Як раптом дізналася: за тиждень там взяли кількох чоловіків.

— Коли хочеш принизити стосовно професійності, найефективніше зробити це за допомогою скабрезності. Або просто сказати: «Та що там твоя стаття, он у тебе ноги які!»

— Звісно, невже при тому всьому ти здатна мислити, писати і бути робочою конячкою?.. Та й рівень фахової підготовки в жінки часто-густо вищий. Вона все життя займається самоосвітою. Інтелект? Нерідко порівняння теж не на користь чоловіків. Плюс — жінка тримає на собі сім'ю. Буває, одна виховує дитину. Тож повинна заробляти гроші, працювати чесно, сумлінно. І коли журналістка копає тему, то глибоко, тому що таке її ставлення до життя... Ви, до речі, помічали, як панькаються з чоловіками-журналістами? Не зробив сьогодні? Ага. То йди, завтра зробиш. Він гуляє день, два, три, і, може, щось колись напише.

— Чи можливо жінці обстоювати свої професійні інтереси, спираючись на сучасні закони?

— Ми тільки починаємо працювати над правовими питаннями. Та вже маємо деякий досвід. Приміром, кілька років тому наша колега Тетяна Колесниченко (нині редактор газети «Є») написала матеріал, що викликав резонанс. Той, про кого йшлося, подав до суду за образу честі й гідності. Справа тягнулася довго. Представники нашої асоціації пішли на відкрите судове засідання, підтримали Тетяну морально. Нам дозволили виступити. В результаті позов не задовольнили за недостатністю підстав. Окрім того, ситуація стосувалася свободи слова у регіональних ЗМІ. Це не був тиск з боку громадської організації. Це був нормальний хід: виступити в суді, не дозволити образити журналіста.

А стосовно законів... Навряд чи можна виокремити: ось ці правові аспекти — для журналісток, а ці — для журналістів. Правовий захист — що стосується професії — однаковий для всіх. Інша річ, що він не завжди реалізується в житті. Тобто законодавча влада є, механізм здебільшого розроблено. А як він застосовується на практиці — це вже питання...

Одна річ — привертати увагу громадськості. Інша —жалітися. Ми не чекаємо жодних поступок у роботі, не просимо пільг, не благаємо, щоб нас не посилали в тмутаракань — ми туди все одно їдемо. Нам не треба поблажок. А те, що ми гуртуємося, — так нам це просто приємно. У березні ми оголосили конкурс на тему «Жінка в журналістиці, жінка у суспільстві». Хотіли, щоб наші колежанки трохи відійшли від редакційної буденщини, метушні. Відгукнулися журналістки з усіх районів. Була серед цих дивовижних жінок Наталя Герман з Білогір'я, найвіддаленішого, Богом забутого району. Вона у журналістиці з сімнадцяти років. Завжди жила в селі. Має чотири гектари землі. Виховує трьох дітей. І очолює в районці відділ соціальних проблем. Щодня добирається зі свого села до райцентру. Їздить по селах, щоб щось написати. Ми почитали її статті. Який свіжий погляд, незаяложені фрази! І таких жінок у нас по районах чимало.

— Ідея міжрегіонального «круглого столу» за участю журналісток, що його давно плануєте провести, на жаль, ніяк не втілиться у життя...

— Ця ідея вже рік витає у повітрі. Спочатку хотіли зібрати представниць тільки нашої області. А потім ми із Світланою Кабачинською, головою міської організації СЖУ, подумали: як проводити форум, то вже хоча б регіональний. Можливо, саме під час роботи «круглого столу» отримає своє продовження ще одна добра думка: створити регіональну асоціацію жінок-журналістів.

— Ми з вами знаємо, що важко знайти якусь іншу професію, де ти наскільки не належав би собі, якій віддавав би свята, вихідні. Тим часом у журналістських колективах жінок стає дедалі більше. Чоловіки кидають журналістику, бо зарплати їх не влаштовують. А жінки часто за копійки тягнуть усю чорну роботу.

— Це правда. До того ж у нас за рівних із чоловіками зарплат рівності немає. Хоча чоловік займається суто роботою. А жінка — дітьми та домом. Їй кажуть: іди, виховуй дитину, хто тебе тягнув у чоловічу професію? Не напряму, але кажуть. Замість того, щоб віддати їй належне. Одна наша старша колега пропрацювала в обласній газеті все життя, а на пенсію пішла з такими копійками, що тепер мусить продавати газети, писати куди завгодно, щоб кілька гривень заробити. Їй уже за 70, а вона бігає по місту. Ще й допомагає фінансово родині сина.

— Світ давно перебудувався на сучасний розклад ролей. І став анахронізмом такий розподіл: вона — берегиня домашнього вогнища, він — мисливець за грошима. Сучасні чоловіки аж ніяк не проти жіночого внеску в сімейний бюджет: давай, заробляй.

— А нам, котрі заробляють, краще не мовчати. І найголовніше, щоб наші розмови призвели до позитивних результатів. Коли ми будемо висловлюватися вголос, переконаємо як не світ, то хоча б його половину.

Бесіду вела
Ольга КЛЕЙМЕНОВА.
Хмельницький—Київ.

СПОРТ

Устиг всюди

Футбол. Чемпіонат країни. Вища ліга. 6-й тур.

«Шахтар» — «Волинь». 3:1. 25 000 глядачів. Голи: Левандовський, 5, Брандау, 26, Зубов, 90+2 — Алієв, 52.

«Чорноморець» — «Таврія». 2:0. 13 500. Косирін, 79, Балабанов, 80.

«Арсенал» — «Ворскла». 4:0. 3 500. Апхазава, 4, з пенальті, 50, Кардаш, 32, Арм. Карамян, 52.

«Кривбас» — «Металург» Д. 0:0. 12 500.

«Металург» Зп — «Динамо». 2:2. 6 300. Пестряков, 66, Невмивака, 89 — Гіоане, 12, Гусєв, 69.

«Борисфен» — «Оболонь». 1:0. 3 500. Бідненко, 57. На 84-й хвилині з поля вилучено Бідненка (два попередження).

«Карпати» — «Зірка». 0:0. 6 500.

	В	Н	П	М	О
Шахтар	6	0	0	15—2	18
Динамо	4	1	1	13—5	13
Дніпро	4	0	1	11—3	12
Чорноморець	3	2		17—4	11
Металург Д	2	4	0	9—6	10
Іллічівець	2	2	1	7—5	8
Карпати	2	2	2	7—7	8
Оболонь	2	1	3	4—5	7
Металург Зп	2	1		36—8	7
Арсенал	2	0	4	8—11	6
Таврія 1	3	2		3—6	6
Ворскла	1	3	2	4—11	6
Борисфен	1	2	3	2—5	5
Кривбас	1	2	3	3—7	5
Зірка	1	2	3	3—8	5
Волинь	0	1	5	4—13	1

Першу перемогу в чемпіонаті здобув «Борисфен». Вирішального м'яча забив гравець молодіжної збірної Руслан Бідненко. Але, либонь, цей гравець пережив надмірне збудження, бо припустився двох серйозних порушень, був вилучений з поля і тепер змушений пропустити принаймні наступний матч свого клубу.

Продовжує радувати прихильників «Чорноморець». Черговий домашній матч він виграв. Це дало змогу підопічним Семена Альтманам впритул наблизитися до лідерів.

А поки що лише «Шахтар» здобув абсолютний результат — самі перемоги геть у всіх поєдинках. Головне, що донеччани демонструють добру підготовку, гарний вишкіл, упевненість у власних можливостях. Чого не скажеш про динамівців, котрі поки що не відзначаються стабільністю.

Відомий факт, що Михайло Фоменко завжди був сумлінним учнем Валерія Лобановського. А вчитель, до речі, завжди наголошував, що головне — результат, а решта — другорядне. Який, скажіть, зиск від того, що «Динамо» в Запоріжжі мало величезну перевагу над «Металургом»? Столичні футболісти забили два м'ячі, але з різних причин не реалізували ще кілька голевих ситуацій. Господарі вочевидь поступалися динамівцям у класі. Однак компенсували це бойовим духом і величезною самовіддачею. Запоріжці створили лише два справжні моменти і обидва реалізували. Отож вони відібрали два очки в чемпіона. Ну, а головна заслуга в цьому, звісно, тренера, котрому вдалося налаштувати підопічних на потрібний лад.

(Закінчення на 24-й стор.).

Змагаються вогнеборці

Фото Олександра СЕРОГО (УКРІНФОРМ).

В Одесі завершився чемпіонат України з пожежно-прикладного спорту, в якому взяли участь 30 команд —посланці всіх областей, міст Києва і Севастополя, а також трьох спеціалізованих вузів (Харківської академії та Львівського і Черкаського інститутів пожежної безпеки.). Протягом трьох днів на реконструйованому за європейськими зразками саме під ці змагання стадіоні «Динамо» вони демонстрували свої майстерність, спритність і витривалість у пожежній естафеті, підйомах штурмовими драбинами, бойовому розгортанні.

Особливо високу виучку показали під час чемпіонату представники Київської області, яким і присуджено перше командне місце. Друге і третє місця посіли, відповідно, команди Миколаївської області та міста Києва. Зафіксовано три всеукраїнські рекорди в різних видах змагань. Доречно зазначити, що нинішній чемпіонат уперше проводився під егідою Міністерства з надзвичайних ситуацій, якому нещодавно перепідпорядковані сили пожежної безпеки.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

ДОЛІ

Сім десятиліть на одному місці

У Державному агроекологічному університеті відзначили 88-й день народження Марії Дмитрівни Сенькової. Вона пов'язала свою долю з головним сільськогосподарським вузом Житомирщини ще в 1933(!) році. Коли б не Велика Вітчизняна війна, в її трудовій книжці так і залишився б єдиний запис: завідувачка канцелярії. Але на п'ятий день після нападу гітлерівців її мобілізували на службу в евакогоспіталь, з яким пройшла через всю Україну, аж до Кемерова, а потім до Псковської і Ленінградської областей. Довелося робити значно більше, ніж передбачено скромною посадою секретаря-друкарки: і рани перев'язувати, і поранених годувати, і листи писати. А ще допомагала лікувати піснею: організовувала концерти, сама співала — українські та російські пісні, романси, арії з опер. Про той період життя нагадують тепер воєнні нагороди, а ще —нарис у книзі «Жінки Житомирщини у роки Великої Вітчизняної війни».

Перше вітання — від ректора університету Антона Малиновського. Коли він, щойно відслуживши в армії, вступив до тодішнього сільгоспінституту, в Марії Дмитрівни вже був чималенький трудовий стаж. Йшли роки, став «довгожителем» серед голів облдержадміністрацій, повернувся до вузу ректором —і застав Дмитрівну на тому самому місці...

А потім для неї, учасниці художньої самодіяльності впродовж 60 літ, лауреата обласних і республіканських конкурсів, співали декани і завідувачі кафедр та відоме тріо бандуристок «Росава», грав на баяні заслужений артист України Микола Железников.

Ось так ідуть на заслужений відпочинок у 88 років.

Олексій КАВУН.
Житомир.

То чи випалюють пожежники

РЕЗОНАНС

Першою реакцією на публікацію в нашій газеті «Пожежники випалюють «чорнобильців»?», надруковану 11 липня н. р., були гнів і обурення нового керівника прес-служби МНС Олега Венжика. Це було у приміщенні міністерства. Різав мені Олег Володимирович, як то кажуть, і в очі, і в брови. Й апелював до моєї пам'яті. Мовляв, хіба пожежники не першими кинулися рятувати «чорнобильців» під час аварії у 86-му році? То що ж ви пишете?

Потім був дзвоник до редакції заступника міністра Олександра Капітули. У якому були обурення, образа і ледь не вимога — попросіть вибачення. Потім...

Тривало засідання консультативної ради з питань подолання наслідків Чорнобильської катастрофи. Продемонструвавши свою обізнаність у проблемах подолання тих наслідків, Олександр Георгійович, який вів його, закинув: «Бачите, як ми знаємо проблеми, а одна з центральних газет пише, що мені треба буде довго «в'їжджати» в них».

Одразу одна з учасниць засідання вигукнула гнівно:

— Яка це газета? Як вона посміла?

Другий учасник заспокоїв заступника міністра:

— Та не звертайте уваги, хай собі гавкають...

У всіх учасників того засідання були ксерокопії згаданої публікації і я, її автор, чекав прилюдного биття... Та обійшлося.

І ось цей лист, якого наводимо повністю, зберігаючи граматику й стилістику. Чому? Дізнаєтеся з останнього абзаца. Отже,

«Головному редактору газети «Голос України» Горлову А. Ф.

Шановний Анатолію Федоровичу!

Міністерство з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи уважно розглянуло публікацію в газеті «Голос України» «Пожежники випалюють «чорнобильців»?» та повідомляє.

Не зважаючи на зміни, які відбулися у керівництві Міністерства з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи питання соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС, зокрема забезпечення житлом та покращення умов проживання постраждалих громадян на радіоактивно забруднених територіях, залишається одним з головних напрямків діяльності МНС.

Не дивлячись на те, що обсяги фінансування державних капітальних вкладень, пов'язаних з ліквідацією наслідків Чорнобильської катастрофи, з року в рік зменшується (так у 2002 році з 54780 тис. грн. профінансовано 14950 тис. грн., що становить 24 %), а Державним бюджетом України на 2003 рік на реалізацію Чорнобильської будівельної програми передбачено лише 24780 тис. грн. державних капітальних вкладень. Міністерство прийняло рішення спрямувати ці кошти, в основному, на погашення кредиторської заборгованості за роботи, виконані у минулі роки з метою зменшення соціальної напруги серед колективів будівельників та численних звернень, що надходять до Міністерства від народних депутатів України, облдержадміністрацій та будівельних організацій.

Незначні обсяги державних капітальних вкладень передбачено на виконання робіт з газифікації у м. Коростені, який відноситься до зони гарантованого добровільного відселення (3 зона).

Міністерство спільно з Житомирською облдержадміністрацією повернеться до розгляду питання газифікації житлових будинків пільгових категорій громадян у с. Грозине Коростенського району при формуванні Чорнобильської будівельної програми на 2004 рік.

Що стосується питання забезпечення житлом ліквідатора аварії на ЧАЕС категорії І Терницького А. І. з м. Вишневого Київської області, який мешкає в гаражі, то внаслідок чотирирічних судових розглядів, включаючи рішення Верховного суду України, він довести своє право на придбану квартиру не міг.

На сьогодні, згідно з рішенням суду, через виконавчу службу Терницький А. І. отримав 19 тис. грн., на придбання квартири. Але ці кошти, з урахуванням вартості 1 кв. м житла станом на 30.04.03 р., не дають можливості придбати навіть квартиру готельного типу.

Вишневська міська влада своїм рішенням поставила на облік для забезпечення житлом його сім'ї у м. Вишневому. Проте на звернення Міністерства до Київської облдержадміністрації щодо надання допомоги у забезпеченні житлом Терницького А. І. вона відмовила у вирішенні порушеного питання, посилаючись на пункт 10 статті 20 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», що сім'я, у складі якої є інваліди-чорнобильці, у 1994 році отримала двокімнатну квартиру у багатоквартирному житловому будинку у м. Вишневому, тобто скористалася своєю пільгою, яка надається лише один раз (лист від 08.07.03 за № 05-42-217м), тому це питання не відноситься до компетенції МНС.

Міністерство просить опублікувати цю відповідь і вважає, що матеріали, які подає газета, потрібно висвітлювати на своїх сторінках, орієнтуючись на конкретні, перевірені факти.

З повагою, заступник Міністра Капітула О. Г.»

Наш коментар-відповідь

У матеріалі, надрукованому в нашій газеті 30 жовтня 2002 року «Приваблює і сльози викликає», йшлося не лише про зволікання із газифікацією кількох будинків у селі Грозине в Житомирській області. А й про проблеми газифікації усіх забруднених населених пунктів України, складнощі з виконанням Чорнобильської будівельної програми в цілому, недостатнє її фінансування тощо.

Водночас у тій публікації наголошувалося на тому, як ставляться мешканці негазифікованих будинків до місцевої влади (вона ближче до них), до її кількарічних обіцянок. І, зокрема, про те, що, дивлячись на газову мережу, яка пролягає на поверхні землі на протилежному боці вулиці, не можуть втямити, як так може бути і що це за держава у нас така, котра не в змозі віднайти незначну суму (до 20 тисяч гривень) для газифікації їхніх осель. Не забути здивовані очі людей, їх гучні невдоволення і особливо погляд-благання дівчини-інваліда, яка не може зігрітися взимку... Тож, той матеріал було написано після моєї перевірки факту на місці, з урахуванням думки керівників місцевої влади, коментарів фахівців МНС. А тому навіть цей приклад дає нам право не сприймати дуже глибоко й безвідмовно пораду-закид О. Капітули. Проте, не перевірятимемо цифри, наведені у листі. Повіримо, що вони не завищені, не перекручені, а достовірні.

Важливо, що після невдоволення, висловленого на засіданні консультативної ради в одній із наших телефонних розмов, Олександр Георгійович уже не згадує у своєму листі про фразу із наведеної публікації, яка начебто принижує його. Мову повів нарешті про факти, на яких зосереджувалася увага міністерства.

Про переконливість «перевірених»

У названій публікації увагу звернено ось на що. Там був намір зреагувати до реформування міністерства (у зв'язку з приєднанням до нього пожежників) на прохання мешканців негазифікованих будинків і редакції газети. Була обіцянка: **«Після затвердження державного бюджету на 2003 рік, визначення обсягів видатків на фінансування Чорнобильської будівельної програми та звірки заборгованості за виконані роботи у 2002 році та попередніх роках, питання газифікації будинків у с. Грозиному Коростенського району буде розглянуто спільно з Житомирською облдержадміністрацією».**

Це витяг із листа МНС від 11 листопада 2002 року, підписаного одним із уже колишніх керівників міністерства. До речі, конструктивний хід розв'язанню цієї незначної проблеми дав ще колишній Міністр МНС Василь Дурдинець.

У листі редакції від 4 червня, підписаному новим заступником держсекретаря МНС В. Романовим, після докладного пояснення складності з виконанням Чорнобильської будівельної програми, читаємо ось такий свіженький і оригінальний висновок: **«Враховуючи викладене, Міністерство не має фінансової можливості виділити у поточному році кошти на газифікацію житлових будинків у с. Грозине. Міністерство спільно з Житомирською облдержадміністрацією повернеться до розгляду (!) зазначеного питання при формуванні Чорнобильської будівельної програми на 2004 рік».**

Скажіть, на що тепер можуть сподіватися мешканці тих восьми будинків? Чекати «повернення до розгляду...» бородатого питання, порушеного не лише у листах громадян, а й редакцією парламентської газети?

А що сказано в останньому повчальному листі МНС від 24 липня щодо газифікації? Те саме «повернеться до розгляду...». Скільки ще років мешканці восьми будинків чекатимуть не газу, а чергових повернень-обіцянок? Чи не можна вирішити нескладну проблему газифікації шляхом залучення їхніх коштів, надання кредиту, пошуку спонсорів тощо? Хто з МНС зробив спробу допомогти людям? Ніхто. Звісно, легше повертатися до розгляду...

Терницький усе ще живе в гаражі

Сумну історію ліквідатора аварії на Чорнобильській АЕС І категорії, капітана, колишнього командира пожежної частини, який у ніч 26 квітня 1986 року був у тому пеклі, не раз висвітлювала наша газета. Матеріали ті ґрунтувалися на конкретних документах. І тому я, автор тих публікацій, не можу погодитися з висновком Олександра Капітули, буцімто Терницький не зміг довести своє право на придбану квартиру, і що він отримав 19 тисяч гривень **«на придбання квартири»**.

Наголошую: А. Терницький став жертвою суддівського свавілля. У нього нахабно і безсоромно відібрано квартиру на підставі ярлика Києво-Святошинського суду, начебто він **«недобросовісний набувач»**. Тобто купуючи квартиру, знав, що її вже продано працівниці управління економіки Київської облдержадміністрації. **Суд знехтував тим, що перед цим будівельна компанія розірвала угоду з управлінням за недоплату ним коштів.**

Гаразд, за рішенням недобросовісних суддів — це вже не раз доводилося в нашій газеті — сім'ю Терницьких викинули із законно придбаної нею квартири. **Тоді ж, майте совість, поверніть людям кошти, рівнозначні вартості нинішньої двокімнатної квартири! У тому-таки пристоличному Вишневому. І тоді Терницьким не довелося б жити у гаражі, а редакції — доводити новому керівництву МНС, що два помножене на два — чотири...**

До речі, А. Терницький жодного разу за всі роки своїх житлових поневірянь не порушував питання перед МНС про надання йому другої пільги. Він спробував було вкласти ті 19 тисяч гривень у будівництво однокімнатної квартири. Але, коли настав час доплатити необхідну суму, її в нього не було. Ніхто не надав йому.

А вогонь міністра був такий благородний

Про те, що Терницькі живуть у гаражі, повідомили редакції їхні сусіди по автостоянці. І після опублікування того листа 25 квітня н. р. за дорученням Міністра Григорія Реви до гаража прибула солідна делегація. Побачила, переконалася, пообіцяла сприяння.

«Вишневська міська влада» справді взяла А. Терницького на квартирний облік і внесла у списки позачергового одержання житлової площі. Копія цієї довідки є у редакції. Та на цьому і завмерли обіцянки комісії. Тому А. Терницький 2 червня звертається з листом до міністра. Підписали того листа і кілька сусідів по гаражу, котрі також повірили у справедливість, у те, що МНС справді може потурбуватися про долю ліквідатора

ЛІКАРНЯНА КАСА

Внески на чорний день

Виповнилося три роки відтоді, як було зареєстровано організацію «Лікарняна каса Житомирської області». Вона вже нараховує понад 111 тисяч членів — це вісім відсотків усього населення регіону. Щомісячні внески, які вони сплачують, то гарантія того, що на випадок хвороби в них не буде проблем із придбанням медикаментів і діагностуванням, у разі потреби, на найсучаснішій апаратурі. За три роки проліковано й обстежено понад 98 тисяч членів лікарняної каси на загальну суму близько чотирьох мільйонів гривень.

Серед тих, хто переконався, що таке об'єднання вкрай необхідне, мати 17-річної дівчини з Житомирського району: на її лікування витрачено з бюджету каси 9180 гривень. Чимало тих, кому зі складів цієї організації було виділено медикаментів на одну-дві тисячі гривень. Тому й зростають лави лікарняної каси: щомісяця заяви подають 5—6 тисяч осіб. До речі, витрачання медикаментів суворо контролюється. До лікарського формуляру включено 750 назв життєво необхідних препаратів для лікування конкретних недуг, до того ж 30 відсотків медикаментів — імпортного виробництва. Є й такі ліки, вартість яких тисяча й більше гривень.

Олексій КАВУН.

Житомир.

ВИДАТНІ УКРАЇНЦІ

«Як соловей,

Ніхто із зарубіжних колег не міг зрозуміти, чому в неї так тремтіли руки,

*Учора виповнилося 70 років видатній українській співачці **Беллі РУДЕНКО**.*

Чимало київських меломанів згадують незабутні образи, створені нею на сцені Національної опери України, де артистка працювала 17 років. Тоді на цій славетній сцені сяяло сузір'я колоратурних сопрано: Єлизавета Чавдар, Галина Олейниченко, Евгенія Мірошниченко, Надія Куделя. Кожна із зірок була неповторна. А Белла Руденко чарувала не лише вродою, не лише голосом надзвичайної краси, що рівно звучав в усіх регістрах (аж ніяк не кожна оперна діва може цим похвалитися). Вражала її технічність. Аж дух перехоплює, коли чуєш, як виводить вона найкарколомніші вокальні пасажі. А чи багато хто із нинішніх вільно і чисто візьме оті чотири «фа» третьої октави із арії Цариці Ночі? Чи не тому не йде у нас «Чарівна флейта» Моцарта, що ніхто не подужає цю складну партію, з якою Белла Андріївна справлялася блискуче? Як, до речі, з усім, чого торкалася: чи то опера, чи романс, чи естрадна пісня.

Час, коли Белла Руденко працювала в Києві (1956—1973 рр.), був «золотою добою» не лише для оперного та камерного виконавства. Набула розквіту українська естрадна пісня. Оперні співаки охоче виконували мелодії Олександра Білаша, Ігоря Шамо, Ніни Андрієвської. І як виконували! Хіба можна їхній спів порівняти з тим, що сьогодні чуємо із радіоприймачів? Композитори-пісняри навіть спеціально писали для оперних артистів, котрі своїм взірцевим виконанням були прикладом для «естрадників». За роки життя у Києві Белла Руденко залишила на радіо стільки записів пісень та романсів, що вистачило б на кілька творчих біографій. Треба зазначити, що у цих записах немає жодної пісні про Леніна або партію, хоча деякі її колеги робили собі кар'єру саме на цьому.

Особливої слави Руденко здобула як виконавиця «солов'їних» романсів Кос-Анатольського, Кропивницького, Аляб'єва і навіть Сен-Санса. Недарма у нас і за кордоном її називали «соловейком із вишневих садків України». Коли

«чорнобильців»?

Такі акції «чорнобильців» цілорічно і регулярно проходять у Києві.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

і врешті-решт допомогти йому. **У тому листі, зокрема, зазначалося, що дружина Терницького виживає лише за рахунок щоденних трьох ін'єкцій інсуліну в антисанітарних умовах**.

О. Капітула переадресовує цього листа начальнику управління у справах захисту населення від наслідків аварії на ЧАЕС Київської облдержадміністрації (між іншим, неправильно вказана назва управління. — **Я. Г.**) Г. Клоченок. Там знайшли сокиру під лавою — сім'я Терницького скористалася пільгою із забезпечення житлом постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи. І ви, Олександре Георгійовичу, погоджуєтеся з висновком управління, а не облдержадміністрації (див. текст вашого листа) і радите редакції орієнтуватися на конкретні, перевірені факти...

Де тут і яка позиція МНС? Чому Терницький відкинутий і вами, Олександре Георгійовичу? А хіба не можна знайти спосіб, як допомогти йому? Потурбуватися, приміром, про надання йому позики чи кредиту за невбивчих відсотків тощо. Нагадаю: на засіданні консультативної ради йшлося саме про те, що треба змінювати політику забезпечення житлом «чорнобильців», не зупинятися лише на новому будівництві, а практикувати придбання житла на ринку, у селах, залучати їхні кошти. **То чи не слід усе-таки «захисникам» з міністерства ... захисту населення.., авторам підписаного вами листа глибше вникнути у причини проживання Терницьких у гаражі й помізкувати, як допомогти йому і його тяжкохворій дружині?**

І ще раз, про що йшлося на засіданні згаданої комісії. На ньому обурювався не рядовий «чорнобилець», а президент Українського національного фонду інвалідів Чорнобиля Юрій Багров. У нього трапився інфаркт. Коли попросив у міністерства путівку, її не знайшлося. Юрій Андрійович підсумовував: «Що тоді ми можемо казати про захист простих смертних «чорнобильців»?»

Справді бо, що?

«Голос України» — спільник Комітету ВР

Свого часу наша газета підтримала ідею приєднання державної пожежної служби до МНС. Це, мабуть, потрібно було зробити давним-давно. Однак приєднання до міністерства 60 тисяч пожежників, створення такого величезного монстра породило тривогу серед «чорнобильців». Вона пролунала на різних їхніх зібраннях, у листах до редакції.

Ось що стверджується в одному з них із Києва. **«Ми тепер не потрібні нікому. Перед нами закриті всі двері. Нас зневажають. Свідченням цьому є те, що ні до кого з відповідальних осіб неможливо потрапити на особистий прийом, як і отримати відповіді на особисті запитання... Чому в назначений час прийому (раз на два місяці) пан Міністр Рева Григорій Васильович не веде особистий прийом?..»**

Не лише до міністра, а й до його заступника з чорнобильських питань не вдалося потрапити й А. Терницькому, який робив уже кілька таких спроб. А на згаданій колегії не раз звучало, немов наказ-застереження представникам регіональних управлінь: Міністерство переадресовуватиме заяви й прохання вам. Мовляв, розбирайтеся з ними самі.

Щоб не спалахнули всі пожежники

Публікація «Пожежники випалюють «чорнобильців»?» вийшла друком у нашій газеті саме 11 липня, у день роботи колегії МНС. Був намір редакції розповсюдити газету серед учасників засідання. Прес-служба МНС не дозволила цього — щоб розмова не пішла довкола неї і не «спалахнули» невдоволенням, окрім працівників прес-служби колишнього департаменту пожежної служби, а тепер МНС, всі присутні у залі керівники пожежних підрозділів областей.

Доводиться вказати: у заголовку стоїть знак запитання. Тобто, у ньому — не твердження, а сумнів, звертання уваги, загострення питання. Та публікація була підкріпленням аргументів і пропозиції Комітету Верховної Ради з питань екологічної політики, природокористування та ліквадації наслідків Чорнобильської катастрофи. Приміром, ось цього: **«Структурні зміни в МНС, які відбулися останнім часом, призвели до порушення відпрацьованої роками системи, що в умовах дефіциту бюджету сьогодні набуває суспільно-політичного резонансу, призводить до нагнітання обстановки довкола проблем соціального захисту чорнобильців замість детального і грунтовного аналізу та спокійного і вдумливого їх розв'язання»**.

І пропозиція — створити Державний комітет з питань ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи. А створення підрозділів такого комітету в районах і містах обласного підпорядкування матиме позитивні наслідки.

Між іншим, своїм листом до редакції, як то кажуть, палко й гаряче підтримав пропозицію Комітету ВР і публікацію газети голова Всеукраїнської чорнобильської народної партії Микола Ісаєв. Її схвалює і згаданий Юрій Багров.

У листі — нарешті про суть

Дивно, але в МНС чомусь одразу не заглибилися у питання газифікації кількох будинків села Грозине, пошуку шляхів допомоги Терницькому, не звернули уваги на висновки й пропозицію Комітету Верховної Ради. Окрім невдоволення керівника прес-служби заголовком, заступника міністра Олександра Капітулу зачепила за живе фраза, наведена у публікації, що йому «ще довго треба буде «в'їжджати» у загальнодержавні чорнобильські проблеми.

Як засвідчило згадане вже не раз засідання консультативної ради, він добре знизу знає складні чорнобильські проблеми. Має бажання активно розв'язувати їх тепер з гори міністерства. А ось чи вдасться це йому й очолюваному ним департаменту, побачимо. Поки що виразно помітні формально-бюрократичні відписки й байдуже ставлення МНС до запитів і поневірянь окремих «чорнобильців».

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

вона співа...»

вона співала в опері, зали були переповнені. А коли з'являлася на блакитному екрані — усі мешканці комуналок збиралися в кімнаті у щасливого володаря маленького телевізора з величезною лінзою, щоб побачити її, почути цей сріблястий голос.

Дитинство Белли було опалене війною. Перші концерти десятирічна дівчинка співала для поранених. Адже матуся її під час Другої світової медсестрою супроводжувала ешелони з пораненими. Мистецтво вокалу майбутня співачка опановувала в Одеській консерваторії імені Нежданової, у класі самої Ольги Благовидової, і вже на четвертому курсі стала солісткою славнозвісної Одеської опери. У 1956 році Беллу Руденко, лауреата Всесоюзного конкурсу вокалістів і артистів балету в Москві, запросили до Київської опери. А у 1957 році молода співачка отримала золоту медаль на VI Всесвітньому фестивалі молоді та студентів у Москві. Її талант відзначив голова журі Тіто Скіпа і запропонував переможниці виступити з ним у Москві, Ленінграді, Ризі. Згодом почалися гастролі по всьому світу. До США її запрошував славнозвісний імпресаріо тих часів Соломон Юрок, який добре знав і пропагував на Заході усіх кращих радянських артистів. Вона співала для української громади. Люди сиділи прямо на сцені і, затамувавши подих, слухали українські пісні й романси.

Співачка розповідала друзям, що ніхто із зарубіжних колег не міг зрозуміти, чому в неї так тремтіли руки, коли вона отримувала гонорар у кілька тисяч доларів. Цей гонорар не належав їй, чи не все забирав «чоловік у сірому костюмі», який обов'язково супроводжував наших артистів за кордон.

Заслужений артист України Богдан Гнидь згадує, що у сімдесяті роки серед меломанів був відомий вірш, який хтось навіть надрукував у газеті.

«О, який співучий
Київ.
Як соловей, вона
співа.
Зал завмирає
від натхнення,
Та забере її Москва».

Так воно і сталося. Москва тоді забирала найкраще. Поїхала в столицю «єдиного і неподільного» і Белла Руденко. Співала в Большом театрі з 1973 по 1988 рік. Потім завідувала оперною трупою. Нині викладає у Московській консерваторії.

Зичимо Беллі Андріївні творчої наснаги. Виховувайте більше талановитих співачок і привозьте їх із концертами в Україну.

Людмила КУЧЕРЕНКО,
музикознавець.

коли вона отримувала гонорар у кілька тисяч доларів

Скільки треба школяреві для повного щастя

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

(Початок на 1-й стор.).

Сюди з'їхалися покупці не лише з Києва. Вже перша помічена мною щаслива володарка «всього, що потрібно до школи» для своїх двох дітей, була з Ніжина Чернігівської області:

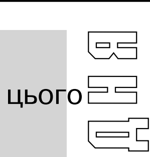
— Ми задоволені покупками, придбали все, що хотіли. Вибір великий, ціни на будь-який смак та можливості. Хоча загалом нині дитину до школи спорядити недешево. Ось форму гарну купили, але на рюкзаках довелося заощадити, — розповіла Валентина Анісімова.

Захід такого масштабу, безперечно, потрібний і корисний. Не треба мотатися, захекавшись, єдиного вихідного по всьому місту в пошуках, де краще, де дешевше. Та ще й тягаючи за собою дитину, якій до кінця дня вже не те що примірки, покупок не захочеться. А тут — поєднуєш приємне з корисним. Асортимент дуже широкий. Хоча правду сказала покупець, нелегко тепер зібрати дитину до школи. Адже для повного екіпірування потрібно від 250 до 500 гривень і більше. І це скромно.

Стосовно шкільної форми, на ярмарку були і «кричущі» ціни — 30 грн. за костюм. Але якість залишала бажати кращого. Засмучує, що шкільна форма (вартістю від 80 до 150 грн.) у 80 відсотках пошита з тканини, що не відповідає стандартам безпеки для дитячого одягу (не менш як 50 відсотків натурального волокна), майже скрізь у складі зазначено 65—80 відсотків поліестру і лише 35—20 — вовни. Куди поділися знамениті чернігівські тканини, що славилися приємним поєднанням ціни та якості? Натомість чудові вітчизняні сорочки і сучасні блузи «Каштан» коштують 15—30 грн., на противагу турецько-китайським синтетичним дизайну 10-річної давності за 45—60 грн. Це тішить.

До речі, в суботу магазин «Дитячий світ «Альва» на Петрівці спільно з дитячою студією «Карусель» провели показ моделей шкільної форми вітчизняних виробників (київських фірм «Велма» і «Мілана», «Сієста плюс» з м. Славутича), а також дитячого одягу. Дуже шкода, що, чи то внаслідок недостатньої реклами, а чи, як сказали організатори, через ранній, як для вихідного дня, час показу, глядачів було мало. Даремно. Дівчатка і хлопчики, а відбувалося це просто на тротуарі навпроти ринку «Петрівка», запально і весело представили колекцію, надавши змогу роздивитися, так би мовити, «живцем» кожен костюм. Дуже сучасно, цікаво. І хоча ціни не смішні (змогла порівняти, побувавши на Шкільному ярмарку), але радують оригінальний дизайн, чудова якість пошиву, індивідуальні розробки, особливо для учениць старших класів. «Альва», до речі, приймає також замовлення на індпошив шкільної форми.

Марічка КОРМУШКІНА.

ЦЬОГО ДНЯ

19 СЕРПНЯ

■ 1767 р. Освячено Андріївську церкву в Києві. ■ 1827 р. Цар Микола I своїм указом заборонив кріпакам навчатися в середніх та вищих навчальних закладах Росії. ■ 1913 р. В Одесі помер Михайло Комаров, бібліограф та лексикограф. Склав у співавторстві «Словар російсько-український» в 4 томах. ■ 1923 р. У Москві відкрилася перша сільськогосподарська виставка. ■ 1931 р. Не стало Етторе Гандольфі, італійського та українського баса. У 1907-23 рр. викладав вокал у Києві. ■ 1977 р. У Луцьку відкрито пам'ятник Лесі Українці.

ФОТОФАКТ

Пожежники минулої п'ятниці ліквідували загоряння колосників верхньої частини сцени у приміщенні Національної опери.

Фото Віктора ПОБЕДИНСЬКОГО (УНІАН).

СПОРТ

Із серйозними намірами

(Початок на 21-й стор.).

Студентська збірна України, яку очолює Анатолій Бузник, вже у Кореї. Там вона візьме участь у Всесвітній універсіаді. А перед відльотом команди у прес-центрі ФК «Динамо» (Київ). Анатолій Іванович разом із президентом Всеукраїнської футбольної асоціації студентів Віталієм Пилипенком відповідав на запитання журналістів.

Графік зустрічей у студентської збірної досить насичений: завтра зустріч з футболістами Марокко, 22 серпня — матч з мексиканськими студентами, 24 серпня — поєдинок зі збірною Англії.

Ось хто представлятиме Україну на футбольному турнірі Всесвітньої універсіади: Дмитро Кондратович, Олег Мозговий (обидва — «Нафком-Академія», Ірпінь), Андрій Лазарчук, Ярослав Скидан, Євген Бредун (усі — «Шахтар», Донецьк), Євген Ширяєв, Олексій Багнюк, Сергій Пономаренко (всі — «Чорноморець», Одеса), Іван Козоріз, Олександр Антоненко (обидва — «Система-Борекс», Бородянка), Володимир Бондаренко, Костянтин Деревльов (обидва — «Арсенал», Київ), Матвій Бобаль («Закарпаття», Ужгород), Дмитро Бровкін («Динамо», Київ), Дмитро Бермудес («Спартак», Суми), Олександр Чертоганов («Миколаїв»), Роман Жерж («Волинь», Луцьк), Руслан Міклашевич («Іллічівець», Маріуполь), Іван Погорєлов («Металіст», Харків).

Віталій Пилипенко подякував ФФУ за сприяння в організації від'їзду команди і висловив сподівання, що наша збірна принаймні повторить успіх позаминулого року, коли вона стала срібним призером універсіади.

Анатолій Бузник зазначив, що попри брак часу для підготовки колективу вдалося дещо зробити. А дві контрольні зустрічі — з «Системою-Борекс» та академічною групою «Динамо» під керівництвом Віктора Кащея — вселили оптимізм напередодні відльоту до Сеула.

Лише результати

Першість країни. Перша ліга. 5-й тур. «Металіст» — «Спартак» І-Ф. 4:0. «Спартак» С — «Красилів». 3:1. «Зоря» — «Нива». 1:0. «Полісся» — «Карпати-2». 4:3. ЦСКА — «Динамо-2». 1:4. «Закарпаття» — «Система-Борекс». 1:0. «Нафком-Академія» — «Сталь». 0:0. «Миколаїв» — «Нафтовик». 0:0. «Шахтар-2» — «Арсенал» Х. 1:1.

«Динамо-2» — 13 очок, «Металіст» — 12, «Спартак» С — 11, «Арсенал» Х , «Сталь»— по 10, «Закарпаття» — 9, «Нафтовик» — 8, «Нива», «Нафком-Академія», «Полісся» — по 7, «Система-Борекс», «Спартак» І-Ф — по 6, «Шахтар-2» — 5, «Зоря», «Красилів-Оболонь» — по 4, ЦСКА — 3, «Карпати-2», «Миколаїв» — по 2.

Добірку підготував Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Виганяють на вулицю...

СИТУАЦІЯ

Дитячому футбольному клубові «АТЕК» через свавілля чиновників загрожує розформування.

Як повідомляє комітет ФФУ зі зв'язків з ЗМІ та громадськістю, третій рік вирують пристрасті навколо долі спорткомплексу «АТЕК», а якщо точніше — долі понад півтисячі дітей, які займаються тут футболом. А причина досить прозаїчна: хтось намагається привласнити державне майно. А футбольна школа, мов кістка у горлі. Тому нинішні «батьки» відомого підприємства будь-що намагаються її вигнати з території поки ще спорткомплексу.

Шостий рік поспіль на спортивній споруді клубу проводиться Міжнародний турнір пам'яті Віктора Банникова, в якому беруть участь близько двадцяти команд... Від організаційного рівня Кубка «АТЕК-2001», що проходить під патронатом Київради, національної і міської федерацій, у захваті був віце-президент Європейського футбольного союзу (УЄФА) Пер-Равн Олдмен. Цього року організатори ще одного міжнародного турніру «Оболонь-2003» намагалися провести на атеківському газоні три матчі. І якщо під час нинішнього розіграшу Меморіалу Віктора Банникова юні футболісти завдяки намаганням керівництва міста змогли потрапити на «АТЕК», то учасники стартів «Оболонь-2003», і серед них не лише українські команди, так і не зіграли на стадіоні. До речі, після інциденту тренер із Грузії у відчаї заявив, що команду на ці змагання більше не привезе...

ДФК «Молодь. Спорт. Місія» (нинішня назва клубу «АТЕК», який очолює народний депутат України Валентин Савицький) у першості міста перебуває на лідируючих позиціях практично у всіх вікових групах. Юні футболісти тренуються безплатно. Серед них, до речі, чимало сиріт та дітей із малозабезпечених родин, яким надається матеріальна допомога (одяг, ліки, харчування).

Питання щодо передачі власності клубу в розпорядження Київської держадміністрації вирішувалося на рівні Державної прокуратури, Верховного Суду України. У підсумку спеціальна Контрольна комісія Верховної Ради з питань приватизації, членом якої є нинішній президент клубу, ухвалила рішення на користь дітей. Однак, як з'ясувалося згодом, проблеме питання стосовно дитячого клубу остаточно не вирішене.

Либонь, не варто наголошувати на те, якою важливою є футбольна школа для дітей та їхніх батьків. А вони, як бачимо, потребують тепер захисту та підтримки держави. Закликаємо усіх небайдужих до дитячо-юнацького футболу в Україні, виховання патріотичної молоді сприяти вирішенню цього складного і вельми актуального питання.

Зважаючи на тривале розв'язання даної проблеми, чи не набувають у такому випадку усі заяви про необхідність розвитку дитячо-юнацького футболу та виховання здорового покоління відтінку декларативності? Як ми можемо виховувати патріотизм у наших дітей, якщо на їхніх очах і на очах їх батьків чиниться свавілля...

Мед на Спаса — святе діло

(Початок на 1-й стор.).

Тут розкажуть, який мед краще вживати від застуди, а який для нормалізації тиску. Запропонують мед у сотах, з квітковим пилком, прополіс, маточне молочко та інші лікувальні продукти бджолярства. Біля кожного прилавка — пожвавлення, черги. Моторні бабусі намагаються якнайбільше дізнатися не тільки про мед, а й про самого виробника, а виробник, у свою чергу, — розхвалити й без того чудовий продукт. Дітлахи відвідувачів мимохідь устигають перепробувати якомога більше ласощів. Ченці та черниці рішуче не дають себе фотографувати.

І ось у всю цю суєту вливається чистий умиротворений, гарний чоловічий спів. Ідемо на звук. З'ясовується, це магнітофон: тут продають аудіокасети із записами церковних чоловічих хорів або, наприклад, «Стародавній богослужебний спів Грузії, Візантії, Русі», є літературно-музичні композиції «Християнське виховання дітей» з відомими російськими та українськими казками. І коштують всього-на-всього 3,50 грн. Особливо заінтригувала касета з назвою «Як вийти заміж, одружитися» зі виноскою: «Друкується з благословіння ... архієпископа Івановського і Кишинівського Амвросія». Отак.

На виставці вже біля входу поринаєш в атмосферу свята — весела метушня, музика, пахощі лісу, квітів, сонця, що йдуть від меду, заряджають гарним настроєм на весь день.

Марія КРАВЧЕНКО.

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Світлана ПИСАРЕНКО.

Редколегія:
Леонід **БРОВЧЕНКО**,
Анатолій **ГОРЛОВ**,
Сергій **ДЕМСЬКИЙ**,
Віталій **ЖЕЖЕРА**,
Іван **ІЛЛЯШ**,
Світлана **ПИСАРЕНКО**,
Віталій **СУДДЯ**.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Передплата на газету «Голос України» **(on-line)** за адресою:
www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України».
03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 0311150. **1 2 3 4 5 6 7 8 9 0**

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos